PROGRAM REWITALIZACJI DLA OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2016-2023

OSTRÓW WIELKOPOLSKI, 2017

Opracowanie:

Grupa CDE Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Krakowska 11

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 16

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Martyna Gajda

Michał Mroskowiak

Anna Piotrowska

Wojciech Płachetka

Tomasz Pilch

Aleksandra Szlachta

Kierownik projektu:

Agnieszka Kopańska

Spis treści

1. Wstęp ... 6
1.1 Słownik pojęć ... 7
2. Podstawa opracowania ... 9
3. Charakterystyka ogólna i sytuacja społeczno-gospodarcza miasta ... 11
3.1 Położenie ... 11
Rys historyczny ... 13
3.2 Demografia ... 15
3.3 Bezrobocie ... 15
3.4 Pomoc społeczna ... 17
3.5 Aktywność społeczna ... 19
3.6 Bezpieczeństwo ... 20
3.7 Działalność gospodarcza ... 21
3.8 Aktywność sportowa i turystyczna ... 22
3.9 Edukacja i kultura ... 23
3.10 Infrastruktura techniczna ... 25
3.11 Struktura przestrzenna miasta ... 27
3.12 Gospodarka odpadami i wyroby azbestowe ... 29
3.13 Stan dziedzictwa kulturowego ... 32
3.14 Środowisko naturalne ... 33
Zasoby przyrody ... 33
Stan powietrza ... 34
Złoża kopalin ... 36
Stosunki wodne ... 36
4. Skrócona diagnoza zjawisk występujących na terenie miasta ... 38
4.1 Sfera społeczna ... 39
4.2 Sfera gospodarcza ... 41

4.3 Sfera środowiskowa 43
4.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna 44
4.5 Sfera techniczna 45
4.6 Podsumowanie diagnozy 46
5. Pogłębiona diagnoza obszarów rewitalizacji 48
5.1 PODOBSZAR I - Osiedle „ŚRÓDMIEŚCIE” 51
Charakterystyka ogólna podobszaru 51
Diagnoza podobszaru rewitalizacji 65
5.2 PODOBSZAR II - Osiedle „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH” 76
Charakterystyka ogólna podobszaru 76
Diagnoza podobszaru rewitalizacji 91
5.3 Ankieta geoprzestrzenna w obszarze rewitalizacji 103
5.4 Analiza SWOT 106
Lokalny potencjał obszaru rewitalizacji 108
6. Wizja, cele, działania 109
6.1 Wizja i cele programu 109
6.2 Działania 111
Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych działań rewitalizacyjnych 122
6.3 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 123
7. Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych 126
7.1 Komplementarność przestrzenna 126
7.2 Komplementarność problemowo-kompleksowa 127
7.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 128
7.4 Komplementarność międzyokresowa 129
7.5 Komplementarność źródeł finansowania 129
8. Indykatywne ramy finansowe 130
8.1 Instrumenty finansowania 130
8.2 Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji 134

9. Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji 135
ETAP I 135
ETAP II 136
ETAP III 137
10. System realizacji Programu Rewitalizacji 138
Koszty zarządzania i harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji 139
11. System monitoringu Programu Rewitalizacji 141
12. Powiązania Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi 145
12.1 Dokumenty strategiczne na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej 145
12.2 Dokumenty strategiczne na szczeblu krajowym 146
12.3 Dokumenty strategiczne na szczeblu regionalnym 151
12.4 Dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym 155
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach 163
Specjalna Strefa Rewitalizacji 163
Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego 163
Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 163
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2013-2017 163
Uchwała w sprawie określenia zasad wyznaczania składu i zasad działania Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji 163
14. Nietechniczne streszczenie oceny oddziaływania na środowisko 164

1. WSTĘP

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem miasta w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski zgodnie z umową nr DPR.U.135/2016 z dnia 23.11.2016 r. otrzymała dofinansowanie w ramach konkursu „Przygotowanie programów rewitalizacji" organizowanego przez Województwo Wielkopolskie oraz Ministerstwo Rozwoju na realizację projektu pn.: „Opracowanie programu rewitalizacji dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego" współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Techniczna 2014-2020.

Program został opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Dokument formalnie jest Gminnym Programem Rewitalizacji, lecz ze względu na to, że został opracowany dla Miasta, nazwano go technicznie Programem Rewitalizacji.

Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego miasta na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawę ładu przestrzennego przestrzeni publicznych i stanu środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej. Programowanie działań rewitalizacyjnych uwzględniło również konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji infrastrukturalnej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) ze wsparciem realizowanym w ramach funduszy ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego (Europejski Fundusz Społeczny).

1.1 Słownik pojęć

Rewitalizacja – jest to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji – to w szczególności:

1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;

2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

6) organy władzy publicznej;

7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Komitet Rewitalizacji – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1) gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub

2) środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska, lub

3) przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

4) technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – dokument zawierający opisową charakterystykę miasta, analizę szczegółowych danych dotyczących sytuacji społecznej oraz w zależności od uwarunkowań lokalnych sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w podziale na jednostki analityczne, wyróżnienie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z przedstawieniem zastosowanej metody ich wyznaczenia.

Gminy Program Rewitalizacji – podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowanych przez nią samą). Jego podstawą powinno być wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: *„proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji" (art. 2.1.).*

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań, które związane są z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych.

- Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy. Powinien nie tylko rozwiązywać lub eliminować wybrane zagrożenia i problemy, ale także wykorzystywać potencjał rozwoju obszaru rewitalizowanego, całego miasta jak i otoczenia zewnętrznego. Program rewitalizacji powinien również zapewnić komplementarność w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.
- Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferze społecznej, przestrzennej oraz gospodarczej. Wybór kluczowych obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Analiza zagadnień społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych pozwoli dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń oraz wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów.
- Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. Aktywność i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi powodzenia długofalowego rozwoju obszarów kryzysowych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

Projekt Programu został przygotowany i opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023 t.j.). Przy tworzeniu dokumentu opierano się również na Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+. Tym samym zarówno jego struktura, jak i zawartość merytoryczna koresponduje wprost z zaleceniami dla tego typu opracowań.

Program stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów miasta poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

3. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA I SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA

3.1 Położenie

Ostrów Wielkopolski jest miastem leżącym w województwie wielkopolskim w powiecie ostrowskim. Jest siedzibą powiatu ostrowskiego, gminy miejskiej Ostrów Wielkopolski oraz gminy wiejskiej Ostrów Wielkopolski. Miasto jest jednym z największych miast w południowej Wielkopolsce oraz jednym z istotnych i ważnych miast w Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej, tworząc wspólnie z Kaliszem ośrodek regionalny o znaczeniu ponadregionalnym i krajowym (odległość między tymi miastami w linii prostej wynosi 23 km). Powierzchnia miasta wynosi 41,90 km² i stanowi ok. 3,5 % powierzchni powiatu.

Ostrów Wielkopolski położony jest na Wysoczyźnie Kaliskiej. Przez miasto przepływa lewy dopływ Prosny – Ołobok. Miasto znajduje się w środku trójkąta, którego wierzchołki wyznaczają trzy aglomeracje: poznańską, wrocławską oraz łódzką. Odległość Ostrowa Wielkopolskiego od tych miast w linii prostej wynosi odpowiednio:

- Poznań – 103 km,
- Wrocław – 102 km,
- Łódź – 114 km.

Korzystne położenie miasta i relatywnie niewielkie odległości od dużych ośrodków miejskich mogą być czynnikiem sprzyjającym rozwojowi Ostrowa Wielkopolskiego.

Miasto charakteryzuje się dogodnym położeniem komunikacyjnym. Przez teren Ostrowa Wielkopolskiego przebiegają następujące, istotne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 11: Kołobrzeg - Katowice,
- droga krajowa nr 25: Koszalin - Wrocław,
- droga krajowa nr 36: Ostrów Wielkopolski - Prochowice,
- droga szybkiego ruchu S11: realizowany II etap obwodnicy miasta. Obwodnica spowoduje skrócenie czasu przejazdu drogą krajową nr 11 oraz usprawni ruch w kierunku Poznań – Ostrów Wlkp. – Katowice oraz Kalisz – Ostrów Wlkp. – Wrocław.

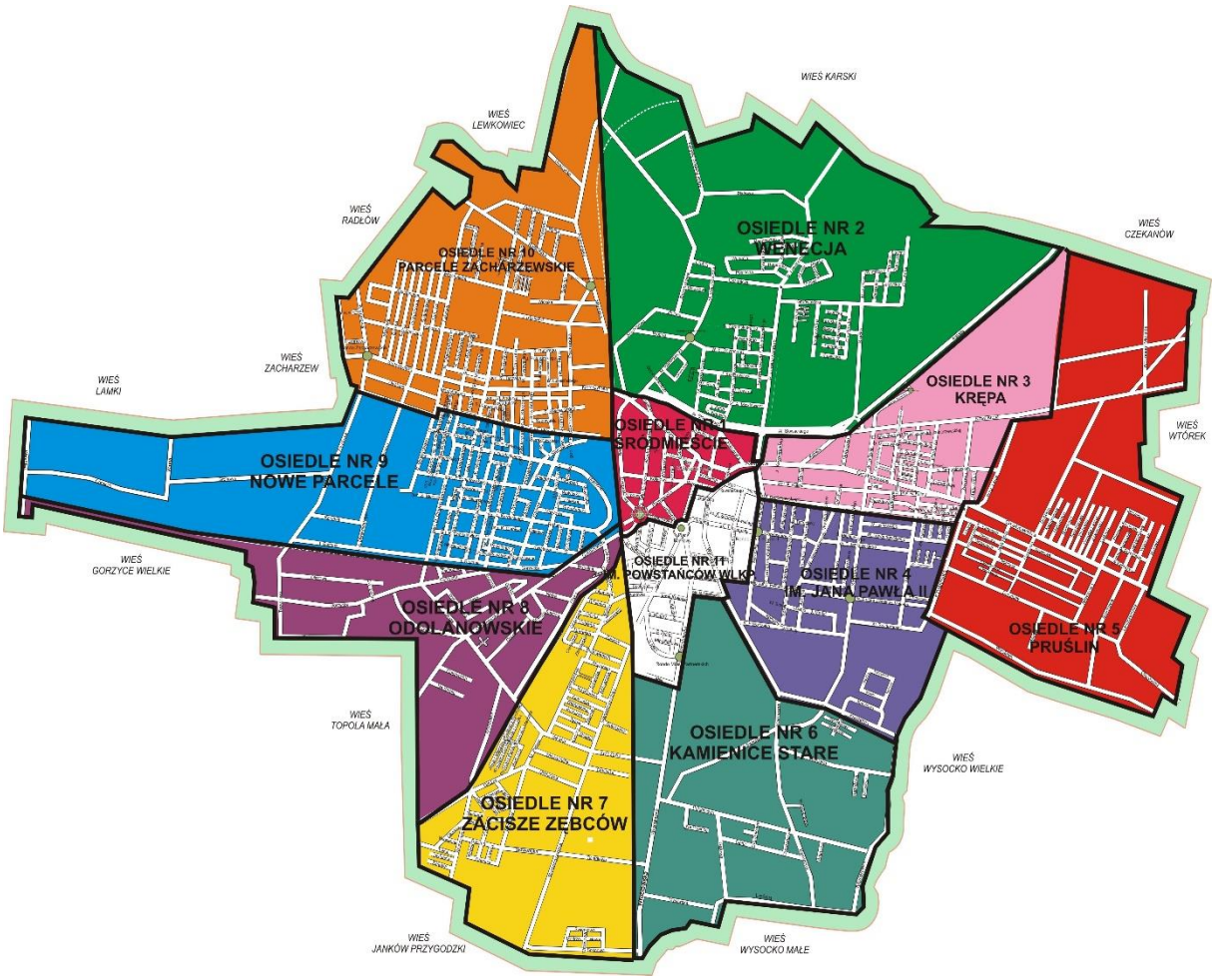
Miasto Ostrów Wielkopolski odgrywa również znaczną rolę w systemie kolejowym, jest drugim największym węzłem kolejowym województwa wielkopolskiego i najważniejszym miastem węzłowym południowo-wschodniej Wielkopolski. Z ostrowskiego węzła kolejowego trasy prowadzą w pięciu kierunkach: Wrocławia, Kalisza, Leszna, Katowic i Poznania.

Rysunek 1. Położenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na tle województwa wielkopolskiego i powiatu ostrowskiego (źródło: www.gminy.pl)

Miasto jest podzielone na 11 jednostek pomocniczych:

- Osiedle Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE”,
- Osiedle Nr 2 „WENECJA”,
- Osiedle Nr 3 „KRĘPA”,
- Osiedle Nr 4 „JANA PAWŁA II”,
- Osiedle Nr 5 „PRUŚLIN”,
- Osiedle Nr 6 „STARE KAMIENICE”,
- Osiedle Nr 7 „ZACISZE-ZĘBCÓW”,
- Osiedle Nr 8 „ODOLANOWSKIE”,
- Osiedle Nr 9 „NOWE PARCELE”,
- Osiedle Nr 10 „PARCELE ZACHARZEWSKIE”,
- Osiedle Nr 11 „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH”.

Rysunek 2. Podział Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na jednostki pomocnicze (źródło: www.umostrow.mpcms.pl)

Rys historyczny

Ostrów Wielkopolski znany był przynajmniej od 1404 r. Na początku było to niewielkie miasto prywatne położone na wysepce – ostrowie – między ramionami rzeczki Krępy, dopływu Ołoboku. Mieszkańcy tego miasta trudnili się uprawą roli. W drugiej połowie XVII w. miasto zniszczone przez wojny, pożary, zarazy i grabieże spadło do rangi wsi. W 1714 r. jego ówczesny właściciel, Jan Jerzy Przebendowski, wydał akt fundacyjny dla miasta i zapewnił przywileje umożliwiające jego rozwój. Od końca XVIII wieku Ostrów Wielkopolski z miasteczka rolniczego przekształcił się w ośrodek rzemiosła, kupiectwa i sukiennictwa. U schyłku Rzeczypospolitej przedrozbiorowej znajdował się wśród 10 największych miast Wielkopolski. Znakomitym źródłem dochodu stała się możliwość eksportu sukna do Rosji. W tym okresie ukształtowały się główne elementy urbanistyczne – czworoboczny rynek z ratuszem pośrodku i czterema ulicami wylotowymi wybiegającymi z naroży. Na środku rynku stoi ratusz z lat 1824-1828.

W 1845 r. w mieście otwarto Królewskie Katolickie Gimnazjum w Ostrowie – szkołę o zdecydowanie polskim obliczu. Od 1862 r. podejmowano działania w celu włączenia Ostrowa do sieci połączeń kolejowych. Rozwój gospodarczy, komunikacyjny i kulturalny dziewiętnastowiecznego Ostrowa Wielkopolskiego przebiegał w cieniu zaborów. Był to ważny ośrodek polskości, walki o utrzymanie narodowego języka i tradycji. Na półtora miesiąca przed wybuchem powstania wielkopolskiego w roku 1918 w Ostrowie zorganizowano wystąpienie przeciwko władzy pruskiej, zwane później Republiką Ostrowską. Na pamiątkę tamtych wydarzeń Święto Miasta Ostrowa Wielkopolskiego obchodzone jest 10 listopada.

W przeszłości Ostrów zamieszkiwała liczna społeczność niemiecka i żydowska, która od początku XVIII wieku do odzyskania niepodległości w 1918 r. odgrywała ważną rolę w społecznym, kulturalnym i gospodarczym życiu miasta. Dziś o wspólnotach tych przypominają budynki dawnego kościoła ewangelickiego oraz synagogi.

Po II wojnie światowej Ostrów Wielkopolski stał się ważnym ośrodkiem przemysłu maszynowego i elektromaszynowego. W tym też okresie powstały nowe dzielnice mieszkaniowe, co miało znaczny wpływ na procesy urbanizacyjne. Lata te były dla miasta okresem rozwoju gospodarczego. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywały ówczesne Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego, Zakłady Automatyki Przemysłowej, Zakłady Sprzętu Mechanicznego, Fabryka Maszyn i Urządzeń Przemysłu Spożywczego Spomasz i Wielkopolskie Zakłady Sklejek. W tym czasie miasto wzbogaciło się także o nowe inwestycje z zakresu użyteczności publicznej.

Niewątpliwie niekorzystny dla rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego był podział administracyjny dokonany w 1975 r., ponieważ utracił wówczas rangę miasta powiatowego, a część ważnych instytucji przejął pobliski wojewódzki Kalisz. Utworzenie samorządów w 1990 roku stworzyło nowe możliwości rozwoju miasta. Przeprowadzona w 1999 roku reforma administracji przywróciła mu funkcję stolicy powiatu. Obecnie Ostrów Wielkopolski – piąty ośrodek miejski Wielkopolski – jest dla mieszkańców powiatu ostrowskiego naturalnym centrum edukacji, skupiskiem instytucji i urzędów, placówek kultury oraz miejscem pracy.

3.2 Demografia

Na koniec 2015 roku miasto Ostrów Wielkopolski zamieszkiwało 72 635 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 1734 osoby na km^2. W latach 2012-2015 liczba dzieci i młodzieży ulegała wahaniom, natomiast systematycznie z roku na rok zmniejszała się liczba osób w wieku produkcyjnym. Z kolei liczba osób starszych sukcesywnie rosła.

Tabela 1. Ludność wg grup wiekowych w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS)

	2012	2013	2014	2015
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	12 202	12 210	12 155	12 081
Liczba osób w wieku produkcyjnym	46 731	46 103	45 469	44 884
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	14 000	14 577	15 130	15 670
Ogółem	72 933	72 890	72 754	72 635

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w mieście każą zwrócić baczną uwagę na uwidocznione kwestie. Dotyczą one zarówno malejącego udziału w populacji miasta osób z produkcyjnej grupy wiekowej oraz systematycznego wzrostu liczby osób starszych. Należy mieć na względzie, że coraz większej grupie ludzi starszych trzeba będzie udzielać pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwiać im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

3.3 Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Bezrobocie jest przyczyną degradacji ekonomicznej osób nim dotkniętych oraz ich rodzin. Gwałtowny spadek dochodów spowodowany utratą pracy doprowadza do wymuszonego ograniczania lub rezygnacji z zaspokajania niektórych potrzeb, a także zmusza do korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy z zewnątrz, co często doprowadza do narastania spirali zadłużenia. Najdotkliwiej skutki bezrobocia w płaszczyźnie ekonomicznej odczuwają rodziny wielodzietne oraz niepełne. Utrata jedynego żywiciela rodziny oznacza natychmiastowe pogorszenie warunków życia. Skutki bezrobocia rodziców nie tylko zmieniają sytuację dzieci, ale często mogą negatywnie wpłynąć na ich przyszłe losy w związku z ograniczonymi możliwościami realizacji planów edukacyjnych. Grupą szczególnie zagrożoną skutkami bezrobocia jest młodzież, a w szczególności absolwenci szkół średnich oraz uczelni wyższych. Bezrobocie zniekształca proces aktywizacji zawodowej młodych ludzi. Bezrobocie

ma w tej grupie osób skutki nie tylko ekonomiczne, ale może mieć również skutki w postaci zakłóceń w sferze psychospołecznej. Bezczynność i nieuregulowany tryb życia wyzwalają w młodzieży zachowania dewiacyjne i patologiczne, które prowadzą do narastania kolejnych problemów społecznych, takich jak alkoholizm, przemoc w rodzinie, czy wzrost przestępczości.

Dane statystyczne odnoszące się do bezrobocia obserwowanego na terenie miasta przedstawiają korzystny trend. W ostatnich latach zauważany jest systematyczny spadek ogólnej liczby osób bezrobotnych w Ostrowie Wielkopolskim. Większa dynamika spadku widoczna jest wśród mężczyzn. Sytuację tę można powiązać ze zwiększeniem zatrudnienia przez firmy produkcyjne mające swoją siedzibę zarówno w granicach miasta jak również w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS)

	2012	2013	2014	2015
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn	1 379	1 252	949	756
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet	1 712	1 622	1 313	1 044
Ogółem	3 091	2 874	2 262	1 800

Wg Powiatowego Urzędu Pracy na koniec 2014 roku wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 25-34 lat (1449 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (1199 osób), osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (1268 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (1825 osób) lub policealnym i średnim zawodowym (1085 osób). Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lat (65,42%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 24 miesięcy (67,42%), osób pozostających bez pracy w przedziale czasowym od 12 do 24 miesięcy (66,44%), a także osób bez stażu pracy (71,79%) lub ze stażem pracy do jednego roku (67,01%) oraz osób z wykształceniem wyższym (72,14%) lub średnim ogólnokształcącym (69,18%).

Pomimo dobrych wskaźników, bezrobocie wynoszące 6,1% na terenie miasta (będące na równi z województwem i o wiele niższe niż średnia dla kraju – 9,7%) – stan na rok 2015, pozostaje jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w mieście.

Sytuacja wymaga szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia. Z analizy struktury bezrobocia w mieście według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia wynika potrzeba zapewnienia – zwłaszcza osobom młodym – możliwości podniesienia poziomu wykształcenia (rynek pracy poszukuje specjalistów), przekwalifikowania się oraz nabycia doświadczenia zawodowego (głównie do pracy w przemyśle).

Z drugiej strony niepokój budzi fakt, że dużą część bezrobotnych stanowią osoby powyżej 45 roku życia. Sytuacja tych osób jest szczególnie trudna ze względu na to, że są one mniej elastyczne na rynku pracy oraz mniej poszukiwane przez pracodawców, którzy preferują zatrudnianie osób młodszych.

3.4 Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej oraz zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych. MOPS wykonuje ponadto zadania wynikające z innych aktów prawnych, tj. z: ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W wykonywaniu zadań MOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. W ramach wykonywania zadań własnych miasta największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku.

Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2014 (źródło: SRPS)

	2012	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	2 468	2 745	2 568
Liczba rodzin	1 732	1 921	1 878
Liczba osób w rodzinach	3 718	4 159	4 009
Udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą	5,1%	5,71%	5,51%

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2014 roku przedstawiona w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2016-2022 wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (1160 osób). Znacznie mniej było beneficjentów z innych grup wiekowych, wśród których najliczniej występowały osoby w wieku 31-40 lat (549 osób). Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w mieście według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2014 roku stanowiły osoby niepracujące (1258 osób) i bezrobotne bez prawa do zasiłku (950 osób). Należy zauważyć, że liczne grupy beneficjentów stanowiły osoby pracujące (355 osób), które mimo posiadanego zatrudnienia osiągały niskie dochody, jak również renciści (353 osoby) i emeryci (349 osób). Powyższe dane uprawniają do stwierdzenia, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców miasta korzystających ze wsparcia MOPS w 2014 roku stanowiły rodziny ubogie, często zmagające się z bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. W Ostrowie Wielkopolskim należą do niej m.in.:

- Dzienny Dom „Senior-WIGOR”,
- Dom św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn,
- Dom Pomocy Społecznej im. s. Benodyny Koterbianki,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Upośledzonej Umysłowo,
- Ostrowskie Centrum Pomocy Caritas,
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Tęcza”,
- Warsztat Terapii Zajęciowej Przygodzice z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim,

prowadzone przez Gminę Miasto Ostrów Wielkopolski, Powiat Ostrowski i organizacje pozarządowe.

3.5 Aktywność społeczna

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany jakie zachodzą w ich otoczeniu. Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywateli w życiu publicznym jest głosowanie w wyborach (dostępne dla każdego uprawnionego). Analiza rozkładu przestrzennego frekwencji w wyborach samorządowych w 2014 roku pozwoliła wskazać okręgi wyborcze w mieście, z najmniejszą aktywnością mieszkańców w tym zakresie. Analizy dokonano w oparciu o dane Państwowej Komisji Wyborczej. Na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w 39 okręgach wyborczych uprawnionych do głosowania było 59 618 osób, a frekwencja wyborcza wyniosła 43,59%.

Jednym z przejawów aktywności społecznej jest również liczba działających organizacji pozarządowych. W 2014 roku na terenie miasta funkcjonowało ok. 170 organizacji działających w różnych sferach życia publicznego. Samorząd miasta corocznie uchwala Program współpracy Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W procesie konsultowania założeń programu organizacje pozarządowe reprezentuje Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi przybierała różne formy, począwszy od zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, przez udzielanie im wsparcia lokalowego, po pomoc finansową i doradztwo. W ramach współpracy pozafinansowej organizowane były szkolenia i konsultacje w celu zwiększenia profesjonalizmu działań podejmowanych przez podmioty trzeciego sektora. Efektem tej dobrej współpracy przy opracowywaniu i realizacji programów na rzecz podnoszenia poziomu życia i szerszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta było m.in. powołanie Gminnej Rady Seniorów, składającej się z członków ostrowskich organizacji prowadzących działalność na rzecz osób starszych. W ramach Festynu Miejskiego majOSTaszki ostrowskie organizacje pozarządowe mają możliwość zaprezentowania swojej oferty, z kolei w ramach obchodów Ostrowskiego Dnia Wolontariusza honorowani są ostrowscy wolontariusze. Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski prowadzi akcję „Zostaw 1% podatku w Ostrowie", której celem jest zachęcanie mieszkańców do przekazywania odpisów podatkowych na rzecz miejscowych organizacji pozarządowych.

3.6 Bezpieczeństwo

Na terenie Ostrowa Wielkopolskiego, obok Policji, zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom zajmuje się Straż Miejska, która według stanu na koniec 2014 roku zatrudniała 26 funkcjonariuszy.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim w 2014 roku na terenie miasta stwierdzono 3562 przestępstwa, wśród których były 1382 przestępstwa kryminalne oraz 1913 przestępstw gospodarczych. Wśród stwierdzonych przestępstw najczęściej występowały: 1564 oszustwa gospodarcze, 197 fałszerstw gospodarczych, 176 kradzieży z włamaniem, 109 oszustw kryminalnych. Wśród stwierdzonych przestępstw odnotowano też m.in. 27 wypadków paserstwa, 12 przypadków pedofilii lub pornografii dziecięcej, 3 przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu oraz 1 przypadek handlu ludźmi.

Kuratorzy I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim w 2014 roku sprawowali na terenie miasta Ostrów Wielkopolski dozory kuratorskie wobec 666 osób w 777 sprawach karnych. Z kolei kuratorzy II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych wykonywali 477 nadzorów, w tym 283 w sprawach opiekuńczych, 122 w sprawach nieletnich oraz 72 dotyczące obowiązku leczenia odwykowego.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zadano mieszkańcom miasta Ostrów Wielkopolski pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 62,7%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło niecałe 11,8% respondentów. Jednocześnie jako zagadnienie trudne do oceny zakwalifikowało problem bezpieczeństwa 19,6% respondentów. Natomiast zdania w tej sprawie nie miało 5,9% respondentów. W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w mieście w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali zwiększenie liczby policjantów. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze ankietowani najczęściej wskazywali konieczność poprawy stanu dróg i poboczy oraz zwiększenie liczby lamp oświetlenia ulicznego.

3.7 Działalność gospodarcza

Na terenie Ostrowa Wielkopolskiego w samym roku 2015 zostało nowo zarejestrowanych 721 podmiotów, wyrejestrowano natomiast 669 podmiotów. W strukturze branżowej zarejestrowanych w gminie firm, 40% wszystkich podmiotów gospodarczych stanowią łącznie podmioty z sekcji G – prowadzące działalność handlową i naprawę pojazdów samochodowych oraz F – zajmujące się budownictwem.

Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg rejestru REGON w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS)

	2012	2013	2014	2015
Liczba podmiotów w sektorze publicznym	241	241	245	247
Liczba podmiotów w sektorze prywatnym	8 741	8 827	8 833	8 804
Liczba podmiotów ogółem	8 982	9 068	9 081	9 124

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w Ostrowie Wielkopolskim wg sekcji PKD w 2015 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS)

Sekcja PKD	Liczba podmiotów gospodarczych
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	134
B – Górnictwo i wydobywanie	7
C – Przetwórstwo przemysłowe	880
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	12
E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	21
F – Budownictwo	1018
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	2619
H – Transport i gospodarka magazynowa	487
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	228
J – Informacja i komunikacja	234
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	286
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	354
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	912
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	234
O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	25
P – Edukacja	352
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	550
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	191
S – Pozostała działalność usługowa i T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	566
U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Do największych zakładów pracy na terenie miasta należy MAHLE Behr, który produkuje na dużą skalę wymienniki ciepła i zatrudnia około 1660 osób. Dużymi pracodawcami w mieście są także Europejskie Konsorcjum Kolejowe WAGON Sp. z o.o., zatrudniające ok. 600 pracowników oraz firma Sklejka-Eko S. A., zatrudniająca ponad 300 pracowników. W ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości funkcjonuje Podstrefa Ostrów Wielkopolski, gdzie zlokalizowane jest kilka przedsiębiorstw: PREBET-BUD Sp. J., Ślusarstwo T&D Stasiak, Jukon.

W gospodarce miasta rolnictwo nie odgrywa dużej roli. Użytki leśne i grunty zadrzewione stanowią 9,6%, a łąki trwałe i pastwiska trwałe 6,5% powierzchni miasta. Ich przydatność produkcyjna jest niewielka, ponieważ są one w dużej części wykorzystywane dla celów rekreacyjnych i wypoczynkowych przez mieszkańców miasta.

3.8 Aktywność sportowa i turystyczna

W mieście znajdują się następujące obiekty sportowe wg *Wykazu obiektów sportowych na terenie miasta Ostrowa Wielkopolskiego*:

- stadion piłkarsko-żużlowy,
- stadion piłkarsko-lekkoatletyczny,
- 2 stadiony piłkarskie,
- 3 boiska do piłki nożnej bez trybun,
- 4 kompleksy „Moje Boisko Orlik 2012”,
- 6 boisk wielofunkcyjnych,
- inne boiska otwarte – piłka ręczna (5), koszykówka (12), piłka siatkowa (2),
- 9 kortów tenisowych,
- 34 hale sportowe, w tym 4 z trybunami,
- pływalnia otwarta,
- 3 strzelnice,
- tory – żużlowy, speedrowerowy, skatepark, crossowy,
- pozostałe obiekty sportowe – siłownie (7), kręgielnie (3), sale do squasha (2), do jazdy konnej (2).

Ponadto w mieście działa ponad 40 klubów sportowych, które swoim zakresem tematycznym obejmują nie tylko najpopularniejsze sporty takie jak: piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka, pływanie czy lekkoatletyka, a wiele innych mniej popularnych dyscyplin sportowych jak, np. badminton, futbol amerykański, jeździectwo, lotnictwo, motocross, speedrower, tenis stołowy, żeglarstwo, żużel, szachy czy sporty walki. Ponadto w Ostrowie Wielkopolskim funkcjonują także kluby uczniowskie oraz kluby dla osób niepełnosprawnych.

Przez miasto przebiegają trzy szlaki turystyczne piesze i cztery rowerowe. Do wielu atrakcji turystycznych miasta zaliczyć można zabytki:

- Ratusz (zaprojektowany w 1828 r., przebudowywany w latach 1862 i 1948),
- Konkatedra pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika,
- Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski,
- Synagoga przy ul. Raszkowskiej,
- Secesyjne kamienice (przy ul Raszkowskiej, ul. Sienkiewicza, ul. Kolejowej, u zbiegu ulic Głogowskiej i Zamenhofa),
- Zespół witraży w dawnym Gimnazjum Męskim i Starej Przepompowni,
- Stary Cmentarz przy placu Bankowym,
- Zabudowa Śródmiejska z przełomu XVIII i XIX w.

W 2014 roku w mieście było 10 obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania, oferujących łącznie 784 miejsca noclegowe.

3.9 Edukacja i kultura

W roku szkolnym 2013/2014 w Ostrowie Wielkopolskim funkcjonowało 40 placówek oświatowo-wychowawczych (poziom przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów):

- 14 publicznych przedszkoli prowadzonych przez Gminę Miasto Ostrów Wielkopolski,
- 2 publiczne przedszkole prowadzone przez podmiot inny niż JST,
- 4 niepubliczne przedszkola,
- 2 niepubliczne punkty przedszkolne,
- 8 publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Ostrów Wielkopolski,

- 2 publiczne szkoły podstawowe prowadzone przez podmiot inny niż JST,
- 2 niepubliczne szkoły podstawowe,
- 3 publiczne gimnazja prowadzone przez Gminę Miasto Ostrów Wielkopolski,
- 2 publiczne gimnazja prowadzone przez podmioty inne niż JST,
- 1 niepubliczne gimnazjum.

Na terenie Ostrowa Wielkopolskiego znajdują się również następujące szkoły ponadgimnazjalne:

- I Liceum Ogólnokształcące im. J. Kompałły i W. Lipskiego,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Reymonta,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących,
- IV Liceum Ogólnokształcące,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. J. Gniazdowskiego,
- Zespół Szkół Usługowych,
- Zespół Szkół Budowlano-Energetycznych,
- Zespół Szkół Technicznych,
- Zespół Szkół Transportowo-Elektrycznych Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- Liceum Ogólnokształcące Spółdzielni Oświatowej,
- Liceum Ogólnokształcące Sióstr Salezjanek.

W Ostrowie Wielkopolskim funkcjonuje także Wydział Zamiejscowy Społecznej Akademii Nauk.

Szeroko rozumianą działalność kulturalną w Ostrowie Wielkopolskim prowadzą następujące instytucje kultury:

- Ostrowskie Centrum Kultury, w tym: Forum Synagoga, Kino „Komeda” 3D,
- Biblioteka Publiczna im. Stefana Rowińskiego, w tym: Biblioteka i Czytelnia Główna, 5 filii,
- Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego,
- Powiatowa Galeria Sztuki Współczesnej,
- Młodzieżowy Dom Kultury.

Jak wynika z danych GUS za 2015 r. - 17 osób na 100 mieszkańców jest czytelnikami bibliotek publicznych, a średnio jeden czytelnik wypożycza 16,6 woluminów rocznie.

W przeprowadzonym na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych badaniu ankietowym zadano mieszkańcom miasta Ostrów Wielkopolski pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat oferty oświatowej, dostępu do opieki przedszkolnej oraz oferty kulturalnej w mieście. Większość respondentów pozytywnie oceniła ofertę edukacyjną szkół w mieście. Za dobrą uznało ją łącznie 35,5%, a za wystarczającą 43,9% badanych. Jako niewystarczającą uznało ją 13,1% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało 7,5% indagowanych osób. Z kolei w odpowiedzi na pytanie o placówki, których w mieście brakuje, uczestnicy badania wskazywali żłobek. Prawie jedna trzecia respondentów uznała ofertę kulturalną na terenie miasta za wystarczającą. Za dobrą uznało ją 27,6% jako niewystarczającą natomiast 29,6% uczestników badań empirycznych. 8,2% ankietowanych uczestników badań nie miało zdania na ten temat. Wskazując placówki kulturalne, których w mieście brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, ankietowani wymieniali najczęściej: teatr, kino, muzea multimedialne oraz galerie.

3.10 Infrastruktura techniczna

Ostrów Wielkopolski posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną. Dane przedstawiające parametry infrastruktury technicznej w mieście, przedstawione zostały w tabeli zbiorczej poniżej.

Tabela 6. Parametry infrastruktury technicznej w Ostrowie Wielkopolskim – stan na rok 2015 (źródło: BDL, GUS)

Sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej	265 km
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	71 341 osób
Sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	211,6 km
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	68 735 osób
Oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1 oczyszczalnia
ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	72 157 osób
Sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej	226,8 km
Sieć drogowa	
długość dróg publicznych w mieście	265,2 km
w tym długość dróg gminnych	230 km

Odsetek mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego korzystających z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w ostatnich latach sukcesywnie się zwiększa. Operatorem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jest WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Ostrowie Wielkopolskim.

Dystrybucją prądu na terenie miasta zajmuje się Energa-Operator S. A. Oddział w Kaliszu. Na terenie Gminy Ostrów Wielkopolski, w pobliżu wschodniej granicy Ostrowa Wielkopolskiego zlokalizowana jest stacja transformatorowo-rozdzielcza 400kV/110kV, z której liniami napowietrznymi wysokiego napięcia 110kV energia elektryczna prowadzona jest do dwóch stacji transformatorowo-rozdzielczych 110kV/15kV (GPZ Ostrów Południe i GPZ Ostrów Północ). Stamtąd liniami średniego napięcia (napowietrznymi lub kablowymi) zaopatrywane są tereny zabudowane.

Przez Ostrów Wielkopolski przechodzi dwutorowy gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia (DN 500 i DN 400) z trzema odgałęzieniami: dwoma (DN 200 i DN 100) do stacji redukcyjno-pomiarowej przy ul. Sadowej i jednym (DN 150) do stacji gazowej przy ul. Grunwaldzkiej (zlokalizowanej na terenie "Elektrociepłowni Ostrów"). Niedawno został także oddany do użytku nowy gazociąg wysokiego ciśnienia (DN700) Gustorzyn-Odolanów. Zarządzają nimi Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. oraz Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S. A. Oddział w Poznaniu.

Rozdzielcza sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia w poszczególnych zespołach zabudowy należy do Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Ze stacji redukcyjno-pomiarowych gaz przesyłany jest do odbiorców za pośrednictwem sieci średniego ciśnienia oraz sieci niskoprężnej poprzez siedem stacji redukcyjno-pomiarowych drugiego stopnia.

Ostrowski Zakład Ciepłowniczy Spółka Akcyjna zaopatruje około 45% budynków w mieście, co daje blisko 36 tysięcy mieszkańców. System ciepłowniczy Ostrowa Wielkopolskiego zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Z uwagi na charakter zabudowy w Ostrowie Wielkopolskim (dominacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) Zakład Ciepłowniczy przesyła energię cieplną głównie do rejonów zabudowy wielorodzinnej i do obszarów usługowych (administracja, oświata, ochrona zdrowia, handel).

3.11 Struktura przestrzenna miasta

W układzie przestrzennym miasta wyraźnie odczytać można model koncentryczny, wyznaczony głównymi drogami. Na obszarze centralnym układ ten przechodzi do modelu o charakterze zbliżonym do szachownicowego (ortogonalnego). Taki układ przeważa również na pozostałych obszarach zagospodarowania miejskiego, zwłaszcza w zespołach jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, która stanowi dominującą formę zagospodarowania przestrzeni miasta.

Istotny wpływ na rozwój miasta i jego układu urbanistycznego miała budowa w 1875 r. linii kolejowej z Poznania na Śląsk. Znaczący wpływ na strukturę miasta miała jego funkcja garnizonowa, wynikająca z przygranicznego położenia. W okresie przedwojennym ukształtował się ortogonalny układ urbanistyczny, z szachownicą równoległych ulic. Po wojnie realizowanie nowej zabudowy wewnątrz historycznie ukształtowanych kwartałów doprowadziło o istotnej degradacji historycznego układu urbanistycznego w centrum miasta. Willowe przedmieścia o regularnej siatce ulic rozciągają się na zachód, północ i wschód od centrum. Nowe osiedla o zabudowie blokowej znajdują się głównie na wschód i północ od śródmieścia. Charakterystyczne jest dla Ostrowa przecięcie miasta szerokim południkowym pasem terenów kolejowych.

Wokół geometrycznego środka całego układu osadniczego (wyznacza go rynek staromiejski) wyraźnie wyróżnia się charakterem zabudowy i rozplanowania ulic obszar centralny. Wyznaczają go Aleja Słowackiego (od północy), ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego (od wschodu), ul. Ks. Jana Kompałły, ul. Fryderyka Chopina i ul. Głogowska (od południa) oraz tereny kolejowe wzdłuż ul. Dworcowej i Towarowej (od zachodu).

Na obszarze centralnym dominuje zabudowa obrzeżna 2-3 kondygnacyjna o charakterze mieszkaniowo-usługowym, tworząca kwartały wyznaczone siatką ulic. Wśród ww. zabudowy znajdują się zarówno budynki o dużym walorze historycznym czy estetycznym jak również budynki pozbawione atrakcyjnego wyrazu architektonicznego. Cały układ urbanistyczny posiada wartość historyczną i objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej. Na obszarze centralnym znajdują się 3 kościoły (wszystkie zabytkowe) oraz skupia się większość urzędów i instytucji publicznych. W jego południowo wschodniej części, wzdłuż ul. Marszalka Józefa Piłsudskiego, znajduje się kompleks zieleni urządzonej – Park Miejski. Tereny zielone

podkreślają też południową granicę ścisłego centrum tj.: Ogródek Jordanowski, Park im. K. Marcinkowskiego, cmentarz oraz skwer u zbiegu ulic Głogowskiej i Kościuszki.

W północno-zachodniej części obszaru centralnego znajdują się tereny o charakterze przemysłowym. Pas terenów położony pomiędzy zapleczem staromiejskiej zabudowy wzdłuż ul. Raszkowskiej a Aleją Słowackiego zajęty jest w większości przez nowszą, wielorodzinną zabudowę mieszkaniową w formie bloków wolnostojących.

Z obszarem centralnym bezpośrednio sąsiadują tereny z przeważnie niską, jednorodzinną zabudową. Zabudowa wielorodzinna występuje na terenie ograniczonym ulicami Jana Ignacego Paderewskiego i Komuny Paryskiej. Większe skupisko zabudowy wielorodzinnej znajduje się w rejonie ulic Klasztornej i Strzeleckiej. Zabudowa wielorodzinna występuje także wewnątrz kwartałów z zabudową jednorodzinną – na południe od centrum oraz rejonie ulic Głogowskiej, Wrocławskiej, Armii Krajowej. Enklawy zabudowy tego typu znajdują się na północ od cmentarza przy ul. Bolesława Limanowskiego oraz pomiędzy ul. Marii Konopnickiej a ul. Bolesława Limanowskiego. W zachodniej części miasta, zabudowa wielkorodzinna występuje w rejonie ulicy Dembińskiego oraz Staroprzygodzkiej.

W kierunku północno-wschodnim od centrum, u zbiegu Alei Słowackiego i ul. Bolesława Limanowskiego znajduje się rozległy teren szpitala, natomiast w kierunku północnym, wzdłuż linii kolejowej znajdują się tereny przemysłowe (ul. Wańkowicza, Wodna, Spichrzowa). Tereny przemysłowe, chociaż zajmują niewielka część Ostrowa Wielkopolskiego, stanowią istotny element struktury przestrzennej, występując w rozproszeniu w różnych częściach miasta. Tereny przemysłowe położone są również w rejonie ul. Wrocławskiej oraz wzdłuż linii kolejowej Wrocław-Kalisz.

W północnej części miasta, w związku z przebiegającą tam równoleżnikowo doliną Ołoboku, występuje fizjograficzny próg rozwojowy miasta. Wybudowany w dolinie zbiornik wodny „Piaski-Szczygliczka" pełni funkcje rekreacyjne. Taką samą funkcję rekreacyjno-wypoczynkową pełni również kompleks leśny niemal bezpośrednio sąsiadujący z brzegiem zbiornika. Najniżej położone tereny w dolinie Ołoboku pokrywają wilgotne łąki. Pozostałe zespoły leśne znajdują się we wschodniej części miasta oraz na południu. Istotnym elementem zagospodarowania przestrzeni miasta są ogródki działkowe występujące niemalże w każdej jego części, nie stanowią jednak przestrzennej przeszkody dla racjonalnego rozwoju miasta.

3.12 Gospodarka odpadami i wyroby azbestowe

Zgodnie z zapisami Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, województwo zostało podzielone na 10 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Miasto Ostrów Wielkopolski wraz z pozostałymi gminami powiatu Ostrowskiego wchodzi w skład IX regionu gospodarki odpadami. Miasto usilnie i z sukcesem stara się osiągać limity i wymogi gospodarki odpadami, które zostały zawarte w WPGO, wynikające bezpośrednio z przepisów unijnych.

W celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi powołano się na Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski za rok 2015. Określenia stanu gospodarki odpadami komunalnymi dokonano poprzez analizę i uzupełnienie informacji zawartych w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski – aktualizacja na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018.

W 2015 r. podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego odebrały łącznie (z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych) 24 864,7 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. W analizowanym roku z terenu gospodarstw domowych Operator odebrał 20 357,40 Mg odpadów, co w przeliczeniu na 1 os. zgłoszoną do systemu gospodarki odpadami komunalnymi daje średniomiesięczną wartość 26,86 kg – rocznie 322,34 kg. Na podstawie powyższych wyników wnioskuje się, że przeciętny mieszkaniec Ostrowa w 2015 r. wytworzył o 6,62% więcej odpadów od przeciętnego mieszkańca Wielkopolski. Wg. GUS średnia wyliczona dla wielkopolski wynosi 301 kg. Z kolei z terenu nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, podmioty wpisane do rejestru łącznie odebrały 4 507,30 Mg. W sumie w 2015 r. odebrano 24 864,7 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. Średniomiesięcznie jeden podmiot gospodarczy wytworzył na swoim terenie ok. 321,86 (o 10,76 kg miesięcznie mniej niż w 2014 r.).

System gospodarowania odpadami komunalnymi zobowiązuje do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania: do 31 grudnia 2020 r. do 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Osiągnięty w 2015 roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych

do składowania wyniósł 49,38%. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzyw sztucznych i szkła w roku 2015 w Mieście Ostrowie Wielkopolskim ukształtował się na poziomie 21,6%. Taki stan rzeczy jest bardzo zadowalający. Nie można jednak zapomnieć, że w 2018 r. wymagany poziom odzysku, recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji odpadów musi wynieść 30%, by dwa lata później tj. w 2020 r. osiągnąć wymagane przepisami unijnymi 50%.

Działalność z zakresu gospodarki odpadami jest prowadzona głównie przez Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami „MZO" S.A. oraz Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów sp. z o.o. Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami „MZO" S.A. prowadzi zbiórkę odpadów stałych, zbiórkę odpadów segregowanych (szkło, papier, tworzywa), sprzętu elektrycznego, elektronicznego, odpadów medycznych, eksploatuje kopalnię kruszywa (piasku), prowadzi usługi w zakresie oczyszczania dróg i innych terenów użyteczności publicznej oraz prowadzi punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. zajmuje się zagospodarowaniem odpadów komunalnych i segregowanych. Zakład dysponuje halą mechanicznego sortowania odpadów, kompostowania odpadów oraz prowadzi składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i składowisko odpadów obojętnych przy ulicy Staroprzygodzkiej.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta usługi pełni również firma KOSZ Sp. z o.o. Głównym zadaniem firmy jest odbiór odpadów komunalnych i segregowanych. Firma świadczy je za pomocą samochodów wysokiego zgniotu przystosowanych do opróżniania różnych wielkości pojemników. Firma posiada również pojazdy hakowe, które służą do wywozu kontenerów przeznaczonych głównie na odpady budowlane z remontów i rozbiórek. Dysponuje także samochodem asenizacyjnym do wywozu nieczystości płynnych. Na terenie firmy przy ul. Wylotowej 57 w Ostrowie Wielkopolskim zlokalizowany jest również Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) dla mieszkańców Miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

Ostrów Wielkopolski dostosował gospodarkę odpadami do wzorców z Unii Europejskiej. Dostosowanie to ma na celu doprowadzenie do zniknięcia nielegalnych składowisk śmieci oraz położenie większego nacisku na segregację i odzysk. Każdy obywatel będzie płacił podatek śmieciowy, a Gmina Miasto będzie miała obowiązek zagospodarować jego odpady.

Do najważniejszych problemów gospodarki odpadami na terenie Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski należałoby zaliczyć:

- ciągle niezadowalający poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych takich jak papier, metal, tworzywo sztuczne i szkło, który od roku 2013 wzrósł z 12% do 21,6%. Jak wykazano w przedmiotowej analizie przeciętny mieszkaniec Ostrowa wysegregował jedynie 3,1 kg surowca, mimo że ze średnich GUS wynika, że łączna masa winna być 3,7 razy większa;
- niski poziom wydajności płyty do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, z 24 951,6 Mg zmieszanych odpadów komunalnych wydzielono aż 10 981,8 Mg odpadów o kodzie 19 12 12, co stanowi aż 44,01% odpadów 20 03 01, które trafiają na składowisko odpadów;
- niedostateczny poziom świadomości ekologicznej Ostrowian – wielu mieszkańców najczęściej z powodów ekonomicznych oraz istniejących luk prawnych, mimo ustawowego zakazu, spala zgromadzone odpady. Dodatkowo zjawisko to nasila się w przypadku odpadów biodegradowalnych.

Zgodnie z Programem usuwania azbestu dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w 2013 r. na terenie miasta zidentyfikowano 1106 obiektów zawierających wyroby azbestowe. Około 90% stanowią obiekty będące własnością osób fizycznych niebędących przedsiębiorstwami (998 obiektów). Pod względem masy, najwięcej wyrobów zawierających azbest znajduje się w obiektach jednostek sektora komunalnego – 13,9 tys. Mg, co stanowi 91,6% masy wszystkich wyrobów zawierających azbest. Są to głównie rury i złącza azbestowo-cementowe będące w posiadaniu WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Natomiast pod względem powierzchni pokrytych płytami azbestowo-cementowymi (płaskimi i falistymi), najwięcej obiektów jest własnością osób fizycznych (76,8 tys. m^2, co stanowi 67,6%). Wyroby zawierające azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych niebędących przedsiębiorstwami znajdują się głównie na budynkach gospodarczych - 753 obiekty (75,5% wszystkich obiektów). W 220 obiektach, pokrycia dachowe azbestowo-cementowe znajdują się na budynkach mieszkalnych (22,0%). Poza tym zanotowano w 21 obiektach płyty faliste azbestowo-cementowe magazynowane luzem (7,2 Mg).

3.13 Stan dziedzictwa kulturowego

Na terenie miasta występuje jeden typowy obszarowy wpis do rejestru zabytków i jest nim układ urbanistyczny miasta lokacyjnego Ostrowa Wielkopolskiego wraz z najbliższym otoczeniem oraz warstwami kulturowo-osadniczymi objęty ochroną konserwatorską poprzez wpisanie do rejestru zabytków pod nr 683/A decyzją wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 7 lipca 1993 r. Ponadto nietypowymi obszarowymi wpisami do rejestr zabytków są park 3 Maja oraz cmentarz rzymskokatolicki przy ulicy Wrocławskiej. Na terenach tych ochroną konserwatorską objęty jest sposób zagospodarowania, rozplanowanie alejek, elementy małej architektury oraz układ szaty roślinnej i drzewostan.

Według Rejestru Zabytków Nieruchomych na terenie Ostrowa Wielkopolskiego znajdują się 52 obiekty. Natomiast Rejestr Zabytków Ruchomych zawiera 4 następujące zespoły:

- zespół wyposażenia kościoła parafialnego rzymskokatolickiego p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski, pochodzący z lat 1778-1780;
- zespół wyposażenia kościoła parafialnego rzymskokatolickiego – konkatedry p.w. św. Stanisława BM, pochodzący z lat 1907-1910;
- zespół witraży z auli i na klatce schodowej Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Ostrowie, ob. I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Kompałły i W. Lipskiego, pochodzący z l. 80. XIX w.;
- zespół portretów na ścianie Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Ostrowie, ob. I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Kompałły i W. Lipskiego, pochodzący z l. 20. XX w.

Oprócz zabytków ujętych w powyższych rejestrach na terenie Ostrowa Wielkopolskiego wysokie walory posiada jeszcze 885 obiektów, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Nieruchomych. Wśród stanowisk archeologicznych w Gminnej Ewidencji Stanowisk Archeologicznych zewidencjonowanych zostało łącznie 67 obiektów zabytkowych (59 w zespołach i 8 poza zespołami).

W mieście wyznaczono również strefy ochronne: strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmującą zespół historycznej zabudowy śródmiejskiej i warstwy archeologiczne oraz strefy ochrony archeologicznej w kilku obrzeżnych rejonach miasta.

Zabudowa historycznego układu urbanistycznego Ostrowa Wielkopolskiego utworzona głównie przez kamienice o bryłach i formach typowych dla czasu powstania, czyli XIX i poł. XX w. W okresie powojennym nową zabudowę w obrębie historycznych kwartałów wprowadzano w sposób chaotyczny, nie respektując rozplanowania historycznego układu urbanistycznego. Z czasem zaczęły pojawiać się obiekty współczesne, o zupełnie obcej historycznemu wnętrzu architekturze. Na obszarze objętym ochroną występuje kilka elementów dysharmonizujących w postaci współczesnych pawilonów handlowych i wielopiętrowych budynków mieszkalnych z 2 poł. XX w. Ogólnie większość budynków jest w zadawalającym stanie technicznym. Naprawy i remonty są w nich prowadzone na bieżąco i dotyczą najczęściej elewacji frontowych. Gorszy stan prezentują oficyny i wnętrza budynków. Przyziemia budynków są najczęściej zmienione. Odnosi się to przede wszystkim do witryn sklepowych, w których użyty materiał, forma oraz zastosowane reklamy odpowiadają potrzebom czasu, ale nie zawsze uwzględniają zabytkowego charakteru obiektów.

3.14 Środowisko naturalne

Zasoby przyrody

Formy ochrony przyrody w mieście obejmują 12 pomników przyrody:

Tabela 7. Wykaz pomników przyrody na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego (źródło: Urząd Miejski)

Lokalizacja	Gatunek drzewa	Pozycja w rejestrze
Park Miejski	Lipa warszawska	462
Park Miejski	Klon srebrzysty	587
Park. im. „3 Maja”	Grusza dzika, 2-pienna	584
Park. im. „3 Maja”	Klon srebrzysty, 6-pienny	586
Park im. „Kilińskiego”	Lipa Moltkego	588
II Liceum Ogólnokształcące	Cis pospolity	593
Cmentarz przy ul. Grabowskiej	Bluszcz pospolity z modrzewiem	575
ul. Plażowa	Dąb szypułkowy	550
ul. Limanowskiego	Wiąz szypułkowy	576
ul. Daleka	Dąb szypułkowy	606
ul. Poznańska 121 (posesja prywatna)	Dąb szypułkowy	551
ul. Poznańska (za przejazdem kolejowym)	Dąb szypułkowy	511

Formy ochrony przyrody w najbliższej okolicy Ostrowa Wielkopolskiego:

- Park Krajobrazowy Dolina Baryczy, Europejska Ostoja Ptaków objęta konwencją ramsarską, 2 km od południowej granicy miasta.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny i Kotlina Grabowska, 2 km od wschodniej granicy miasta.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska, sięga po południową granicę miasta.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dąbrowy Krotoszyńskie i Baszków Rochy, 1 km od zachodniej granicy miasta.

Obszary leśne zajmują niewielką część (7,9%) ogólnej powierzchni miasta. Lasy znajdujące się w granicach miasta należą do dwóch nadleśnictw: Krotoszyn oraz Taczanów. Większe obszary terenów zielonych zlokalizowane są na obrzeżach północnych (Piaski-Szczygliczka), wschodnich i południowych (Zębców). Jeden z terenów leśnych (Las Piaski) został zagospodarowany w latach 70. na Park Kultury i Wypoczynku Piaski-Szczygliczka. W strefie objętej zabudową występuje zieleń urządzona – parki i skwery. Należą do nich: Park im. Jana Kilińskiego, Park Miejski, Park im. Karola Marcinkowskiego, Park im. Emilii Szczanieckiej, Park im. Adama Mickiewicza, Park im. 3 Maja, Park Bractwa Kurkowego, zieleń Osiedla Robotniczego, skwer przy ul Krotoszyńskiej, skwer przy ul. Partyzanckiej, Ogródek Jordanowski. Zielenią miejską w Ostrowie Wielkopolskim zarządza Miejski Zarząd Dróg. Ponadto podmiotem świadczącym usługi w zakresie pielęgnacji zieleni, w tym terenów zieleni miejskiej jest Miejski Zakład Zieleni Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim.

Stan powietrza

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski nie posiada aktualnych badań odnoszących się do stanu środowiska w mieście z podziałem na obszary analityczne. Miasto posiada natomiast przyjęty w 2015 roku Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, którego celem jest określenie na podstawie analizy stanu aktualnego w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych w mieście, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności. Ponadto plan ma na celu wzmocnienie działań na rzecz poprawy jakości powietrza w Ostrowie Wielkopolskim.

Z opracowania można dowiedzieć się o badaniach przeprowadzonych w 2013 r., w których stwierdzono:

- przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla 24-godzin pyłu PM10 w roku kalendarzowym (35 razy),
- przekroczenie stężenia średniorocznego dla roku dla benzo(a)pirenu zawartego w pyle PM10.

Wysokie stężenie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w mieście, obserwowane jest szczególnie w sezonie grzewczym. Oprócz ogrzewania budynków przy pomocy węgla kamiennego, źródłem złej jakości powietrza w mieście są zanieczyszczenia ze źródeł komunikacyjnych, które rośnie wraz ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego przy niedostatecznej przepustowości układów drogowych. Ponadto na zły stan powietrza wpływ mają:

- straty ciepła powodowane niezadowalającym stanem technicznym budynków,
- straty ciepła na przesyle w ciepłowniczych magistralach powodowane niedostateczną izolacją.

Z analizy pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji wynika, iż ok. 20% ogólnej liczby samochodów osobowych zarejestrowana jest w ostrowskim centrum (20% wszystkich samochodów na niespełna 6% powierzchni miasta – czyli ponad 6300 pojazdów na ok. 2,3 km^2 , co daje średnio ok. 2700 samochodów/km^2.) Należy pamiętać, że ruch samochodowy w centrum miasta, a zatem również i zanieczyszczenia z nim związane, nie jest generowany tylko i wyłącznie przez mieszkańców tego obszaru, ale również przez osoby dojeżdżające do centrum w celach gospodarczych, handlowo-usługowych, edukacyjnych czy kulturalno-rozrywkowych.

Wartym podkreślenia jest także stan techniczny budynków w ścisłym centrum miasta, którymi w znacznej części są wiekowe kamienice bardzo często ogrzewane jeszcze przy użyciu czy to pieców ceramicznych czy kotłów węglowych. Zły stan techniczny budynków powoduje straty ciepła, a co za tym idzie zwiększoną emisję zanieczyszczeń. W prowadzonym przez miasto programie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na mniej szkodliwe dla środowiska ponad

25% wniosków (37 na 137 wniosków) pochodziło z centralnego obszaru miasta, czyli Osiedla nr 1 – Śródmieście oraz Osiedla nr 11 – Powstańców Wielkopolskich.

Uzupełnieniem informacji mogą być wyniki z przeprowadzonej ankiety dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które to wskazują zanieczyszczenie środowiska jako jeden z głównych problemów jaki dotyka obszar ostrowskiego śródmieścia. Z ogólnej liczby ankietowanych ok. 65% osób wskazało jako obszar zdegradowany tereny w ścisłym centrum miasta. Ponadto prawie 20% osób wskazało problem zanieczyszczonego powietrza jako istotny.

Złoża kopalin

W południowej części miasta znajduje się dawna kopalnia kruszywa, która obecnie poddawana jest rekultywacji przez Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami i wykorzystywana jest jako miejsce składowania gruzu i urobków ziemnych.

W południowej części miasta leży część złoża gazu ziemnego "Wysocko", dla którego utworzono obszar i teren górniczy "Wysocko".

Stosunki wodne

Ostrów Wielkopolski leży nad rzeką Ołobok, której całkowita długość wynosi 36,5 km, a obszar zlewni liczy 447,9 km^2. Wykonywane w latach 2004-2012 pomiary jakości wód wskazywały, że stan rzeki Ołobok dzięki otwarciu oczyszczalni ścieków w Rąbczynie znacząco się poprawił. Według danych przekazanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegaturę w Kaliszu, w 2012 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym Ołobok-Czekanów – poniżej Ostrowa Wielkopolskiego jakość wód środkowego biegu Ołoboku była poniżej stanu dobrego.

Północna część miasta Ostrów Wielkopolski znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 310 "Dolina Kopalna Rzeki Ołobok". Całkowite zasoby dyspozycyjne tego zbiornika szacowane są na 21 tys. m^3/d. Jakość wody mieści się w klasie Ic. W opracowaniach hydrogeologicznych stwierdzana jest obecność tylko częściowej izolacji tej struktury wodonośnej od powierzchni terenu - przynajmniej w przypadku pierwszego poziomu użytkowego wód podziemnych. Strefa możliwych kontaktów hydraulicznych z zanieczyszczonymi wodami powierzchniowymi rozciąga się tu w dnie doliny Ołoboku, powyżej

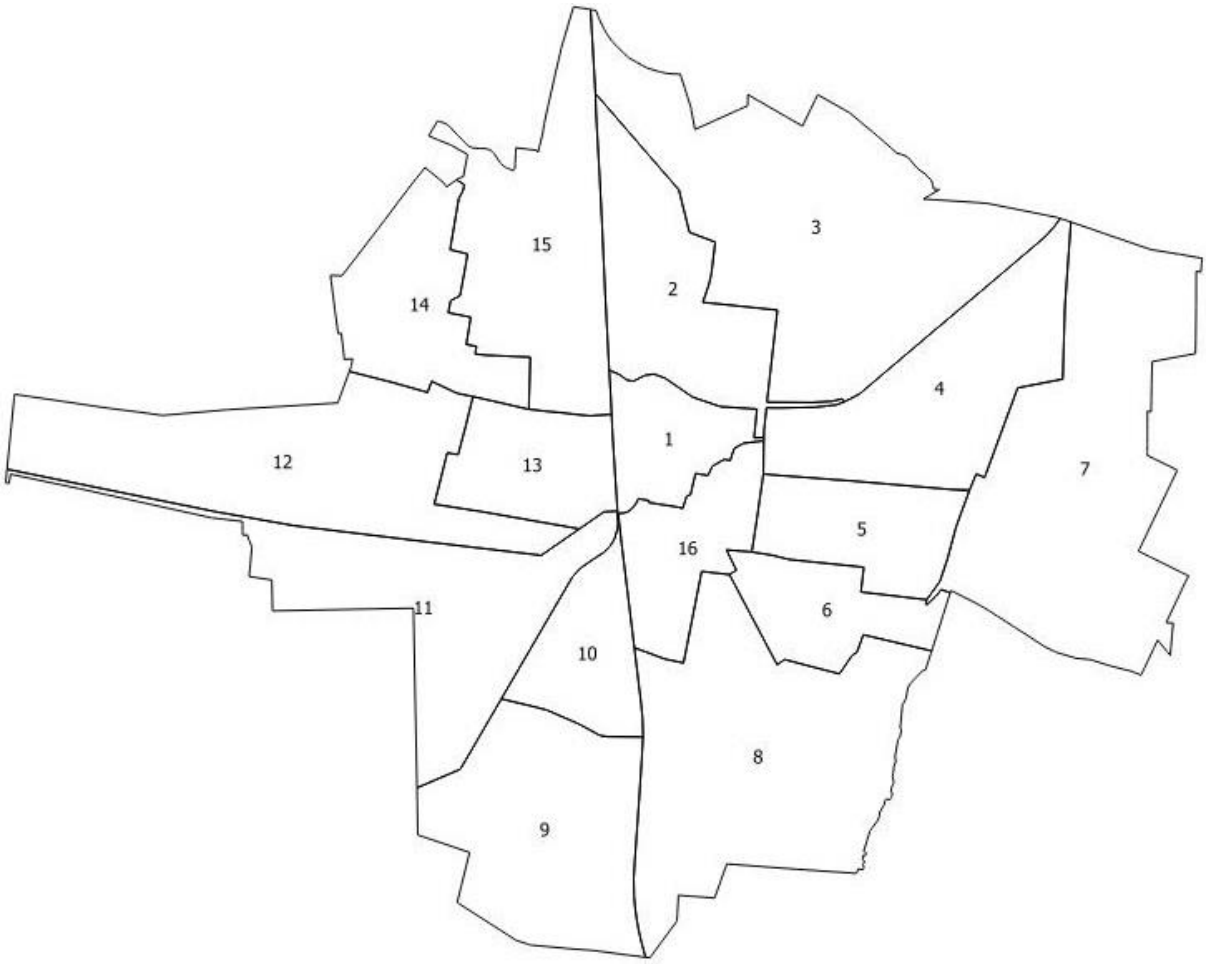
Ostrowa Wielkopolskiego. Ujmowane w tym obszarze wody podziemne są nieznacznie zanieczyszczone. Zagrożeniem dla jakości ich zasobów są wody Ołoboku, a także infiltracja zanieczyszczeń w strefach zasilania opadowego. Ze względu na gęste zasiedlenie terenu w szerokiej strefie wokół miasta, przenikanie ich do wód podziemnych jest bardzo prawdopodobne. Omawiane zasoby wód podziemnych mogą zatem ulegać stopniowemu ograniczaniu, wskutek stopniowej degradacji ich jakości.

4. SKRÓCONA DIAGNOZA ZJAWISK WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA

Poniższy rozdział przedstawia rezultaty analizy i wnioski z dokumentu pn. *„Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim”*. W dokumencie tym są zawarte szczegółowe informacje na temat zbierania i statystycznej analizy danych służących delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. *„Diagnoza…”* stanowi Załącznik 1 do niniejszego opracowania.

W celu jak najskuteczniejszego przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów miasta wzięto pod uwagę różne warianty podziału Ostrowa Wielkopolskiego (za względu na obwody szkolne, okręgi i obwody wyborcze, rejony policyjne, osiedla miejskie). Rozważono również aspekty historyczne oraz funkcyjne danych obszarów. Podział będący wynikiem prac przedwstępnych zakłada granice obszarów porównawczych zbliżone do granic miejskich osiedli. Na potrzeby diagnozy na terenie Ostrowa Wielkopolskiego wyznaczono 16 następujących obszarów analitycznych:

- Osiedle Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE” (nr porządkowy 1, symbol I)
- Osiedle Nr 2 „WENECJA” część zachodnia (nr porządkowy 2, symbol IIa)
- Osiedle Nr 2 „WENECJA” część wschodnia (nr porządkowy 3, symbol IIb)
- Osiedle Nr 3 „KRĘPA” (nr porządkowy 4, symbol III)
- Osiedle Nr 4 „JANA PAWŁA II” część północna (nr porządkowy 5, symbol IVa)
- Osiedle Nr 4 „JANA PAWŁA II” część południowa (nr porządkowy 6, symbol IVb)
- Osiedle Nr 5 „PRUŚLIN” (nr porządkowy 7, symbol V)
- Osiedle Nr 6 „STARE KAMIENICE” (nr porządkowy 8, symbol VI)
- Osiedle Nr 7 „ZACISZE-ZĘBCÓW” część południowa (nr porządkowy 9, symbol VIIa)
- Osiedle Nr 7 „ZACISZE-ZĘBCÓW” część północna (nr porządkowy 10, symbol VIIb)
- Osiedle Nr 8 „ODOLANOWSKIE” (nr porządkowy 11, symbol VIII)
- Osiedle Nr 9 „NOWE PARCELE” część zachodnia (nr porządkowy 12, symbol IXa)
- Osiedle Nr 9 „NOWE PARCELE” część wschodnia (nr porządkowy 13, symbol IXb)
- Osiedle Nr 10 „PARCELE ZACHARZEWSKIE” część zachodnia (nr porządkowy 14, symbol Xa)
- Osiedle Nr 10 „PARCELE ZACHARZEWSKIE” część wschodnia (nr porządkowy 15, symbol Xb)
- Osiedle Nr 11 „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH” (nr porządkowy 16, Symbol XI)

Rysunek 3. Rozkład przestrzenny obszarów analitycznych diagnozy (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Analiza porównawcza obszarów polegała na obliczeniu dla każdego z nich wskaźników delimitujących. Wskaźniki w celu ich prawidłowego sumowania zostały ustandaryzowane. Kolejnym krokiem było zsumowanie wskaźników sfery społecznej i sfery gospodarczej. Na podstawie dwóch otrzymanych wskaźników sumarycznych wybrane zostały obszary zdegradowane. Na potrzeby diagnozy wyodrębniono wskaźniki w poniższych sferach, które obiektywnie obrazują sytuację w poszczególnych obszarach porównawczych miasta.

4.1 Sfera społeczna

Bezrobocie

Analiza obejmowała liczbę osób bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wskaźnik wyrażony w ten sposób realnie przedstawia ewentualne problemy na rynku pracy, ponieważ odzwierciedla liczbę osób bezrobotnych spośród grupy mieszkańców mogących podjąć pracę i będących w potencjalnym zainteresowaniu pracodawców.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 5 sytuacja związana z bezrobociem jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli w Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE" oraz obszarze analitycznym nr 8 (symbol VI) – czyli w Osiedlu Nr 6 „STARE KAMIENICE".

Ubóstwo

Analiza obejmowała wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia socjalne z pomocy społecznej. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia problemy materialne mieszkańców. Odsetek osób pobierających świadczenia socjalne odzwierciedla realnie skalę problemów finansowych osób zamieszkujących dany obszar.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 4 sytuacja związana z ubóstwem jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli w Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE". Stwierdza się, iż najbardziej negatywne wskaźniki występują po raz kolejny w centrum miasta.

Przestępczość

Analiza obejmowała wskaźnik liczby przestępstw z wyłączeniem przestępstw drogowych. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawi obszary w Ostrowie Wielkopolskim, w obrębie których dochodzi do największej liczby niepokojących zdarzeń.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 5 sytuacja związana z przestępczością jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli w Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE". Jest to kolejny wskaźnik, który pokazuje problem ostrowskiego śródmieścia. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż wskaźnik ten odnosi się do miejsca popełnienia przestępstwa i niekoniecznie jest skorelowany bezpośrednio z mieszkańcami tego obszaru. Niemniej jednak wpływa na jakość życia w ostrowskim śródmieściu.

Poziom edukacji

Analiza obejmowała wskaźnik średniego wyniku testu kończącego szkołę podstawową osiągany przez uczniów z danego obszaru analitycznego. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie, których poziom edukacji jest niższy od średniej dla miasta.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 7 sytuacja związana z poziomem edukacji jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 2 (symbol IIa) – zachodnia część Osiedla Nr 2 „WENECJA" oraz na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli w Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE". Wskaźnik ten pokazuje, gdzie zamieszkują dzieci mające problemy z nauką. Po raz kolejny widać, że negatywne wskaźniki kumulują się w centrum.

Poziom aktywności społeczeństwa w życiu publicznym

Analiza obejmowała wskaźnik odnoszący się do frekwencji w wyborach samorządowych, które odbyły się w 2014 r. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim, w obrębie których mieszkańcy mniej angażują się w życie publiczne.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 5 sytuacja związana z poziomem aktywności w życiu publicznym jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Wskaźnik ten pokazuje, że szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli Osiedlu nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE".

4.2 Sfera gospodarcza

Stopień przedsiębiorczości

Analiza obejmowała wskaźnik przedstawiający liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego obszaru. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie których występują deficyty w sferze gospodarczej.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 8 sytuacja związana ze stopniem przedsiębiorczości jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa

Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje w obszarze analitycznym nr 6 (symbol IVb) – czyli południowej części Osiedla Nr 4 „JANA PAWŁA II".

Negatywna dynamika przedsiębiorstw

Analiza obejmowała wskaźnik przedstawiający stosunek liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych w latach 2012-15 do liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych do roku 2011. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie których występuje negatywna dynamika w sferze gospodarczej.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 7 sytuacja związana ze dynamiką przedsiębiorstw jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Największe, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje w obszarze analitycznym nr 10 (symbol VIIb) – czyli północnej części Osiedla Nr 7 „ZACISZE-ZĘBCÓW". Wskaźnik ten został wybrany do niniejszego opracowania w celu zbadania negatywnej dynamiki zmian w sferze gospodarczej porównującej okres czasowy do końca roku 2011 z okresem późniejszym. Ma to bezpośredni związek z powstaniem na terenie miasta galerii handlowej.

Aktywność przedsiębiorstw

Analiza obejmowała wskaźnik przedstawiający stosunek liczby podmiotów gospodarczych znajdujących się w rejestrze o statusie aktywny do wszystkich podmiotów znajdujących się w rejestrze. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie których występują deficyty w sferze gospodarczej.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 7 sytuacja związana ze stopniem przedsiębiorczości jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje w obszarze analitycznym nr 9 (symbol VIIa) – czyli południowej części Osiedla Nr 7 „ZACISZE-ZĘBCÓW".

Zasoby na rynku pracy

Analiza obejmowała wskaźnik przedstawiający odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danego obszaru. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie których występują deficyty w sferze gospodarczej w odniesieniu do zasobów na rynku pracy.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 7 sytuacja związana z zasobami na rynku pracy jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Największe, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje w obszarze analitycznym nr 16 (symbol XI) – czyli w Osiedlu Nr 11 „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH". Jest to kolejny wskaźnik obrazujący negatywne zjawiska zachodzące w ostrowskim centrum.

Przydatność jednostek na rynku pracy

Analiza obejmowała wskaźnik przedstawiający odsetek liczby osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkujących obszar. Wskaźnik wyrażony w ten sposób przedstawia obszary w Ostrowie Wielkopolskim w obrębie których występują deficyty w sferze gospodarczej w odniesieniu do zasobów rynku pracy.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 5 sytuacja związana z przydatnością jednostek na rynku pracy jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Największe, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje w obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli w Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE". Ostatni wskaźnik również potwierdza występowanie negatywnych zjawiska w centralnej części miasta.

4.3 Sfera środowiskowa

Z analizy pozyskanych danych wynika, iż ok. 20% ogólnej liczby samochodów osobowych zarejestrowana jest w ostrowskim centrum (20% wszystkich samochodów na niespełna 6% powierzchni miasta – czyli ponad 6300 pojazdów na ok. 2,3 km^2 , co daje średnio ok. 2700 samochodów/km^2.) Należy pamiętać, że ruch samochodowy w centrum miasta, a zatem również i zanieczyszczenia z nim związane, nie jest generowany tylko i wyłącznie przez mieszkańców tego obszaru, ale również przez osoby dojeżdżające do centrum w celach gospodarczych, handlowo-usługowych, edukacyjnych czy kulturalno-rozrywkowych.

Wartym podkreślenia jest także stan techniczny budynków w ścisłym centrum miasta, którymi w znacznej części są wiekowe kamienice bardzo często ogrzewane jeszcze przy użyciu czy to pieców ceramicznych czy kotłów węglowych. Zły stan techniczny budynków powoduje straty ciepła, a co za tym idzie zwiększoną emisję zanieczyszczeń. W prowadzonym przez miasto programie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na mniej szkodliwe dla środowiska ponad 25% wniosków (37 na 137 wniosków) pochodziło z centralnego obszaru miasta, czyli Osiedla nr 1 – Śródmieście oraz Osiedla nr 11 – Powstańców Wielkopolskich.

Uzupełnieniem analizy w sferze środowiskowej mogą być wyniki z przeprowadzonej ankiety dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które to wskazują zanieczyszczenie środowiska jako jeden z głównych problemów jaki dotyka obszar ostrowskiego śródmieścia. Z ogólnej liczby ankietowanych ok. 65% osób wskazało jako obszar zdegradowany tereny w ścisłym centrum miasta. Ponadto prawie 20% osób wskazało problem zanieczyszczonego powietrza jako istotny.

4.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Podczas wizji lokalnej przeprowadzonej w centrum miasta oraz na podstawie pozyskanych danych można dojść do następujących wniosków potwierdzających fakt zdegradowania pod względem funkcjonalno-przestrzennym:

- problemy mieszkańców ze znalezieniem wolnych miejsc parkingowych w obrębie centrum (centrum jako miejsce zamieszkania, pracy, handlu, usług i rozrywki),
- duża liczba nieczynnych lokali – w samym ciągu ulic Wiosny Ludów – Kolejowa ok. 20% lokali użytkowych w parterach,
- nagromadzenie usług, które są odzwierciedleniem degradacji obszaru („chwilówki”, zakłady bukmacherskie, lombardy, lumpeksy, sklepy typu „wszystko po 2 złote”).

Z danych odnoszących się do liczby przystanków komunikacji miejskiej wynika, że na terenie Śródmieścia przypada średnio wielokrotnie więcej mieszkańców na jeden przystanek niż w innych częściach miasta. Fakt ten wynika z zagęszczenia zamieszkania.

Uzupełnieniem analizy w sferze funkcjonalno-przestrzennej mogą być wyniki przeprowadzonej ankiety dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Z ogólnej liczby ankietowanych ok. 65% osób wskazało jako obszar zdegradowany tereny w ścisłym centrum miasta. Ankietowani za problemy uznali:

- brak oferty na spędzanie czasu wolnego (30% ankietowanych),
- brak wystarczającej liczby połączeń komunikacyjnych (13% ankietowanych),
- brak miejsc parkingowych (23% ankietowanych),
- duża liczba pustostanów (18% ankietowanych).

Co więcej jako kluczowy rezultat dobrze przeprowadzonego procesu rewitalizacji ok. 35% ankietowanych wybrało nowe przestrzenie publiczne, co może także stanowić oznakę deficytu

miejsc o takim charakterze w centrum miasta. Znacząca część ankietowanych podawała jako przykłady miejsc, które należałoby zmodernizować - ostrowski amfiteatr w Parku Miejskim oraz deptak (ulica Kolejowa).

4.5 Sfera techniczna

Układ urbanistyczny miasta jest wpisany do rejestru zabytków. Miasto posiada Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2015-2018, w którym znalazły się zapisy o tym, iż: wymagana jest ogólna rewitalizacja substancji mieszkaniowej, tzn. przywrócenie pierwotnego wyglądu elewacjom, uporządkowanie parterów wraz z nadaniem właściwej formy witrynom oraz nadaniu właściwej formy reklamom (likwidacja podświetlanych paneli i innych, których forma dalece odbiega od wzorców historycznych). Ponadto w roku 2015 na obszarze śródmieścia zostały wydane 2 decyzje o pozwoleniu na rozbiórkę.

Rejestr zabytków zlokalizowanych na terenie miasta liczy 51 pozycji. Przeważająca część zabytków znajduje się na terenie ostrowskiego centrum. Jak wynika ze statystyk w dwóch osiedlach (Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE" oraz Osiedlu Nr 11 „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH") liczba zabytków wpisanych do rejestru wynosi 46, co stanowi ponad 90% wszystkich zabytków w mieście. W gminnej ewidencji zabytków nieruchomych figuruje 885 pozycji, z czego również przeważająca część zlokalizowana jest na obu osiedlach. Jak wynika ze statystyk w dwóch powyższych osiedlach liczba zabytków wpisanych do gminnej ewidencji wynosi 522 co stanowi prawie 60% wszystkich zabytków w mieście.

Śródmieście, będąc najstarszą częścią miasta posiada największy udział kamienic w tkance mieszkaniowej. Budynki te pochodzą głównie z XIX i pierwszej połowy XX wieku. Oceniając wizualnie stan techniczny zabudowy w bardzo wielu przypadkach można stwierdzić, iż nie jest on zadowalający. Problem ten dotyczy nie tylko elewacji frontowych tych budynków, ale przede wszystkim oficyn.

Uzupełnieniem analizy w sferze technicznej mogą być wyniki z przeprowadzonej ankiety dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które to wskazują zły stan techniczny budynków jako jeden z głównych problemów jaki dotyka obszar ostrowskiego śródmieścia. Z ogólnej liczby ankietowanych ok. 65% osób wskazało jako obszar zdegradowany tereny w ścisłym centrum miasta. 50% ankietowanych wskazało problem złego stanu technicznego budynków jako istotny.

4.6 Podsumowanie diagnozy

Wybór obszarów zdegradowanych nastąpił w wyniku porównania sumarycznych wskaźników dla każdego z obszarów z dwóch sfer (społecznej i gospodarczej). Aby obszar mógł być uznany za zdegradowany musiał cechować się niekorzystnym wskaźnikiem sumarycznym w sferze społecznej oraz niekorzystnym wskaźnikiem sumarycznym w sferze gospodarczej.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród wszystkich 16 obszarów w 4 ogólna sytuacja zbadana na podstawie wyznaczonych wcześniej wskaźników, jest gorsza od średniej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Szczególnie duże, niekorzystne odchylenie wskaźnika występuje na obszarze analitycznym nr 1 (symbol I) – czyli Osiedlu Nr 1 „ŚRÓDMIEŚCIE" oraz na obszarze analitycznym nr 16 (symbol XI) – czyli Osiedlu Nr 11 „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH", a także na obszarze analitycznym nr 2 (symbol IIa) – czyli zachodniej części obszaru Osiedla Nr 2 „WENECJA". Osiedla te zostały uznane w diagnozie jako obszary zdegradowane.

Obszar rewitalizacji wybrany został spośród obszarów zdegradowanych, cechujących się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. W składu obszaru rewitalizacji wchodzą obszary analityczne nr 1 oraz nr 16. Obszary te spełniają wszystkie cechy obszaru rewitalizacji zawarte w Ustawie o rewitalizacji, tj.:

Warunek I - obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – analiza wskazuje je jako teren o najwyższym, negatywnym wskaźniku obrazującym stan sfery społecznej;

Warunek II - występowanie na obszarze ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych – analiza wskazuje je jako teren o najwyższym, negatywnym wskaźniku obrazującym stan sfery gospodarczej;

Warunek III - szczególna koncentracją negatywnych zjawisk – analizy statystyczne przeprowadzone w celu delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji wskazują jednoznacznie, iż to właśnie centrum miasta stanowi obszar najbardziej zdegradowany;

Warunek IV - istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego – przez swoje położenie oraz specyfikę są obszarami kluczowymi dla rozwoju całego miasta. Istotny zdaje się być fakt, iż obszary te położone są centralnie oraz kumulują się tutaj usługi i miejsca spędzania czasu wolnego. Interesariuszami na tych terenach nie są wyłącznie mieszkańcy, ale także osoby prowadzące tam swoje przedsiębiorstwa, klienci sklepów czy w końcu osoby chcące spędzić czas wolny. Centrum swoją specyfiką generuje bardzo dużą liczbę interesariuszy procesów rewitalizacyjnych. Prawidłowo rozwinięte centrum miasta może służyć zatem nie tylko samo sobie, ale generować także pożądane oddziaływanie na obszary peryferyjne;

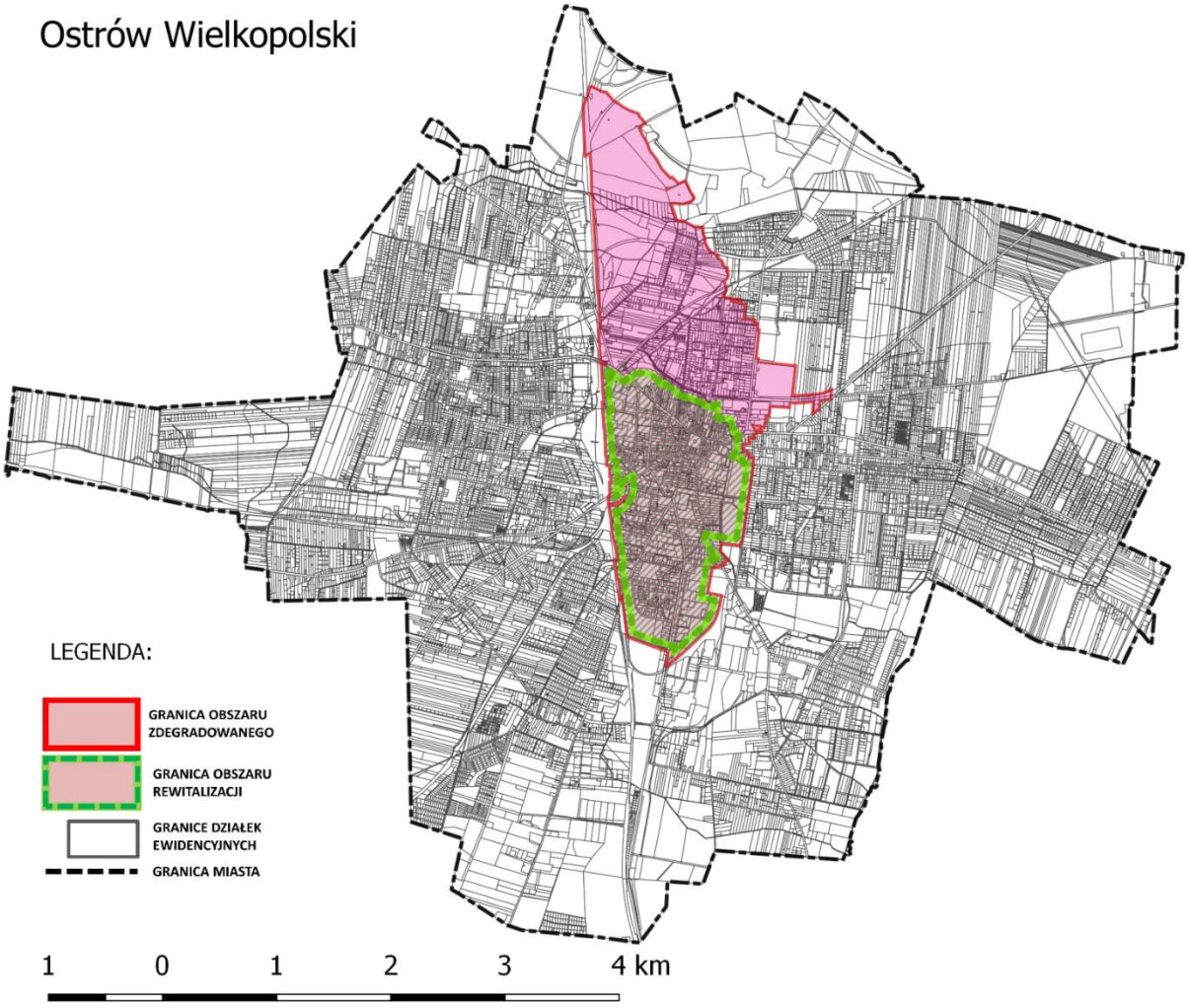
Warunek V - powierzchnia nie większa niż 20 % powierzchni gminy – zachowany;

Warunek VI - liczba mieszkańców nie większa niż 30% mieszkańców gminy – zachowany;

Warunek VII (uzupełniający) – głos interesariuszy rewitalizacji – większość osób, które zabrały głos poprzez wypełnienie ankiety dotyczącej procesów rewitalizacji zwróciło uwagę na problemy występujące w centralnej części miasta. Wśród wymienianych problemów najczęściej pojawiały się te związane ze złym stanem technicznym budynków czy brakiem wystarczającej liczby miejsc oraz oferty na spędzanie wolnego czasu. Zdecydowana większość odpowiedziała, że miastu potrzebny jest kompleksowy plan działania dotyczący rewitalizacji oraz że kwestie związane z rewitalizacją są dla nich istotne.

5. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARÓW REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji Miasta Ostrowa Wielkopolskiego wskazany został w uchwale nr XXIII/256/2016 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 26.06.2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim. Załącznikiem do wniosku złożonego do Rady Miejskiej była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta (*Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim*). Na podstawie analizy danych statystycznych zostały wyodrębnione obszary zdegradowane, a następnie wyłoniono obszar, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Rysunek 4. Mapa wskazująca obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji (źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim)

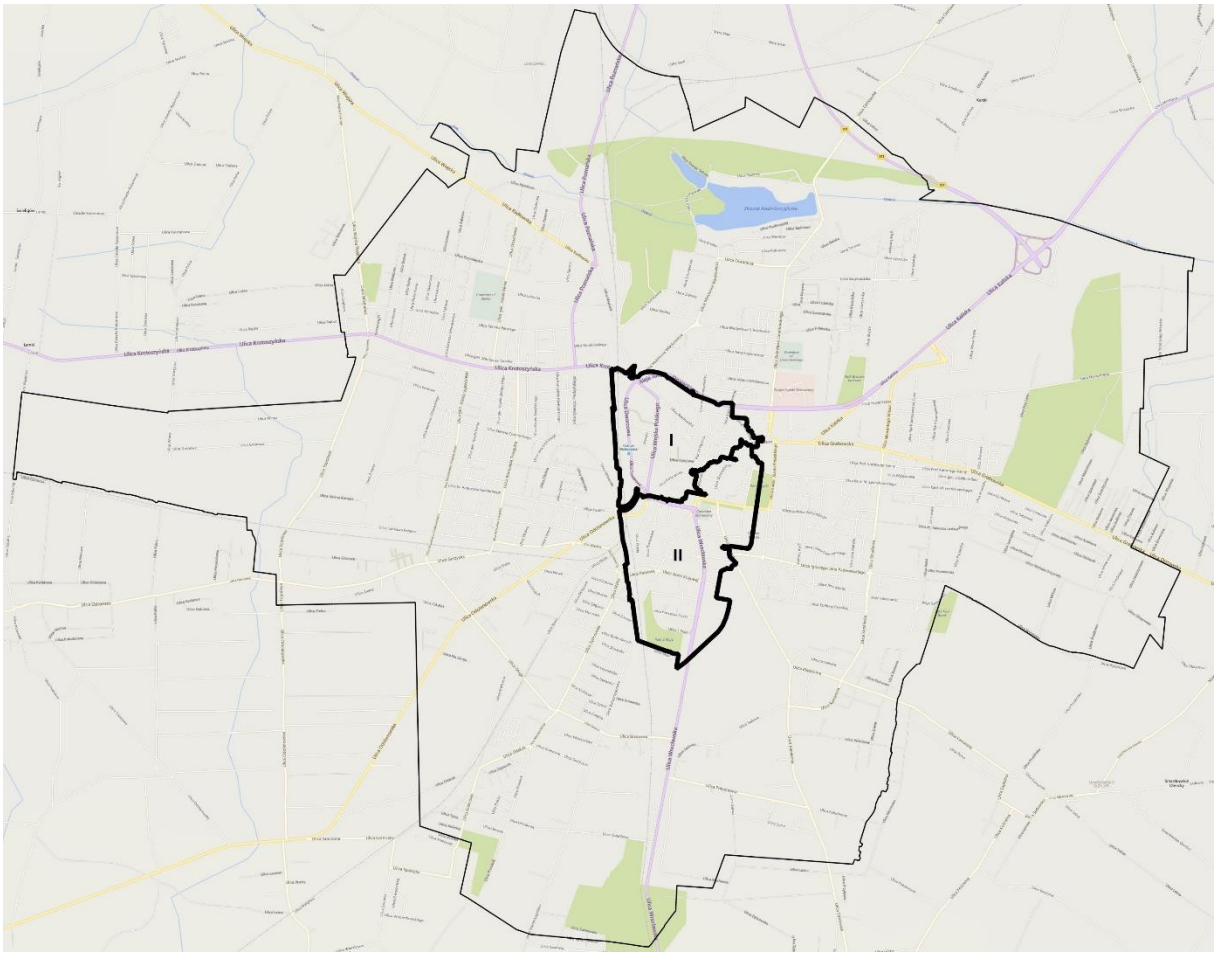
Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Ponadto obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Uwzględniając wyniki przeprowadzonych analiz statystycznych oraz głos interesariuszy, w granicach administracyjnych Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski wyselekcjonowano tereny, na których zasadnym jest prowadzenie procesów rewitalizacyjnych.

Przeprowadzone badania wskazały nagromadzenie negatywnych zjawisk w centralnej części Miasta. Skala występującego na tym obszarze problemu potwierdzona została zarówno diagnozą wskaźnikową, jak również przez mieszkańców w trakcie dyskusji prowadzonych w ramach konsultacji odnoszących się bezpośrednio do programu rewitalizacji, jak i innych spotkaniach, oczekujących poprawy istniejącej trudnej sytuacji.

Historyczne i środowiskowe uwarunkowania rozwoju przestrzennego Ostrowa Wielkopolskiego wpłynęły na charakter obszaru rewitalizacji, który składa się z dwóch posiadających ze sobą wspólną granicę podobszarów, charakteryzujących się najwyższymi przekroczeniami wskaźników kryzysu, będących najbardziej reprezentatywnymi dla miasta oraz posiadających potencjał rozwojowy.

Obszar rewitalizacji podzielony jest na dwa podobszary, obejmujące najbardziej zdegradowane części miasta, tj. osiedla: **„ŚRÓDMIEŚCIE”** oraz **„POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH”**.

Suma powierzchni całego obszaru rewitalizacji to **2,35 km^2**, co w skali całości terenów Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski stanowi **5,60%**. Suma mieszkańców całego obszaru rewitalizacji to **16 798 osób**, co w skali ogółu mieszkańców Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski stanowi **23,74%**.

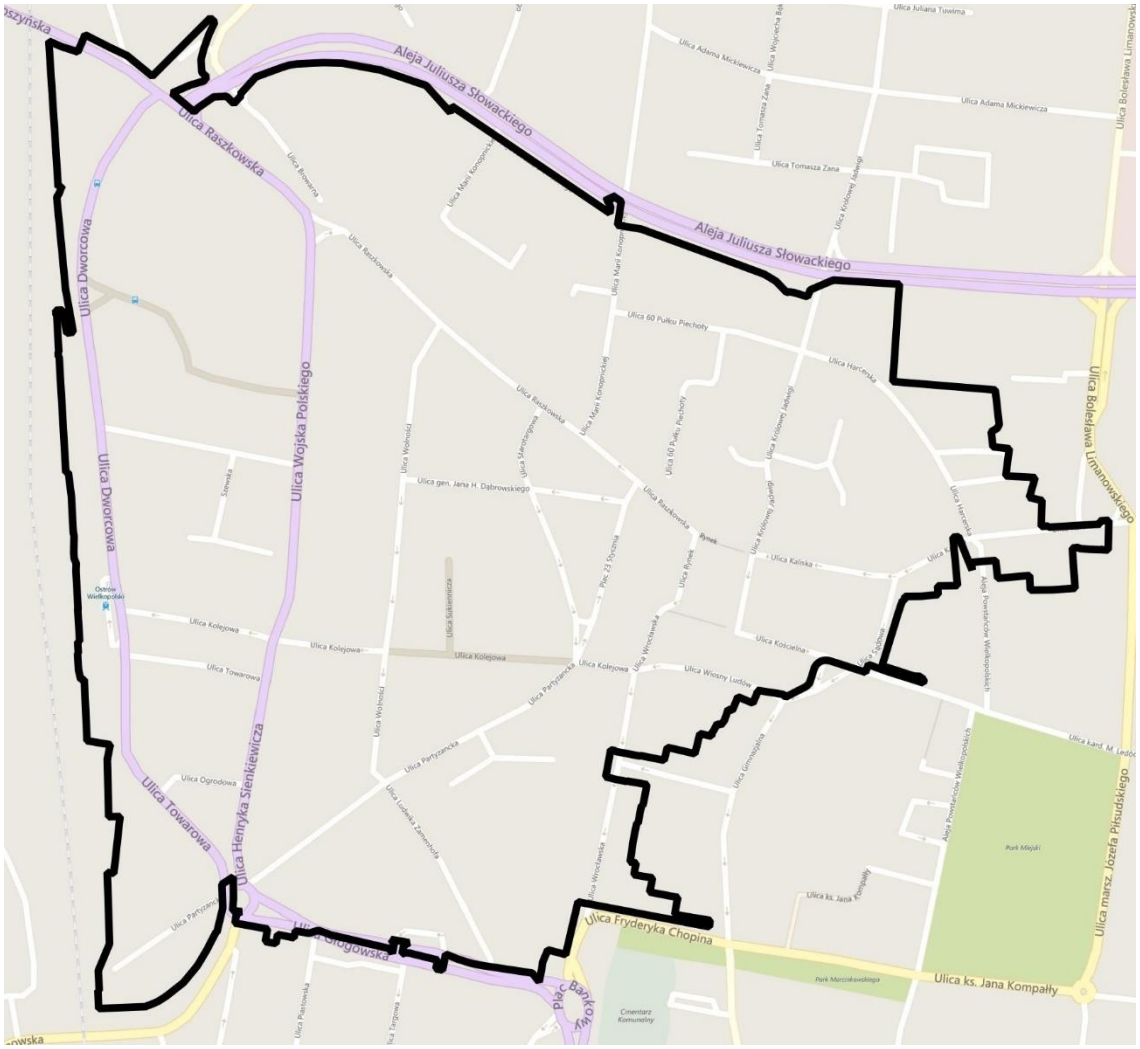

Rysunek 5. Podział obszaru rewitalizacji na podobszary i ich położenie na tle Miasta Ostrowa Wielkopolskiego (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

5.1 PODOBSZAR I - Osiedle „ŚRÓDMIEŚCIE”

Charakterystyka ogólna podobszaru

Pierwszy podobszar rewitalizacji obejmuje teren Osiedla „ŚRÓDMIEŚCIE” – północno-centralną część Miasta. Podobszar zajmuje powierzchnię 0,95 km^2 co stanowi 2,26% całkowitej powierzchni Miasta. Liczba zamieszkujących teren wynosi 9 036 osób, co w skali ogółu mieszkańców Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski stanowi 12,77%.

Rysunek 6. Mapa poglądowa podobszaru I z rozmieszczeniem ulic (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Tabela 8. Ulice objęte podobszarem I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Ulica lub jej część
1	60 Pułku Piechoty
2	Browarna
3	Dworcowa
4	gen. Jana Henryka Dąbrowskiego
5	Głogowska
6	Harcerska
7	Kaliska nr 1-40 (obie strony)
8	Kolejowa
9	Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)
10	Kościelna
11	Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)
12	Ludwika Zamenhofa
13	Ogrodowa
14	Partyzancka
15	Plac 23 Stycznia
16	Plac Stefana Rowińskiego
17	Raszkowska
18	Rondo Sybiraków
19	Rynek
20	Sądowa
21	Sienkiewicza
22	Starotargowa
23	Sukiennicza
24	Towarowa
25	Wiosny Ludów
26	Wojska Polskiego
27	Wolności
28	Wrocławska nr 1-50 (obie strony)

Poniższe tabele opisują szczegółowo podobszar I w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastrukturalnej. Podsumowujące dane, które można z nich wyciągnąć to:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (1422), produkcyjnym (5886), poprodukcyjnym (1731);
- liczba osób objętych pomocą społeczną (1198) oraz pobierających zasiłki (802);
- liczba osób bezrobotnych (350);
- liczba przestępstw (295);
- frekwencja wyborcza (36,68%);
- liczba aktywnych przedsiębiorstw (956);
- liczba nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów (430);
- masa wyrobów azbestowych (3,986 Mg);
- liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (756) oraz wodociągowej (748).

Powyższą charakterystykę warto uzupełnić o informację na temat zabytków. Na terenie podobszaru I znajduje się 53% wszystkich zabytków wpisanych do rejestru - 27 obiektów oraz 40% wszystkich zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków - 368 obiektów.

Obecność jednostek organizacyjnych ma również duży wpływ na prestiż danego obszaru. Na podobszarze I znajduje się łącznie 10 jednostek organizacyjnych:

- Przedszkole Publiczne nr 6 - ul. Ludwika Zamenhofa 9,
- Przedszkole Publiczne nr 11 - ul. Wolności 8,
- Przedszkole Publiczne nr 16 - ul. Partyzancka 15b,
- Szkoła Podstawowa nr 1 - ul. Partyzancka 15,
- Szkoła Podstawowa nr 4 - ul. Królowej Jadwigi 3,
- Miejski Zarząd Dróg - ul. Ludwika Zamenhofa 2b,
- Muzeum Miasta - ul. Rynek,
- Biblioteka Publiczna - ul. Wolności 2,
- Ostrowskie Centrum Kultury - ul. Wolności 2,
- Centrum Usług Wspólnych - ul. Partyzancka 27.

Tabela 9. Grupy wiekowe mieszkańców podobszaru I w podziale na płeć – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Razem	SUMA
60 Pułku Piechoty	<17	39	37	76	539
	18-64	149	168	317	
	>65	50	96	146	
Browarna	<17	1	1	2	19
	18-64	4	9	13	
	>65	2	2	4	
Dworcowa	<17	0	1	1	23
	18-64	7	9	16	
	>65	3	3	6	
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	<17	10	9	19	145
	18-64	57	55	112	
	>65	3	11	14	
Głogowska	<17	16	6	22	166
	18-64	54	57	111	
	>65	10	23	33	
Harcerska	<17	65	47	112	1000
	18-64	353	339	692	
	>65	78	118	196	
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	<17	59	49	108	553
	18-64	185	203	388	
	>65	15	42	57	
Kolejowa	<17	38	33	71	465
	18-64	164	176	340	
	>65	19	35	54	
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	<17	55	49	104	867
	18-64	248	250	498	
	>65	87	178	265	
Kościelna	<17	21	21	42	214
	18-64	70	74	144	
	>65	11	17	28	
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	<17	6	8	14	201
	18-64	58	56	114	
	>65	25	48	73	
Ludwika Zamenhofa	<17	3	6	9	50
	18-64	17	17	34	
	>65	3	4	7	
Ogrodowa	<17	14	13	27	261
	18-64	86	102	188	
	>65	10	36	46	

Partyzancka	<17	44	37	81	506
	18-64	162	163	325	
	>65	37	63	100	
Plac 23 Stycznia	<17	20	14	34	216
	18-64	75	68	143	
	>65	12	27	39	
Plac Stefana Rowińskiego	<17	3	5	8	34
	18-64	11	4	15	
	>65	3	8	11	
Raszkowska	<17	95	93	188	914
	18-64	303	314	617	
	>65	39	70	109	
Rondo Sybiraków	<17	0	0	0	0
	18-64	0	0	0	
	>65	0	0	0	
Rynek	<17	33	27	60	301
	18-64	102	88	190	
	>65	18	33	51	
Sądowa	<17	6	1	7	63
	18-64	22	29	51	
	>65	2	3	5	
Sienkiewicza	<17	41	14	55	319
	18-64	101	97	198	
	>65	23	43	66	
Starotargowa	<17	0	0	0	0
	18-64	0	0	0	
	>65	0	0	0	
Sukiennicza	<17	1	2	3	15
	18-64	7	3	10	
	>65	0	2	2	
Towarowa	<17	22	15	37	323
	18-64	89	93	182	
	>65	33	71	104	
Wiosny Ludów	<17	12	22	34	167
	18-64	53	62	115	
	>65	6	12	18	
Wojska Polskiego	<17	18	17	35	210
	18-64	55	74	129	
	>65	14	32	46	
Wolności	<17	76	75	151	831
	18-64	250	270	520	
	>65	53	107	160	

Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	<17	65	57	122	637
	18-64	202	222	424	
	>65	30	61	91	
RAZEM	**<18**	**763**	**659**	**1422**	**9039**
	18-65	**2884**	**3002**	**5886**	
	>66	**586**	**1145**	**1731**	

Tabela 10. Liczba bezrobotnych na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy)

Ulica	Liczba bezrobotnych
60 Pułku Piechoty	12
Browarna	2
Dworcowa	5
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	11
Głogowska	1
Harcerska	20
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	25
Kolejowa	21
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	12
Kościelna	13
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	8
Ludwika Zamenhofa	1
Ogrodowa	5
Partyzancka	18
Plac 23 Stycznia	20
Plac Stefana Rowińskiego	1
Raszkowska	46
Rondo Sybiraków	0
Rynek	13
Sądowa	2
Sienkiewicza	14
Starotargowa	0
Sukiennicza	1
Towarowa	14
Wiosny Ludów	6
Wojska Polskiego	7
Wolności	46
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	26
SUMA	**350**

Tabela 11. Liczba osób objętych pomocą społeczną na terenie podobszaru I w roku 2015 (źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej)

	Liczba osób objętych pomocą społeczną z podziałem na powód									Liczba osób, którym przyznano zasiłki						
Ulica	Bezdomność	Bezrobocie	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w opiece	Alkoholizm	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	SUMA	Zasiłki stałe	Usługi opiekuńcze	Zasiłki okresowe	Zasiłki jednorazowe	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	SUMA
60 Pułku Piechoty	0	5	7	6	2	9	5	0	**34**	2	5	4	3	3	0	**17**
Browarna	0	3	0	1	0	3	0	0	**7**	0	0	3	2	2	0	**7**
Dworcowa	0	1	2	0	1	3	1	0	**8**	1	0	1	3	2	0	**7**
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	0	2	1	1	0	3	0	0	**7**	0	1	1	3	2	0	**7**
Głogowska	0	1	1	1	0	2	2	0	**7**	0	1	2	1	1	0	**5**
Harcerska	0	5	14	4	1	9	12	1	**46**	6	5	2	6	2	0	**21**
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	2	16	15	8	2	21	16	2	**82**	8	2	12	19	15	6	**62**
Kolejowa	0	15	14	10	1	21	14	0	**75**	8	2	11	19	11	0	**51**
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	0	5	8	5	1	7	3	0	**29**	8	3	3	13	3	1	**31**
Kościelna	0	5	9	2	1	11	9	0	**37**	2	2	4	11	9	2	**30**
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	0	3	10	1	1	4	6	1	**26**	2	8	3	4	2	0	**19**
Ludwika Zamenhofa	0	1	1	1	0	2	1	0	**6**	0	0	2	2	1	0	**5**
Ogrodowa	0	2	5	3	0	2	3	0	**15**	0	0	2	2	1	0	**5**
Partyzancka	0	17	14	11	6	28	14	1	**91**	9	1	12	18	15	8	**63**

Plac 23 Stycznia	0	10	6	2	1	12	7	1	**39**	4	1	8	15	6	2	**36**
Plac Stefana Rowińskiego	0	2	2	1	0	2	0	0	**7**	0	2	1	2	2	0	**7**
Raszkowska	1	42	35	14	4	39	22	1	**158**	9	5	21	34	16	3	**88**
Rondo Sybiraków	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Rynek	1	19	21	9	6	21	16	1	**94**	9	2	8	17	11	1	**48**
Sądowa	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	1	0	0	0	**1**
Sienkiewicza	0	7	8	6	2	17	7	1	**48**	3	3	4	8	6	1	**25**
Starotargowa	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Sukiennicza	0	0	0	0	0	0	0	1	**1**	0	0	0	0	0	0	**0**
Towarowa	0	9	11	6	5	11	16	1	**59**	5	7	6	10	12	0	**40**
Wiosny Ludów	0	7	9	2	1	12	6	0	**37**	6	0	2	13	8	1	**30**
Wojska Polskiego	1	6	7	0	0	8	5	1	**28**	2	2	4	3	1	1	**13**
Wolności	0	25	24	10	8	33	17	0	**117**	10	7	21	34	28	1	**101**
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	0	26	32	19	5	34	22	2	**140**	10	5	15	34	19	0	**83**
SUMA	**5**	**234**	**256**	**123**	**48**	**314**	**204**	**14**	**1198**	**104**	**64**	**153**	**276**	**178**	**27**	**802**

Tabela 12. Liczba przestępstw na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Komenda Powiatowa Policji)

Ulica	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece
60 Pułku Piechoty	4	1
Browarna	0	0
Dworcowa	14	0
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	9	0
Głogowska	30	1
Harcerska	6	0
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	0	0
Kolejowa	32	2
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	0	0
Kościelna	5	0
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	0	0
Ludwika Zamenhofa	8	2
Ogrodowa	3	1
Partyzancka	15	1
Plac 23 Stycznia	34	1
Plac Stefana Rowińskiego	0	0
Raszkowska	47	1
Rondo Sybiraków	0	0
Rynek	23	4
Sądowa	3	0
Sienkiewicza	7	2
Starotargowa	1	0
Sukiennicza	0	0
Towarowa	3	0
Wiosny Ludów	10	1
Wojska Polskiego	13	0
Wolności	28	0
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	0	0
SUMA	**295**	**17**

Tabela 13. Frekwencja wyborcza na terenie podobszaru I – stan na rok 2014 (źródło: Państwowa Komisja Wyborcza)

Ulica	Frekwencja
60 Pułku Piechoty	46,48%
Browarna	35,11%
Dworcowa	35,11%
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	31,50%
Głogowska	36,71%
Harcerska	37,56%
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	37,56%
Kolejowa	35,11%
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	31,50%
Kościelna	29,81%
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	46,48%
Ludwika Zamenhofa	36,71%
Ogrodowa	35,11%
Partyzancka	36,71%
Plac 23 Stycznia	31,50%
Plac Stefana Rowińskiego	37,56%
Raszkowska	35,11%
Rondo Sybiraków	31,50%
Rynek	29,81%
Sądowa	37,56%
Sienkiewicza	36,71%
Starotargowa	31,50%
Sukiennicza	31,50%
Towarowa	35,11%
Wiosny Ludów	29,81%
Wojska Polskiego	35,11%
Wolności	36,71%
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	29,81%
ŚREDNIA	**36,68%**

Tabela 14. Aktywne przedsiębiorstwa na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Aktywne przedsiębiorstwa
60 Pułku Piechoty	16
Browarna	0
Dworcowa	3
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	15
Głogowska	38
Harcerska	27
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	99
Kolejowa	78
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	42
Kościelna	25
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	8
Ludwika Zamenhofa	3
Ogrodowa	14
Partyzancka	50
Plac 23 Stycznia	1
Plac Stefana Rowińskiego	11
Raszkowska	142
Rondo Sybiraków	0
Rynek	67
Sądowa	23
Sienkiewicza	39
Starotargowa	3
Sukiennicza	4
Towarowa	8
Wiosny Ludów	34
Wojska Polskiego	19
Wolności	66
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	121
SUMA	**956**

Tabela 15. Selektywna zbiórka odpadów na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Liczba nieruchomości	Liczba nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów
60 Pułku Piechoty	26	24
Browarna	1	1
Dworcowa	4	2
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	10	9
Głogowska	9	9
Harcerska	12	12
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	38	29
Kolejowa	51	39
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	19	18
Kościelna	25	22
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	7	5
Ludwika Zamenhofa	4	3
Ogrodowa	13	13
Partyzancka	27	23
Plac 23 Stycznia	23	16
Plac Stefana Rowińskiego	1	1
Raszkowska	63	47
Rondo Sybiraków	0	0
Rynek	40	21
Sądowa	7	7
Sienkiewicza	30	25
Starotargowa	1	0
Sukiennicza	1	1
Towarowa	8	8
Wiosny Ludów	15	13
Wojska Polskiego	11	9
Wolności	37	30
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	47	43
SUMA	**530**	**430**

Tabela 16. Masa wyrobów azbestowych na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Masa wyrobów azbestowych [Mg]
60 Pułku Piechoty	0
Browarna	0
Dworcowa	0
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	0
Głogowska	0,066
Harcerska	0
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	0
Kolejowa	0
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	0
Kościelna	0
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	0
Ludwika Zamenhofa	0
Ogrodowa	0
Partyzancka	0
Plac 23 Stycznia	0
Plac Stefana Rowińskiego	0
Raszkowska	2,138
Rondo Sybiraków	0
Rynek	0
Sądowa	0
Sienkiewicza	0
Starotargowa	0
Sukiennicza	0
Towarowa	0
Wiosny Ludów	1,32
Wojska Polskiego	0,462
Wolności	0
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	0
SUMA	**3,986**

Tabela 17. Charakterystyka sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie podobszaru I – stan na rok 2016 (źródło: WODKAN S.A.)

Ulica	Liczba nieruchomości	Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci wodociągowej	Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej
60 Pułku Piechoty	24	24	24
Browarna	1	1	1
Dworcowa	9	9	6
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	14	14	14
Głogowska	13	13	13
Harcerska	13	13	13
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	55	55	55
Kolejowa	63	63	63
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	18	18	18
Kościelna	25	25	25
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	12	12	12
Ludwika Zamenhofa	11	11	11
Ogrodowa	7	7	7
Partyzancka	50	49	49
Plac 23 Stycznia	33	33	31
Plac Stefana Rowińskiego	5	5	5
Raszkowska	95	95	93
Rondo Sybiraków	0	0	0
Rynek	57	57	57
Sądowa	11	11	11
Sienkiewicza	23	23	23
Starotargowa	5	5	5
Sukiennicza	2	2	2
Towarowa	29	29	29
Wiosny Ludów	21	21	21
Wojska Polskiego	15	15	15
Wolności	64	64	63
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	82	82	82
SUMA	**757**	**756**	**748**

Diagnoza podobszaru rewitalizacji

W „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim" obliczono statystycznie wskaźniki charakteryzujące obszar zdegradowany, na którym znajduje się podobszar I rewitalizacji. Opisane poniżej wskaźniki zostały zaznaczone na zielono, gdy i ich wartość wypadała lepiej niż średnia dla miasta oraz na czerwono, gdy i ich wartość wypadała gorzej niż średnia dla miasta.

Zjawiska społeczne zdiagnozowano następująco:

- BEZROBOCIE - Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych w obszarze analitycznym – 6,31,
- UBÓSTWO - Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych w przeliczeniu na 100 osób zamieszkałych w obszarze analitycznym – 8,26,
- PRZESTĘPCZOŚĆ - Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 100 osób zamieszkujących obszar analityczny – 4,11,
- POZIOM EDUKACJI - Średni wynik testu kończącego szkołę podstawową osiągany przez uczniów zamieszkałych na danym obszarze – 59,13,
- POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM - Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – 36,68.

Zjawiska gospodarcze zdiagnozowano następująco:

- STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI - Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób zamieszkałych na terenie analitycznym – 17,36,
- NEGATYWNA DYNAMIKA PRZEDSIĘBIORSTW - Stosunek liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych w latach 2012-15 do liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych do roku 2011 – 0,61,
- AKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW - Stosunek liczby aktywnych podmiotów gospodarczych do liczby wszystkich podmiotów gospodarczych – 0,61,
- ZASOBY NA RYNKU PRACY - Odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru analitycznego – 22,74,
- PRZYDATNOŚĆ JEDNOSTEK NA RYNKU PRACY - Odsetek liczby osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkujących obszar analityczny – 29,43.

Pogłębiona diagnoza podobszaru

Szczegółowe dane zebrane na potrzeby diagnozy podobszaru rewitalizacji pozwoliły na wskazanie ulic, na których występuje największa kumulacja zjawisk negatywnych. Poniżej zaprezentowano tabelaryczno-graficznie zakres wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej i gospodarczo – przestrzenno-funkcjonalnie – techniczno – środowiskowej oraz następnie normalizację zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, jako wskaźniki cząstkowe. Ocenę skali koncentracji zjawisk negatywnych oparto na wskaźniku syntetycznym. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych. Ulica została uznana za posiadającą nagromadzenie zjawisk negatywnych, gdy przypisana jej wartość wskaźnika syntetycznego była wyższa od mediany.

Tabela 18. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	liczba osób otrzymujących zasiłki na 100 mieszkańców	liczba przestępstw na 100 mieszkańców	liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców	frekwencja wyborcza
60 Pułku Piechoty	3,79	58,81	6,31	3,15	0,74	0,19	0,46
Browarna	15,38	68,42	36,84	36,84	0,00	0,00	0,35
Dworcowa	31,25	69,57	34,78	30,43	60,87	0,00	0,35
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	9,82	77,24	4,83	4,83	6,21	0,00	0,32
Głogowska	0,90	66,87	4,22	3,01	18,07	0,60	0,37
Harcerska	2,89	69,20	4,60	2,10	0,60	0,00	0,38
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	6,44	70,16	14,83	11,21	0,00	0,00	0,38
Kolejowa	6,18	73,12	16,13	10,97	6,88	0,43	0,35
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	2,41	57,44	3,34	3,58	0,00	0,00	0,32
Kościelna	9,03	67,29	17,29	14,02	2,34	0,00	0,30
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	7,02	56,72	12,94	9,45	0,00	0,00	0,46
Ludwika Zamenhofa	2,94	68,00	12,00	10,00	16,00	4,00	0,37
Ogrodowa	2,66	72,03	5,75	1,92	1,15	0,38	0,35
Partyzancka	5,54	64,23	17,98	12,45	2,96	0,20	0,37
Plac 23 Stycznia	13,99	66,20	18,06	16,67	15,74	0,46	0,32
Plac Stefana Rowińskiego	6,67	44,12	20,59	20,59	0,00	0,00	0,38
Raszkowska	7,46	67,51	17,29	9,63	5,14	0,11	0,35
Rynek	6,84	63,12	31,23	15,95	7,64	1,33	0,30
Sądowa	3,92	80,95	0,00	1,59	4,76	0,00	0,38
Sienkiewicza	7,07	62,07	15,05	7,84	2,19	0,63	0,37
Sukiennicza	10,00	66,67	6,67	0,00	0,00	0,00	0,32
Towarowa	7,69	56,35	18,27	12,38	0,93	0,00	0,35

Wiosny Ludów	5,22	68,86	22,16	17,96	5,99	0,60	0,30
Wojska Polskiego	5,43	61,43	13,33	6,19	6,19	0,00	0,35
Wolności	8,85	62,58	14,08	12,15	3,37	0,00	0,37
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	6,13	66,56	21,98	13,03	0,00	0,00	0,30

Tabela 19. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba aktywnych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	liczba jednostek organizacyjnych na ulicę	różnica w liczbie nieruchomości segregujących odpady	masa wyrobów azbestowych	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci wodociągowej	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci kanalizacyjnej
60 Pułku Piechoty	2,97	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00
Browarna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dworcowa	13,04	0,00	2,00	0,00	0,00	3,00
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	10,34	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Głogowska	22,89	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00
Harcerska	2,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	17,90	0,00	9,00	0,00	0,00	0,00
Kolejowa	16,77	0,00	12,00	0,00	0,00	0,00
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	4,84	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Kościelna	11,68	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	3,98	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
Ludwika Zamenhofa	6,00	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Ogrodowa	5,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Partyzancka	9,88	3,00	4,00	0,00	1,00	1,00
Plac 23 Stycznia	0,46	0,00	7,00	0,00	0,00	2,00
Plac Stefana Rowińskiego	32,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Raszkowska	15,54	0,00	16,00	2,14	0,00	2,00

Rynek	22,26	1,00	19,00	0,00	0,00	0,00
Sądowa	36,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	12,23	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00
Sukiennicza	26,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Towarowa	2,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wiosny Ludów	20,36	0,00	2,00	1,32	0,00	0,00
Wojska Polskiego	9,05	0,00	2,00	0,46	0,00	0,00
Wolności	7,94	3,00	7,00	0,00	0,00	1,00
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	19,00	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 20. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze społecznej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	liczba osób otrzymujących zasiłki na 100 mieszkańców	liczba przestępstw na 100 mieszkańców	liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców	frekwencja wyborcza
60 Pułku Piechoty	0,10	0,60	0,17	0,09	0,01	0,05	0,00
Browarna	0,48	0,34	1,00	1,00	0,00	0,00	0,68
Dworcowa	1,00	0,31	0,94	0,83	1,00	0,00	0,68
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	0,29	0,10	0,13	0,13	0,10	0,00	0,90
Głogowska	0,00	0,38	0,11	0,08	0,30	0,15	0,59
Harcerska	0,07	0,32	0,12	0,06	0,01	0,00	0,53
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	0,18	0,29	0,40	0,30	0,00	0,00	0,53
Kolejowa	0,17	0,21	0,44	0,30	0,11	0,11	0,68
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	0,05	0,64	0,09	0,10	0,00	0,00	0,90
Kościelna	0,27	0,37	0,47	0,38	0,04	0,00	1,00
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	0,20	0,66	0,35	0,26	0,00	0,00	0,00

Ludwika Zamenhofa	0,07	0,35	0,33	0,27	0,26	1,00	0,59
Ogrodowa	0,06	0,24	0,16	0,05	0,02	0,10	0,68
Partyzancka	0,15	0,45	0,49	0,34	0,05	0,05	0,59
Plac 23 Stycznia	0,43	0,40	0,49	0,45	0,26	0,12	0,90
Plac Stefana Rowińskiego	0,19	1,00	0,56	0,56	0,00	0,00	0,53
Raszkowska	0,22	0,37	0,47	0,26	0,08	0,03	0,68
Rynek	0,20	0,48	0,85	0,43	0,13	0,33	1,00
Sądowa	0,10	0,00	0,00	0,04	0,08	0,00	0,53
Sienkiewicza	0,20	0,51	0,41	0,21	0,04	0,16	0,59
Sukiennicza	0,30	0,39	0,18	0,00	0,00	0,00	0,90
Towarowa	0,22	0,67	0,50	0,34	0,02	0,00	0,68
Wiosny Ludów	0,14	0,33	0,60	0,49	0,10	0,15	1,00
Wojska Polskiego	0,15	0,53	0,36	0,17	0,10	0,00	0,68
Wolności	0,26	0,50	0,38	0,33	0,06	0,00	0,59
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	0,17	0,39	0,60	0,35	0,00	0,00	1,00

Tabela 21. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba aktywnych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	liczba jednostek organizacyjnych na ulicę	różnica w liczbie nieruchomości segregujących odpady	masa wyrobów azbestowych	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci wodociągowej	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci kanalizacyjnej
60 Pułku Piechoty	0,92	1,00	0,11	0,00	0,00	0,00
Browarna	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dworcowa	0,64	1,00	0,11	0,00	0,00	1,00
gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	0,72	1,00	0,05	0,00	0,00	0,00
Głogowska	0,37	1,00	0,00	0,03	0,00	0,00
Harcerska	0,93	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	0,51	1,00	0,47	0,00	0,00	0,00

Kolejowa	0,54	1,00	0,63	0,00	0,00	0,00
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	0,87	1,00	0,05	0,00	0,00	0,00
Kościelna	0,68	1,00	0,16	0,00	0,00	0,00
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	0,89	0,67	0,11	0,00	0,00	0,00
Ludwika Zamenhofa	0,84	0,33	0,05	0,00	0,00	0,00
Ogrodowa	0,85	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Partyzancka	0,73	0,00	0,21	0,00	1,00	0,33
Plac 23 Stycznia	0,99	1,00	0,37	0,00	0,00	0,67
Plac Stefana Rowińskiego	0,11	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Raszkowska	0,57	1,00	0,84	1,00	0,00	0,67
Rynek	0,39	0,67	1,00	0,00	0,00	0,00
Sądowa	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	0,67	1,00	0,26	0,00	0,00	0,00
Sukiennicza	0,27	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Towarowa	0,93	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wiosny Ludów	0,44	1,00	0,11	0,62	0,00	0,00
Wojska Polskiego	0,75	1,00	0,11	0,22	0,00	0,00
Wolności	0,78	0,00	0,37	0,00	0,00	0,33
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	0,48	1,00	0,21	0,00	0,00	0,00

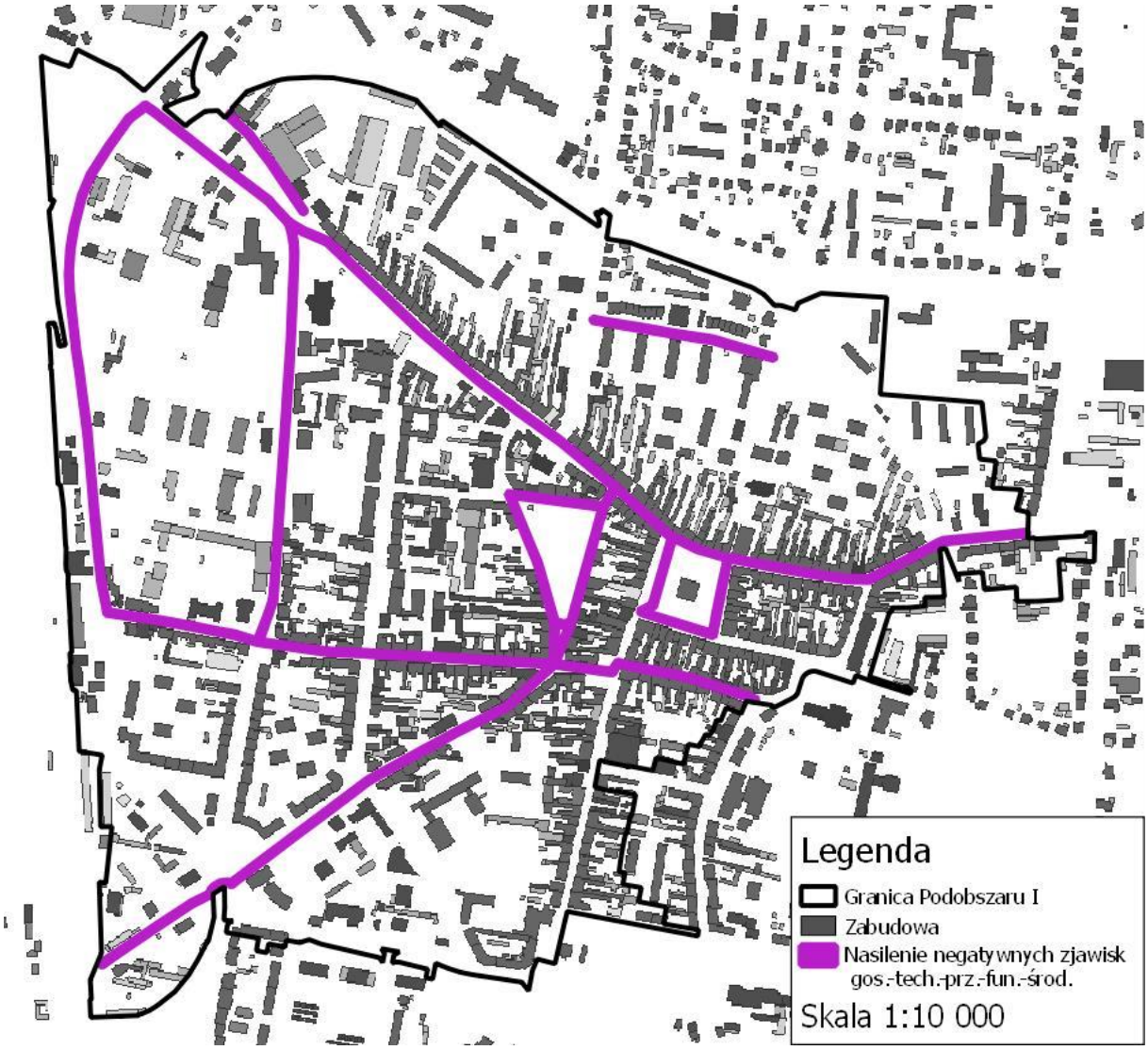
Tabela 22. Wartości wskaźników syntetycznych - kumulacja zjawisk negatywnych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	Wskaźnik syntetyczny sfery społecznej	Wskaźnik syntetyczny sfery g-t-f-p-ś	Koncentracja zjawisk negatywnych
60 Pułku Piechoty	1,01	2,02	3,04
Browarna	3,50	2,00	5,50
Dworcowa	4,76	2,75	7,51

gen. Jana Henryka Dąbrowskiego	1,66	1,77	3,43
Głogowska	1,61	1,40	3,02
Harcerska	1,11	1,93	3,04
Kaliska nr 1-40 (obie strony)	1,72	1,98	3,70
Kolejowa	2,02	2,17	4,20
Konopnickiej nr 1-18 (obie strony)	1,77	1,92	3,69
Kościelna	2,53	1,84	4,36
Królowej Jadwigi nr 1-11 (nieparzyste) i nr 2-14a (parzyste)	1,47	1,66	3,13
Ludwika Zamenhofa	2,86	1,22	4,09
Ogrodowa	1,30	1,85	3,16
Partyzancka	2,12	2,27	4,39
Plac 23 Stycznia	3,05	3,02	6,07
Plac Stefana Rowińskiego	2,84	1,11	3,96
Raszkowska	2,11	4,08	6,19
Rynek	3,42	2,06	5,48
Sądowa	0,76	1,00	1,76
Sienkiewicza	2,12	1,93	4,04
Sukiennicza	1,77	1,27	3,04
Towarowa	2,42	1,93	4,35
Wiosny Ludów	2,81	2,16	4,97
Wojska Polskiego	1,99	2,07	4,07
Wolności	2,11	1,48	3,60
Wrocławska nr 1-50 (obie strony)	2,51	1,69	4,20

Rysunek 7. Nasilenie negatywnych zjawisk społecznych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 8. Nasilenie negatywnych zjawisk gospodarczo-techniczno-przestrzenno-funkcjonalnie-środowiskowych podobszaru I

(źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 9. Koncentracja zjawisk negatywnych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

5.2 PODOBSZAR II - Osiedle „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH”

Charakterystyka ogólna podobszaru

Drugi podobszar rewitalizacji obejmuje teren Osiedla „POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH” – południowo-centralną część Miasta. Podobszar zajmuje powierzchnię 1,40 km^2 co stanowi 3,34% całkowitej powierzchni Miasta. Liczba zamieszkujących teren wynosi 7 762 osób, co w skali ogółu mieszkańców Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski stanowi 10,97%.

Rysunek 10. Mapa poglądowa podobszaru II z rozmieszczeniem ulic (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Tabela 23. Ulice objęte podobszarem II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Ulica lub jej część
1	3 Maja
2	Aleja Powstańców Wielkopolskich
3	Armii Krajowej
4	Fryderyka Chopina
5	Gimnazjalna
6	Kantaka
7	kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)
8	Klonowicza
9	Kościuszki
10	ks. Augustyna Szamarzewskiego
11	ks. Jana Kompałły
12	Langiewicza
13	Majdan
14	Mikołaja Kopernika
15	Miła
16	Młodzieżowa
17	Olimpijska
18	Parkowa
19	Piastowska
20	Plac Bankowy
21	Płk. Tadeusza Frydrychowicza
22	Prosta
23	Pułaskiego
24	Rondo Miast Partnerskich
25	Sobieskiego
26	Spokojna
27	Staszica
28	Targowa
29	Wigury
30	Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)
31	Wysocka nr 1-40 (obie strony)
32	Żwirki

Poniższe tabele opisują szczegółowo podobszar II w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastrukturalnej. Podsumowujące dane, które można z nich wyciągnąć to:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (1183), produkcyjnym (4802), poprodukcyjnym (1787);
- liczba osób objętych pomocą społeczną (682) oraz pobierających zasiłki (473);
- liczba osób bezrobotnych (207);
- liczba przestępstw (90);
- frekwencja wyborcza (43,58%);
- liczba aktywnych przedsiębiorstw (471);
- liczba nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów (452);
- masa wyrobów azbestowych (7,188 Mg);
- liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (561) oraz wodociągowej (552).

Powyższą charakterystykę warto uzupełnić o informację na temat zabytków. Na terenie podobszaru I znajduje się 37% wszystkich zabytków wpisanych do rejestru - 19 obiektów oraz 17% wszystkich zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków - 154 obiekty.

Obecność jednostek organizacyjnych ma duży wpływ na prestiż danego terenu. Na podobszarze II znajdują się łącznie 4 jednostki organizacyjne miasta oraz 2 jednostki powiatu i gminy:

- Urząd Miejski - al. Powstańców Wielkopolskich 18,
- Przedszkole Publiczne nr 7 - ul. Piastowska 21,
- Przedszkole Publiczne nr 17 - ul. 3 Maja 17,
- Gimnazjum nr 1 - ul. Wrocławska 51,
- Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wielkopolskim - al. Powstańców Wielkopolskich 16,
- Urząd Gminy - al. Powstańców Wielkopolskich 12.

Tabela 24. Grupy wiekowe mieszkańców podobszaru II w podziale na płeć – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Razem	SUMA
3 Maja	<17	6	2	8	95
	18-64	30	21	51	
	>65	29	7	36	
Aleja Powstańców Wielkopolskich	<17	10	7	17	88
	18-64	25	31	56	
	>65	7	8	15	
Armii Krajowej	<17	27	27	54	428
	18-64	116	143	259	
	>65	43	72	115	
Fryderyka Chopina	<17	0	3	3	23
	18-64	7	11	18	
	>65	0	2	2	
Gimnazjalna	<17	37	51	88	456
	18-64	161	163	324	
	>65	10	34	44	
Kantaka	<17	2	3	5	27
	18-64	8	11	19	
	>65	2	1	3	
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	<17	6	4	10	36
	18-64	8	12	20	
	>65	3	3	6	
Klonowicza	<17	4	2	6	51
	18-64	20	13	33	
	>65	5	7	12	
Kościuszki	<17	80	90	170	857
	18-64	256	272	528	
	>65	51	108	159	
ks. Augustyna Szamarzewskiego	<17	33	35	68	464
	18-64	166	165	331	
	>65	22	43	65	
ks. Jana Kompałły	<17	4	3	7	44
	18-64	13	20	33	
	>65	3	1	4	
Langiewicza	<17	7	6	13	88
	18-64	28	33	61	
	>65	6	8	14	
Majdan	<17	3	2	5	71
	18-64	16	25	41	
	>65	10	15	25	

Mikołaja Kopernika	<17	39	43	82	557
	18-64	148	182	330	
	>65	47	98	145	
Miła	<17	1	3	4	17
	18-64	6	6	12	
	>65	0	1	1	
Młodzieżowa	<17	14	5	19	135
	18-64	18	39	57	
	>65	29	30	59	
Olimpijska	<17	0	1	1	14
	18-64	4	6	10	
	>65	0	3	3	
Parkowa	<17	4	5	9	42
	18-64	17	12	29	
	>65	1	3	4	
Piastowska	<17	50	44	94	623
	18-64	204	210	414	
	>65	34	81	115	
Plac Bankowy	<17	0	1	1	10
	18-64	3	3	6	
	>65	2	1	3	
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	<17	0	0	0	0
	18-64	0	0	0	
	>65	0	0	0	
Prosta	<17	21	23	44	290
	18-64	89	87	176	
	>65	21	49	70	
Pułaskiego	<17	12	13	25	108
	18-64	34	35	69	
	>65	7	7	14	
Rondo Miast Partnerskich	<17	0	0	0	0
	18-64	0	0	0	
	>65	0	0	0	
Sobieskiego	<17	25	25	50	348
	18-64	100	103	203	
	>65	31	64	95	
Spokojna	<17	9	7	16	75
	18-64	27	22	49	
	>65	3	7	10	
Staszica	<17	11	14	25	214
	18-64	59	62	121	
	>65	28	40	68	

Targowa	<17	15	14	29	245
	18-64	75	84	159	
	>65	18	39	57	
Wigury	<17	22	16	38	276
	18-64	83	79	162	
	>65	27	49	76	
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	<17	85	58	143	1070
	18-64	290	310	600	
	>65	114	213	327	
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	<17	13	12	25	174
	18-64	59	52	111	
	>65	14	24	38	
Żwirki	<17	59	65	124	846
	18-64	244	276	520	
	>65	75	127	202	
RAZEM	**<18**	**599**	**584**	**1183**	**7762**
	18-65	**2314**	**2488**	**4802**	
	>66	**642**	**1145**	**1787**	

Tabela 25. Liczba bezrobotnych na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy)

Ulica	Liczba bezrobotnych
3 Maja	1
Aleja Powstańców Wielkopolskich	1
Armii Krajowej	7
Fryderyka Chopina	0
Gimnazjalna	19
Kantaka	0
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0
Klonowicza	1
Kościuszki	25
ks. Augustyna Szamarzewskiego	11
ks. Jana Kompałły	1
Langiewicza	6
Majdan	3
Mikołaja Kopernika	17
Miła	0
Młodzieżowa	3
Olimpijska	0
Parkowa	1
Piastowska	20
Plac Bankowy	0
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0
Prosta	5
Pułaskiego	4
Rondo Miast Partnerskich	0
Sobieskiego	8
Spokojna	10
Staszica	7
Targowa	4
Wigury	3
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	28
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	5
Żwirki	17
SUMA	**207**

Tabela 26. Liczba osób objętych pomocą społeczną na terenie podobszaru II w roku 2015 (źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej)

	Liczba osób objętych pomocą społeczną z podziałem na powód									Liczba osób, którym przyznano zasiłki						
Ulica	Bezdomność	Bezrobocie	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w opiece	Alkoholizm	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	SUMA	Zasiłki stałe	Usługi opiekuńcze	Zasiłki okresowe	Zasiłki jednorazowe	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	SUMA
3 Maja	0	1	3	0	0	1	3	0	**8**	0	0	1	1	0	1	**3**
Aleja Powstańców Wielkopolskich	0	0	1	0	0	0	0	0	**1**	0	1	0	1	1	0	**3**
Armii Krajowej	0	3	0	2	0	3	1	1	**10**	0	0	1	2	1	0	**4**
Fryderyka Chopina	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Gimnazjalna	0	18	17	11	3	24	13	0	**86**	5	5	14	15	15	0	**54**
Kantaka	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0	0	1	0	0	0	1	0	**2**	0	1	0	0	0	0	**1**
Klonowicza	0	1	0	0	0	1	0	0	**2**	0	0	0	0	0	0	**0**
Kościuszki	3	17	14	9	4	22	11	2	**82**	7	1	8	11	9	0	**36**
ks. Augustyna Szamarzewskiego	0	1	3	0	1	2	2	1	**10**	1	0	0	1	1	0	**3**
ks. Jana Kompałły	0	1	0	1	0	1	0	0	**3**	1	0	0	1	1	0	**3**
Langiewicza	0	3	1	1	0	2	0	0	**7**	0	0	0	2	2	0	**4**
Majdan	0	1	0	1	1	1	0	0	**4**	0	1	1	0	0	0	**2**

Mikołaja Kopernika	0	10	11	0	0	10	8	2	**41**	1	7	7	7	8	3	**33**
Miła	1	1	0	0	0	1	0	0	**3**	0	0	0	0	0	0	**0**
Młodzieżowa	0	0	2	1	0	2	1	0	**6**	0	0	1	1	2	0	**4**
Olimpijska	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Parkowa	0	0	3	0	0	0	0	3	**6**	0	2	1	0	0	0	**3**
Piastowska	0	12	18	6	4	15	7	2	**64**	2	7	9	11	9	1	**39**
Plac Bankowy	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Prosta	0	0	2	0	0	0	0	0	**2**	0	2	0	0	0	0	**2**
Pułaskiego	0	1	1	0	0	2	1	1	**6**	0	0	0	2	1	0	**3**
Rondo Miast Partnerskich	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0	0	**0**
Sobieskiego	0	4	5	3	0	4	3	0	**19**	1	0	1	1	2	1	**6**
Spokojna	0	13	10	5	4	19	11	2	**64**	6	1	8	15	11	1	**42**
Staszica	0	2	5	2	1	4	3	1	**18**	1	1	2	2	2	0	**8**
Targowa	0	2	3	1	0	2	2	0	**10**	0	2	2	1	2	0	**7**
Wigury	0	3	6	4	0	3	2	1	**19**	0	4	2	2	2	0	**10**
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	0	26	32	9	4	31	24	4	**130**	10	22	14	67	41	2	**156**
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	0	2	4	1	0	4	3	0	**14**	1	0	4	2	1	1	**9**
Żwirki	0	11	8	11	4	18	13	0	**65**	9	4	1	12	11	1	**38**
SUMA	**4**	**133**	**150**	**68**	**26**	**172**	**109**	**20**	**682**	**45**	**61**	**77**	**157**	**122**	**11**	**473**

Tabela 27. Liczba przestępstw na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Komenda Powiatowa Policji)

Ulica	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece
3 Maja	3	0
Aleja Powstańców Wielkopolskich	13	0
Armii Krajowej	2	0
Fryderyka Chopina	5	0
Gimnazjalna	12	2
Kantaka	0	0
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0	0
Klonowicza	2	1
Kościuszki	15	0
ks. Augustyna Szamarzewskiego	2	0
ks. Jana Kompałły	5	0
Langiewicza	0	0
Majdan	0	0
Mikołaja Kopernika	6	0
Miła	1	0
Młodzieżowa	1	0
Olimpijska	0	0
Parkowa	3	0
Piastowska	7	2
Plac Bankowy	1	0
płk. Tadeusza Frydrychowicza	0	0
Prosta	0	0
Pułaskiego	0	0
Rondo Miast Partnerskich	0	0
Sobieskiego	3	0
Spokojna	0	0
Staszica	4	1
Targowa	2	0
Wigury	0	0
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	0	0
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	0	0
Żwirki	3	0
SUMA	**90**	**6**

Tabela 28. Frekwencja wyborcza na terenie podobszaru II – stan na rok 2014 (źródło: Państwowa Komisja Wyborcza)

Ulica	Frekwencja
3 Maja	45,28%
Aleja Powstańców Wielkopolskich	41,77%
Armii Krajowej	45,28%
Fryderyka Chopina	41,77%
Gimnazjalna	41,77%
Kantaka	45,28%
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	41,77%
Klonowicza	41,77%
Kościuszki	45,28%
ks. Augustyna Szamarzewskiego	41,77%
ks. Jana Kompałły	41,77%
Langiewicza	41,77%
Majdan	43,62%
Mikołaja Kopernika	43,62%
Miła	45,28%
Młodzieżowa	45,28%
Olimpijska	41,77%
Parkowa	43,62%
Piastowska	43,62%
Plac Bankowy	41,77%
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	41,77%
Prosta	43,62%
Pułaskiego	41,77%
Rondo Miast Partnerskich	41,77%
Sobieskiego	43,62%
Spokojna	43,62%
Staszica	41,77%
Targowa	43,62%
Wigury	45,28%
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	45,28%
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	41,77%
Żwirki	45,28%
ŚREDNIA	**43,58%**

Tabela 29. Aktywne przedsiębiorstwa na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Aktywne przedsiębiorstwa
3 Maja	6
Aleja Powstańców Wielkopolskich	14
Armii Krajowej	21
Fryderyka Chopina	2
Gimnazjalna	32
Kantaka	3
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	9
Klonowicza	8
Kościuszki	71
ks. Augustyna Szamarzewskiego	11
ks. Jana Kompałły	4
Langiewicza	13
Majdan	2
Mikołaja Kopernika	14
Miła	15
Młodzieżowa	3
Olimpijska	0
Parkowa	1
Piastowska	23
Plac Bankowy	0
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0
Prosta	18
Pułaskiego	8
Rondo Miast Partnerskich	0
Sobieskiego	10
Spokojna	5
Staszica	8
Targowa	25
Wigury	16
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	63
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	37
Żwirki	29
SUMA	**471**

Tabela 30. Selektywna zbiórka odpadów na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Liczba nieruchomości	Liczba nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów
3 Maja	20	17
Aleja Powstańców Wielkopolskich	25	19
Armii Krajowej	18	16
Fryderyka Chopina	2	2
Gimnazjalna	29	22
Kantaka	8	7
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	10	10
Klonowicza	14	14
Kościuszki	61	53
ks. Augustyna Szamarzewskiego	3	3
ks. Jana Kompałły	3	3
Langiewicza	23	21
Majdan	4	4
Mikołaja Kopernika	20	20
Miła	4	4
Młodzieżowa	5	4
Olimpijska	5	5
Parkowa	4	4
Piastowska	20	18
Plac Bankowy	1	0
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0	0
Prosta	18	18
Pułaskiego	26	25
Rondo Miast Partnerskich	0	0
Sobieskiego	10	9
Spokojna	12	12
Staszica	4	3
Targowa	3	3
Wigury	44	36
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	37	30
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	39	35
Żwirki	36	35
SUMA	**508**	**452**

Tabela 31. Masa wyrobów azbestowych na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski)

Ulica	Masa wyrobów azbestowych [Mg]
3 Maja	0,317
Aleja Powstańców Wielkopolskich	0
Armii Krajowej	0
Fryderyka Chopina	0
Gimnazjalna	0
Kantaka	0
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0,264
Klonowicza	0
Kościuszki	0,779
ks. Augustyna Szamarzewskiego	0
ks. Jana Kompałły	0
Langiewicza	0,154
Majdan	0
Mikołaja Kopernika	0
Miła	0
Młodzieżowa	0,165
Olimpijska	0
Parkowa	0
Piastowska	0
Plac Bankowy	0
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0
Prosta	0
Pułaskiego	0,704
Rondo Miast Partnerskich	0
Sobieskiego	0
Spokojna	0,845
Staszica	0
Targowa	0
Wigury	1,307
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	1,003
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	1,65
Żwirki	0
SUMA	**7,188**

Tabela 32. Charakterystyka sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie podobszaru II – stan na rok 2017 (źródło: WODKAN S.A.)

Ulica	Liczba nieruchomości	Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci wodociągowej	Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej
3 Maja	23	23	23
Aleja Powstańców Wielkopolskich	34	34	31
Armii Krajowej	18	18	18
Fryderyka Chopina	3	3	3
Gimnazjalna	30	30	30
Kantaka	10	10	10
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	17	17	17
Klonowicza	14	14	14
Kościuszki	63	63	61
ks. Augustyna Szamarzewskiego	3	3	3
ks. Jana Kompałły	7	7	7
Langiewicza	26	26	26
Majdan	2	2	2
Mikołaja Kopernika	11	11	11
Miła	4	4	4
Młodzieżowa	2	2	2
Olimpijska	7	7	7
Parkowa	4	4	4
Piastowska	18	18	18
Plac Bankowy	2	2	2
Płk. Tadeusza Frydrychowicza	0	0	0
Prosta	19	19	19
Pułaskiego	26	26	25
Rondo Miast Partnerskich	0	0	0
Sobieskiego	11	11	10
Spokojna	10	10	10
Staszica	3	3	3
Targowa	7	7	7
Wigury	**38**	**38**	**38**
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	64	59	60
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	54	54	51
Żwirki	36	36	36
SUMA	**566**	**561**	**552**

Diagnoza podobszaru rewitalizacji

W „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim" obliczono statystycznie wskaźniki charakteryzujące obszar zdegradowany, na którym znajduje się podobszar II rewitalizacji. Opisane poniżej wskaźniki zostały zaznaczone na zielono, gdy i ich wartość wypadała lepiej niż średnia dla miasta oraz na czerwono, gdy i ich wartość wypadała gorzej niż średnia dla miasta.

Zjawiska społeczne zdiagnozowano następująco:

- BEZROBOCIE - Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych w obszarze analitycznym – 4,63,
- UBÓSTWO - Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych w przeliczeniu na 100 osób zamieszkałych w obszarze analitycznym – 5,08,
- PRZESTĘPCZOŚĆ - Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 100 osób zamieszkujących obszar analityczny – 1,47,
- POZIOM EDUKACJI - Średni wynik testu kończącego szkołę podstawową osiągany przez uczniów zamieszkałych na danym obszarze – 61,16,
- POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM - Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. – 43,58.

Zjawiska gospodarcze zdiagnozowano następująco:

- STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI - Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób zamieszkałych na terenie analitycznym – 9,56,
- NEGATYWNA DYNAMIKA PRZEDSIĘBIORSTW - Stosunek liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych w latach 2012-15 do liczby wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych do roku 2011 – 0,52,
- AKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW - Stosunek liczby aktywnych podmiotów gospodarczych do liczby wszystkich podmiotów gospodarczych – 0,60,
- ZASOBY NA RYNKU PRACY - Odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru analitycznego – 27,08,
- PRZYDATNOŚĆ JEDNOSTEK NA RYNKU PRACY - Odsetek liczby osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkujących obszar analityczny – 21,26.

Pogłębiona diagnoza podobszaru

Szczegółowe dane zebrane na potrzeby diagnozy podobszaru rewitalizacji pozwoliły na wskazanie ulic, na których występuje największa kumulacja zjawisk negatywnych. Poniżej zaprezentowano tabelaryczno-graficznie zakres wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej i gospodarczo – przestrzenno-funkcjonalnie – techniczno – środowiskowej oraz następnie normalizację zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, jako wskaźniki cząstkowe. Ocenę skali koncentracji zjawisk negatywnych oparto na wskaźniku syntetycznym. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych. Ulica została uznana za posiadającą nagromadzenie zjawisk negatywnych, gdy przypisana jej wartość wskaźnika syntetycznego była wyższa od mediany.

Tabela 33. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	liczba osób otrzymujących zasiłki na 100 mieszkańców	liczba przestępstw na 100 mieszkańców	liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców	frekwencja wyborcza
3 Maja	1,96	53,68	8,42	3,16	3,16	0,00	0,45
Aleja Powstańców Wielkopolskich	1,79	63,64	1,14	3,41	14,77	0,00	0,42
Armii Krajowej	2,70	60,51	2,34	0,93	0,47	0,00	0,45
Fryderyka Chopina	0,00	78,26	0,00	0,00	21,74	0,00	0,42
Gimnazjalna	5,86	71,05	18,86	11,84	2,63	0,44	0,42
Kantaka	0,00	70,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,45
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0,00	55,56	5,56	2,78	0,00	0,00	0,42
Klonowicza	3,03	64,71	3,92	0,00	3,92	1,96	0,42
Kościuszki	4,73	61,61	9,57	4,20	1,75	0,00	0,45
ks. Augustyna Szamarzewskiego	3,32	71,34	2,16	0,65	0,43	0,00	0,42
ks. Jana Kompałły	3,03	75,00	6,82	6,82	11,36	0,00	0,42
Langiewicza	9,84	69,32	7,95	4,55	0,00	0,00	0,42
Majdan	7,32	57,75	5,63	2,82	0,00	0,00	0,44
Mikołaja Kopernika	5,15	59,25	7,36	5,92	1,08	0,00	0,44
Miła	0,00	70,59	17,65	0,00	5,88	0,00	0,45
Młodzieżowa	5,26	42,22	4,44	2,96	0,74	0,00	0,45
Olimpijska	0,00	71,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
Parkowa	3,45	0,00	14,29	7,14	7,14	0,00	0,44
Piastowska	4,83	66,45	10,27	6,26	1,12	0,32	0,44
Plac Bankowy	0,00	60,00	0,00	0,00	10,00	0,00	0,42
Prosta	2,84	0,00	0,69	0,69	0,00	0,00	0,44
Pułaskiego	5,80	63,89	5,56	2,78	0,00	0,00	0,42

Sobieskiego	3,94	58,33	5,46	1,72	0,86	0,00	0,44
Spokojna	20,41	65,33	85,33	56,00	0,00	0,00	0,44
Staszica	5,79	56,54	8,41	3,74	1,87	0,47	0,42
Targowa	2,52	64,90	4,08	2,86	0,82	0,00	0,44
Wigury	1,85	58,70	6,88	3,62	0,00	0,00	0,45
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	4,67	56,07	12,15	14,58	0,00	0,00	0,45
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	4,50	63,79	8,05	5,17	0,00	0,00	0,42
Żwirki	3,27	61,47	7,68	4,49	0,35	0,00	0,45

Tabela 34. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba aktywnych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	liczba jednostek organizacyjnych na ulicę	różnica w liczbie nieruchomości segregujących odpady	masa wyrobów azbestowych	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci wodociągowej	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci kanalizacyjnej
3 Maja	6,32	1,00	3,00	0,32	0,00	0,00
Aleja Powstańców Wielkopolskich	15,91	2,00	6,00	0,00	0,00	3,00
Armii Krajowej	4,91	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00
Fryderyka Chopina	8,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gimnazjalna	7,02	0,00	7,00	0,00	0,00	0,00
Kantaka	11,11	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	25,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00
Klonowicza	15,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kościuszki	8,28	0,00	8,00	0,78	0,00	2,00
ks. Augustyna Szamarzewskiego	2,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ks. Jana Kompałły	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Langiewicza	14,77	0,00	2,00	0,15	0,00	0,00
Majdan	2,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mikołaja Kopernika	2,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miła	88,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodzieżowa	2,22	0,00	1,00	0,17	0,00	0,00
Olimpijska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Parkowa	2,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Piastowska	3,69	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
Plac Bankowy	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Prosta	6,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pułaskiego	7,41	0,00	1,00	0,70	0,00	1,00
Sobieskiego	2,87	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00
Spokojna	6,67	0,00	0,00	0,85	0,00	0,00
Staszica	3,74	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Targowa	10,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wigury	5,80	0,00	8,00	1,31	0,00	0,00
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	5,89	1,00	7,00	1,00	5,00	4,00
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	21,26	0,00	4,00	1,65	0,00	3,00
Żwirki	3,43	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 35. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze społecznej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba osób w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	liczba osób otrzymujących zasiłki na 100 mieszkańców	liczba przestępstw na 100 mieszkańców	liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców	frekwencja wyborcza
3 Maja	0,10	0,31	0,10	0,06	0,15	0,00	0,00
Aleja Powstańców Wielkopolskich	0,09	0,19	0,01	0,06	0,68	0,00	1,00
Armii Krajowej	0,13	0,23	0,03	0,02	0,02	0,00	0,00
Fryderyka Chopina	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00
Gimnazjalna	0,29	0,09	0,22	0,21	0,12	0,22	1,00
Kantaka	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0,00	0,29	0,07	0,05	0,00	0,00	1,00
Klonowicza	0,15	0,17	0,05	0,00	0,18	1,00	1,00
Kościuszki	0,23	0,21	0,11	0,08	0,08	0,00	0,00
ks. Augustyna Szamarzewskiego	0,16	0,09	0,03	0,01	0,02	0,00	1,00
ks. Jana Kompałły	0,15	0,04	0,08	0,12	0,52	0,00	1,00
Langiewicza	0,48	0,11	0,09	0,08	0,00	0,00	1,00
Majdan	0,36	0,26	0,07	0,05	0,00	0,00	0,47
Mikołaja Kopernika	0,25	0,24	0,09	0,11	0,05	0,00	0,47
Miła	0,00	0,10	0,21	0,00	0,27	0,00	0,00
Młodzieżowa	0,26	0,46	0,05	0,05	0,03	0,00	0,00
Olimpijska	0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
Parkowa	0,17	1,00	0,17	0,13	0,33	0,00	0,47
Piastowska	0,24	0,15	0,12	0,11	0,05	0,16	0,47
Plac Bankowy	0,00	0,23	0,00	0,00	0,46	0,00	1,00
Prosta	0,14	1,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,47
Pułaskiego	0,28	0,18	0,07	0,05	0,00	0,00	1,00

Sobieskiego	0,19	0,25	0,06	0,03	0,04	0,00	0,47
Spokojna	1,00	0,17	1,00	1,00	0,00	0,00	0,47
Staszica	0,28	0,28	0,10	0,07	0,09	0,24	1,00
Targowa	0,12	0,17	0,05	0,05	0,04	0,00	0,47
Wigury	0,09	0,25	0,08	0,06	0,00	0,00	0,00
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	0,23	0,28	0,14	0,26	0,00	0,00	0,00
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	0,22	0,18	0,09	0,09	0,00	0,00	1,00
Żwirki	0,16	0,21	0,09	0,08	0,02	0,00	0,00

Tabela 36. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

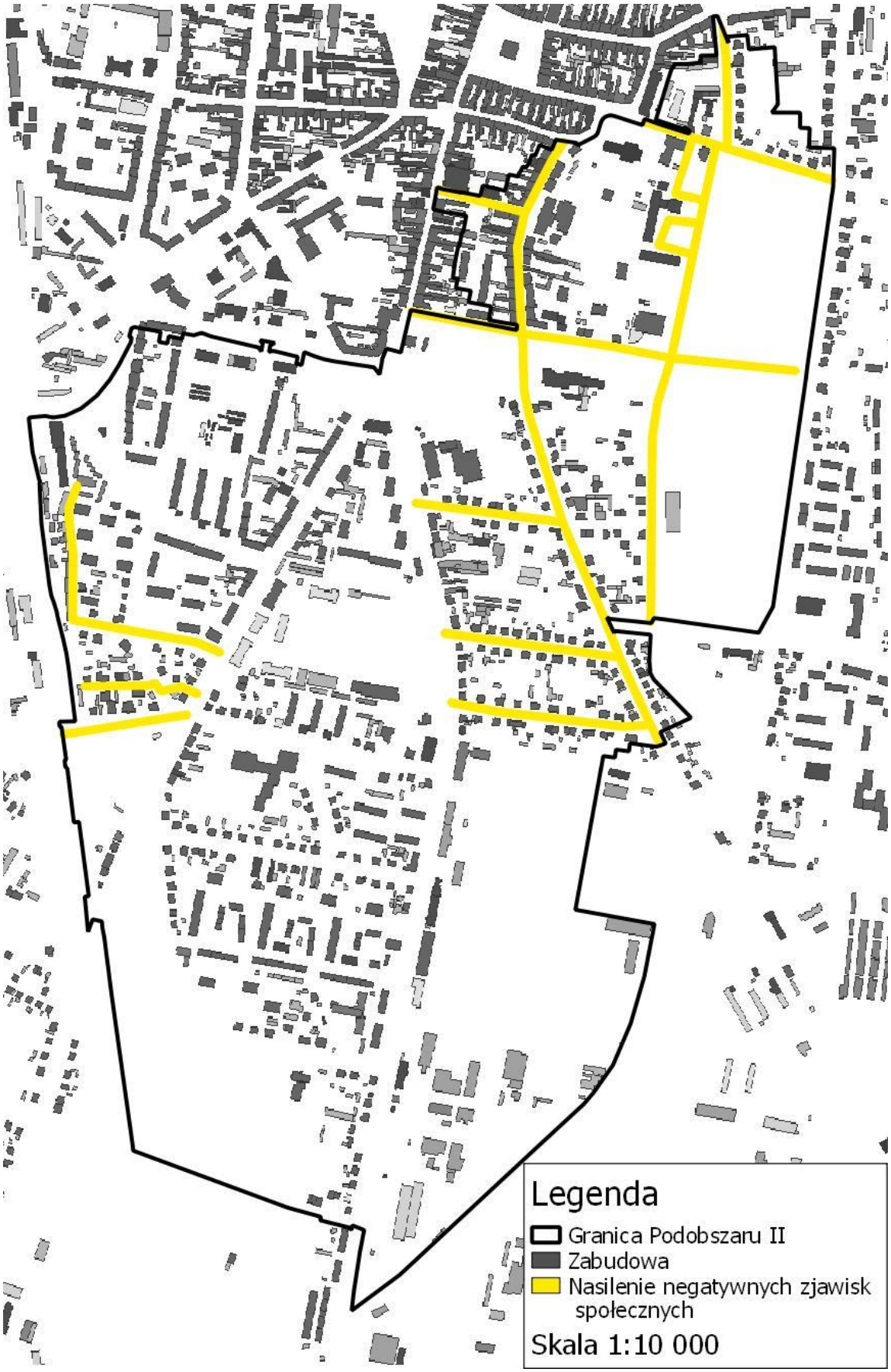
Ulica	liczba aktywnych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	liczba jednostek organizacyjnych na ulicę	różnica w liczbie nieruchomości segregujących odpady	masa wyrobów azbestowych	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci wodociągowej	liczba nieruchomości nieprzyłączonych do sieci kanalizacyjnej
3 Maja	0,93	0,50	0,38	0,19	0,00	0,00
Aleja Powstańców Wielkopolskich	0,82	0,00	0,75	0,00	0,00	0,75
Armii Krajowej	0,94	1,00	0,25	0,00	0,00	0,00
Fryderyka Chopina	0,90	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gimnazjalna	0,92	1,00	0,88	0,00	0,00	0,00
Kantaka	0,87	1,00	0,13	0,00	0,00	0,00
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	0,72	1,00	0,00	0,16	0,00	0,00
Klonowicza	0,82	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kościuszki	0,91	1,00	1,00	0,47	0,00	0,50
ks. Augustyna Szamarzewskiego	0,97	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ks. Jana Kompałły	0,90	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Langiewicza	0,83	1,00	0,25	0,09	0,00	0,00
Majdan	0,97	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mikołaja Kopernika	0,97	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miła	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodzieżowa	0,97	1,00	0,13	0,10	0,00	0,00
Olimpijska	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Parkowa	0,97	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Piastowska	0,96	0,50	0,25	0,00	0,00	0,00
Plac Bankowy	1,00	1,00	0,13	0,00	0,00	0,00
Prosta	0,93	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pułaskiego	0,92	1,00	0,13	0,43	0,00	0,25
Sobieskiego	0,97	1,00	0,13	0,00	0,00	0,25
Spokojna	0,92	1,00	0,00	0,51	0,00	0,00
Staszica	0,96	1,00	0,13	0,00	0,00	0,00
Targowa	0,88	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wigury	0,93	1,00	1,00	0,79	0,00	0,00
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	0,93	0,50	0,88	0,61	1,00	1,00
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	0,76	1,00	0,50	1,00	0,00	0,75
Żwirki	0,96	1,00	0,13	0,00	0,00	0,00

Tabela 37. Wartości wskaźników syntetycznych - kumulacja zjawisk negatywnych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ulica	Wskaźnik syntetyczny sfery społecznej	Wskaźnik syntetyczny sfery g-t-f-p-ś	Koncentracja zjawisk negatywnych
3 Maja	0,71	2,00	2,71
Aleja Powstańców Wielkopolskich	2,03	2,32	4,35
Armii Krajowej	0,42	2,19	2,62

Fryderyka Chopina	2,00	1,90	3,90
Gimnazjalna	2,16	2,80	4,95
Kantaka	0,10	2,00	2,10
kardynała M. Ledóchowskiego nr 1-17 (nieparzyste) i nr 2-8 (parzyste)	1,40	1,88	3,28
Klonowicza	2,55	1,82	4,37
Kościuszki	0,71	3,88	4,59
ks. Augustyna Szamarzewskiego	1,31	1,97	3,28
ks. Jana Kompałły	1,91	1,90	3,81
Langiewicza	1,77	2,18	3,95
Majdan	1,21	1,97	3,18
Mikołaja Kopernika	1,21	1,97	3,18
Miła	0,58	1,00	1,58
Młodzieżowa	0,86	2,20	3,06
Olimpijska	1,09	2,00	3,09
Parkowa	2,27	1,97	4,24
Piastowska	1,31	1,71	3,02
Plac Bankowy	1,69	2,13	3,82
Prosta	1,63	1,93	3,56
Pułaskiego	1,58	2,72	4,30
Sobieskiego	1,06	2,34	3,40
Spokojna	3,64	2,44	6,07
Staszica	2,05	2,08	4,13
Targowa	0,90	1,88	2,79
Wigury	0,49	3,73	4,21
Wrocławska nr 51-93 (nieparzyste) i nr 52-146 (parzyste)	0,91	4,92	5,83
Wysocka nr 1-40 (obie strony)	1,59	4,01	5,60
Żwirki	0,56	2,09	2,65

Rysunek 11. Nasilenie negatywnych zjawisk społecznych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 12. Nasilenie negatywnych zjawisk gospodarczo-techniczno-przestrzenno-funkcjonalnie-środowiskowych podobszaru II

(źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 13. Koncentracja zjawisk negatywnych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

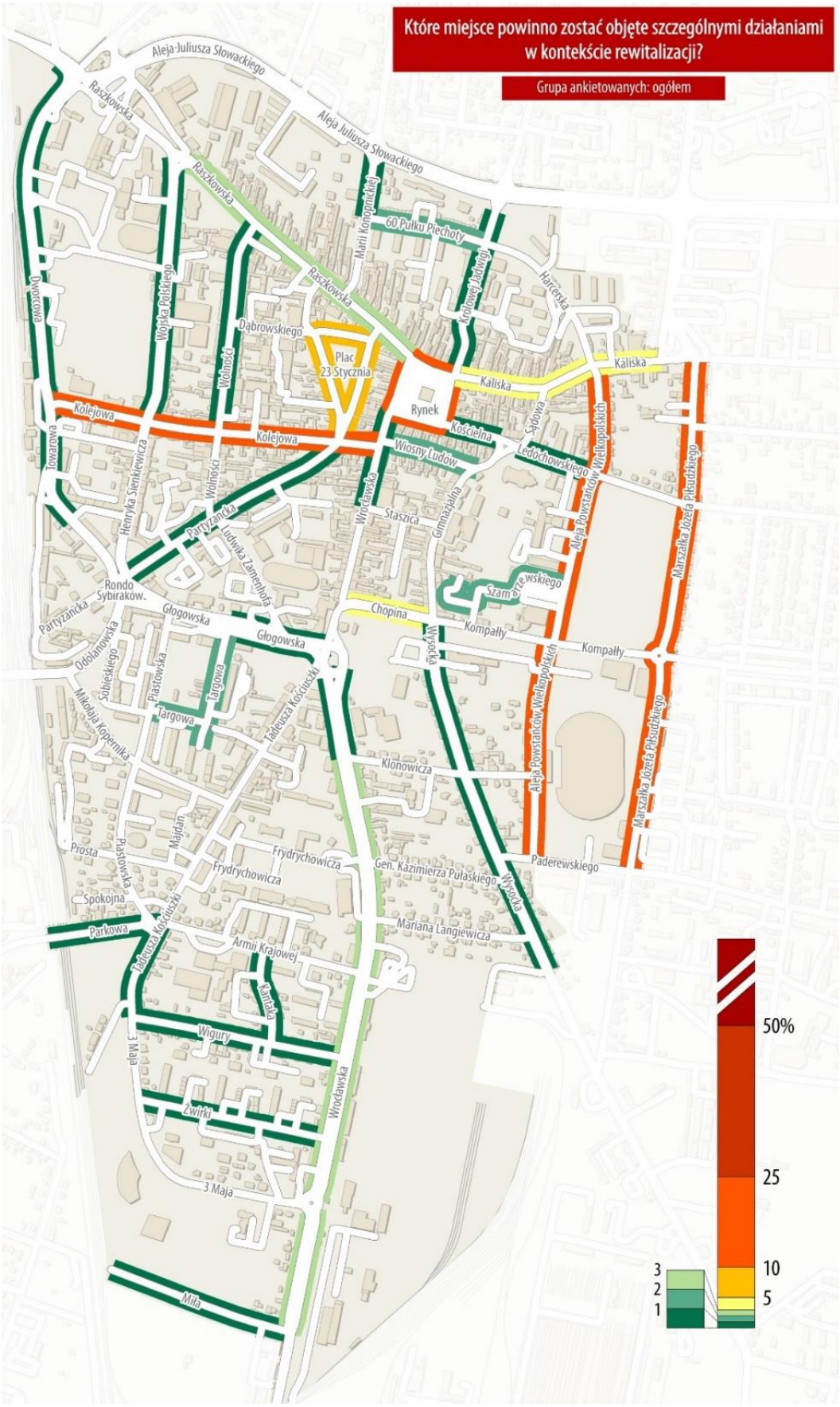
5.3 Ankieta geoprzestrzenna w obszarze rewitalizacji

Jednym z elementów projektu programu było badanie mieszkańców tzw. ankietą geoprzestrzenną. Mieszkańcy mogli w wywiadach wskazać, jak użytkują miejsca na obszarze rewitalizacji. Celem badania było poznanie preferencji mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego, co ma ułatwić podjęcie decyzje, co do lokalizacji oraz kolejności działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji: Osiedlu Śródmieście i Osiedlu Powstańców Wielkopolskich. W wyniku badania rozpoznano lokalizacje lubiane, nielubiane, odwiedzane, uznane za charakterystyczne dla miasta, niebezpieczne oraz te, które mieszkańcy rozpoznają jako wymagające rewitalizacji. Badaniem objęto łącznie 1000 mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego. Badanie realizowano w dniach 14-18.03.2017 r. na terenie Osiedla Śródmieście i Osiedla Powstańców Wlkp. Ponad połowę badanych (53,2%) stanowili mieszkańcy obszarów objętych rewitalizacją. Analizy prowadzono z uwzględnieniem cech demograficznych osób badanych (płeć i wiek).

Wśród najchętniej odwiedzanych miejsc na Osiedlu Śródmieście wymieniono przede wszystkim Rynek, Aleję Powstańców Wielkopolskich oraz Plac 23 stycznia. Dość licznie wskazywano także na ul. Chopina i ul. Józefa Piłsudskiego, ul. Kaliską (tu zwłaszcza część handlową), ul. Kolejową (w tym deptak) i Raszkowską. Mieszkańcy odwiedzają też inne główne ulice tej części miasta. Z kolei, na Osiedlu Powstańców Wielkopolskich odwiedzane miejsca to ul. Targowa, fragment ul. Tadeusza Kościuszki i ul. Wrocławska na całej długości. Do listy odwiedzanych miejsc w tej części miasta dodano także ul. Wigury, Żwirki, Kantaka, Parkową, fragment ul. Głogowskiej łączącej ul. Targową i Wrocławską oraz ul. Wysoką. Czynnikami przyciągającymi do Osiedla Śródmieście są budynki użyteczności publicznej (urzędy, instytucje edukacyjne i instytucje kultury), zaś w przypadku Osiedla ciągi komunikacyjne, handlowe oraz miejsca rekreacji.

Zastanawiający fakt wynikający z badania to kwestia miejsc lubianych i nielubianych. W obu grupach znajdujemy te same lokalizacje – Pl. 23 Stycznia, ul. Józefa Piłsudskiego, Rynek i ul. Kaliska i Raszkowska, Al. Powstańców Wielkopolskich ul. Kolejowa oraz ul. Wrocławska, na odcinku od ul. Klonowica. Jednocześnie miejsca te postrzegane są jako zaniedbane lub niebezpieczne. Oznacza to, że istnieje duże oczekiwanie, aby miejsca pełniące znaczące funkcje społeczne objęto działaniami rewitalizacyjnymi.

Jeśli mieszkańcy mieliby decydować o kolejności rewitalizacji, to w Śródmieściu byłaby ona następująca: Rynek, ul. Kolejowa, Al. Powstańców Wlkp., ul. Marszałka Piłsudskiego i park między tymi ulicami, Pl. 23 Stycznia, ul. Kaliska, Chopina, Raszkowska, Szamarzewskiego, 60 Pułku Piechoty. Na Os. Powstańców Wlkp. byłyby to: ul. Wrocławska (od ul. Klonowicza), ul. Targowa, ul. Parkowa, Kościuszki (między Parkową i Wigury), ul. Wigury, Żwirki, Kantaki, Miła, Głogowska oraz początek ul. Wrocławskiej (między Głogowską i Klonowicza). Wszystkie te lokalizacje to miejsca chętnie odwiedzane i wywołujące emocje u mieszkańców, co tłumaczy chęć przywrócenia im stanu, który nie będzie wywoływał poczucia zagrożenia lub niechęci. Mieszkańcy wskazują do rewitalizacji takie miejsca, które łączą dwie cechy: są przez nich traktowane jako charakterystyczne dla miasta i zarazem wskazywali je jako nielubiane – co można odczytywać jako sygnał, że rewitalizacji należy poddać miejsca, które powinny być wizytówką miasta, ale nią nie są ze względu na ich stan.

Rysunek 14. Wizja rewitalizacji obszarów na podstawie ankietyzacji mieszkańców (źródło: Raport z ankiety geoprzestrzennej)

5.4 Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- STRENGTHS (mocne strony miasta, które należycie wykorzystane będą sprzyjać jego rozwojowi, a w chwili obecnej pozytywnie wyróżniające miasto w otoczeniu);
- WEAKNESSES (słabe strony miasta, których niewyeliminowanie bądź niezniwelowanie siły ich oddziaływania będzie hamować rozwój miasta);
- OPPORTUNITIES (szanse – uwarunkowania, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpływać pozytywnie na rozwój miasta);
- THREATS (zagrożenia – czynniki obecnie nie paraliżujące funkcjonowania miasta, ale mogące być zagrożeniem w przyszłości dla sprawności miasta).

Tabela 38. Analiza SWOT (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Niewielka liczba budynków zawierających wyroby azbestowe, • Znaczna liczba nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów, • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowo-kanalizacyjna, • Lokalizacja głównych obiektów użyteczności publicznej, • Duża dostępność placówek oświatowych, • Duża liczba organizacji społecznych, • Prężnie działające instytucje kultury (MBP, MMOW, OCK), • Ważne obiekty zabytkowe na trasie szlaków turystycznych – (np. Ratusz, Konkatedra, Synagoga, Stara przepompownia, Mały Kościółek), • Dobra dostępność komunikacyjna, • Dobra podstawowa opieka zdrowotna,	• Stosunkowo duża część mieszkańców korzystająca z pomocy społecznej, • Niska frekwencja wyborcza, • Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, • Stosunkowo wysoka przestępczość, • Mała mobilność zawodowa i przestrzenna społeczności lokalnej.

• Diagnozowanie w mieście problemów społecznych (alkoholizm, narkomania), • Duża liczba podmiotów gospodarczych, • Dobre wsparcie przedsiębiorczości, • Wykształcone i gotowe do aktywności młode pokolenie, • Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna.	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Miasto o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, • Dostępność funduszy zewnętrznych na działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, • Rozwój AKO oraz wprowadzanie nowych udogodnień dla przedsiębiorców, • Wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny, • Wzrost partycypacji szerokiego grona interesariuszy i współpraca między nimi na rzecz rozwoju miasta, • Modernizacja istniejącej infrastruktury oraz realizacja nowych przedsięwzięć, • Wzrost zainteresowania mieszkańców aktywnym spędzaniem wolnego czasu.	• Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych mieszkańców miasta, • Wysoka konkurencyjność pobliskich aglomeracji w zakresie ofert pracy i zamieszkania ludzi młodych, • Trudne warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w kraju – niekorzystna polityka podatkowa państwa i duże obciążenia dla podmiotów gospodarczych, • Wzrost zamożności części społeczeństwa – pojawiające się rozwarstwienie społeczne, • Starzenie się społeczeństwa, • Rosnące koszty inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej.

Lokalny potencjał obszaru rewitalizacji

Miasto silnie umocowane w sieci przepływów wiedzy, towarów, usług, informacji i symboli będzie kształtowało swój potencjał odpowiedni do wyzwań i potrzeb. Przyjmuje się, że wszyscy Interesariusze procesów rozwojowych wykorzystają szanse jakie stwarza położenie obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji Miasto Ostrów Wielkopolski będzie partnerem instytucji i organizacji, które swoim działaniem mogą przyczynić się do podniesienia poziomu jakości życia społeczności lokalnych. Promocja gospodarcza powinna promować otwartość i gotowość najważniejszych procesów rozwojowych do przyjmowania inwestorów czy specjalistów wysokiej klasy wzmacniających potencjał lokalnej gospodarki.

Różnorodność typów historycznej zabudowy oraz ich wymieszanie w strukturze miasta znacznie zwiększa atrakcyjność inwestowania na obszarze objętym Programem Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023. Przy znacznym zasobie zabudowy umożliwia to adaptowanie obiektów historycznych na potrzeby zróżnicowanych funkcji, co może wpływać korzystnie na jakość życia w centrum. Jednocześnie, zabytkowe budynki mieszkalne, ze względu na swoją specyfikę, pozwalają na stworzenie wyjątkowych mieszkań, o niedostępnym poza Centrum Miasta standardzie.

Ludzie młodzi wchodzący na rynek pracy wymagają szczególnej uwagi, gdyż posiadają najwyższy potencjał rozwoju osobistego jak i cało-społecznego. Miasto Ostrów Wielkopolski będzie aktywnie wpisywało się w programy wsparcia dla ludzi młodych rozpoczynających życie zawodowe. Będzie współpracowało ze służbami zatrudnienia, instytucjami rynku pracy, instytucjami otoczenia biznesu i pracodawcami dla efektywnego wykorzystania dostępnych i planowanych instrumentów wsparcia.

6. WIZJA, CELE, DZIAŁANIA

6.1 Wizja i cele programu

Wizja realizacji Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 to obraz oczekiwanego stanu Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w tym obszarów zdegradowanych, jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć po wdrożeniu Programu.

Obszar objęty Programem po przeprowadzeniu procesów rewitalizacyjnych jest obszarem, który został uzdrowiony zarówno społecznie, przestrzennie, jak i gospodarczo. Została odtworzona i wzmocniona spójność społeczna, przede wszystkim przez odbudowanie więzi sąsiedzkich i mnogość oddolnych mikro-inicjatyw. Odnowiona, zabytkowa zabudowa, wyposażona w niezbędną infrastrukturę oraz zadbane, przyjazne i zróżnicowane przestrzenie publiczne zachęcają mieszkańców do wyboru Centrum Miasta na miejsce zamieszkania, jak również przyciągają inwestorów chcących realizować swoje zamierzenia uzupełniając tkankę zabudowy. Zjawisko wykluczenia społecznego niemal nie występuje. Radykalnie wzmocniła się zaradność gospodarcza i społeczna mieszkańców. Stale rośnie liczba przedsięwzięć indywidualnych i wspólnych. Społeczeństwo powoli bogaci się. Odtworzył się patriotyzm miejski, a w jego ramach – mikro-patriotyzmy poszczególnych ulic. Sieć instytucji publicznych i obywatelskich sprzyja każdej oddolnej inicjatywie wspierającej proces odnowy miasta. Otoczenie pięknieje nie tylko dzięki wielkim inwestycjom publicznym, ale także dzięki odbudowanej zaradności i inicjatywie mieszkańców. Odrodziło się poczucie, że małe sukcesy też się liczą i są doceniane.

Ożywia się przestrzeń publiczna, partery budynków zapełniają się sklepami i lokalami usługowymi, miejscami kultury i przestrzeniami aktywności obywatelskiej, zaspokajającymi potrzeby mieszkańców. Na poddaszach działają pracownie artystów, młodzieżowe kluby i sąsiedzkie miejsca spotkań. W odnowionych i nowych powierzchniach biurowych powstają i lokują się nowe firmy tworzące nowe miejsca pracy. Władze miejskie czuwają, aby nowe inwestycje w Centrum Miasta wzbogacały jej świeżo odbudowane funkcje, a nie konkurowały z nimi. Wszystkie te czynniki wpływają pozytywnie na zmianę wizerunku: Ostrów Wielkopolski jest powszechnie postrzegany jako miasto rozwijające się integralnie, planujące swój rozwój dla mieszkańców i z mieszkańcami.

Dzięki analizie wewnętrznych potencjałów, zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań i potrzeb rozwojowych, które zidentyfikowane zostały na podstawie analizy sytuacji Miasta i obszarów rewitalizacji oraz partycypacji społecznej możliwe było sformułowanie **wizji rewitalizacji**:

Centrum Ostrowa Wielkopolskiego miejscem bezpiecznym i atrakcyjnym pod względem turystycznym, zamieszkania i inwestowania, rozwijającym się wraz z Miastem całościowo w sposób intensywny i zrównoważony

Odpowiedzią na zidentyfikowane podczas delimitacji oraz pogłębionej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej podobszarów rewitalizacji problemy, są cele strategiczne oraz kierunki działań. Mają one służyć eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, o których mowa w poprzednich rozdziałach. Wyznaczone cele strategiczne odpowiadają wcześniej sformułowanej wizji.

Cele strategiczne, które mają za zadanie ograniczyć problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe miasta, na obszarze rewitalizacji to:

1. Poprawa warunków życia mieszkańców miasta w sferach edukacji, bezpieczeństwa, gospodarczej oraz społecznej

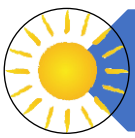
2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych

3. Aktywizacja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i bezrobociu

4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, tworzenie nowych standardów, kompetencji kulturowych dla mieszkańców miasta

5. Ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wdrażanie OZE

Wymienione wyżej cele rewitalizacji korespondują z trzema aspektami rewitalizacji, które uwzględniają następujące kierunki działań:

I. Aspekt Przestrzenno-Urbanistyczny

- rozwój infrastruktury technicznej,
- podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych,
- remonty i renowacje istniejących zasobów mieszkaniowych,
- rosnący standard mieszkań oraz uporządkowanie przestrzeni publicznych i społecznych wpływające na podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej.

II. Aspekt Ekonomiczny

- rozwój turystyki kulturowej bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- wspieranie przedsiębiorczości,
- uruchamianie finansowanych mechanizmów wsparcia.

III. Aspekt Społeczny

- rozwój zasobów ludzkich,
- przeciwdziałanie wykluczaniu społecznemu,
- walka z patologiami społecznymi,
- zapobieganie zjawisku bezrobocia,
- aktywizacja środowisk dziecięcych i młodzieżowych w tym poprawa warunków nauki oraz wychowania przedszkolnego,
- przyjmowanie przez mieszkańców odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania oraz dbałość o przestrzenie wspólne.

6.2 Działania

Dla osiągnięcia zarysowanej wizji, a także celów rewitalizacji, w oparciu o identyfikację potrzeb społecznych, gospodarczych i przestrzennych, a także możliwości inwestycyjnych, wyznaczono zbiór 50 przedsięwzięć wdrożeniowych w postaci harmonogramu rzeczowo-finansowego. Pozycje 1-16 to działania twarde (podstawowe), pozycje 17-50 to działania miękkie (uzupełniające).

Tabela 39. Harmonogram rzeczowo-finansowy (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

L.p.	Podmiot realizujący	Nazwa działania	Miejsce realizacji	Opis/zakres działania	Cel/rezultat działania	Okres realizacji	Szacunkowy koszt	Sposób finansowania	Wskaźnik rezultatu/ produktu	Sfera	Kategoria
1	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Modernizacja budynku przy al. Powstańców Wielkopolskich - Dom Obywatelski	al. Powstańców Wielkopolskich 14/14a	Adaptacja pomieszczeń na cele inicjatyw społecznych. Udostępnianie sali sesyjnej organizacjom i stowarzyszeniom celem aktywizacji i integracji społecznej. Modernizacja pomieszczeń, remont sali głównej, dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych w tym m.in. montaż widny, termomodernizacja.	Przypisanie budynkowi wymiaru społecznego. Integracja społeczna mieszkańców.	2017-2023	1 000 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna/ Techniczna	NGO
2	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Modernizacja Amfiteatru Miejskiego w celu poszerzenia oferty kulturalnej i integracji społecznej	Park Miejski	Kompleksowa modernizacja obiektu w celu przywrócenia i poszerzenia funkcji jaką spełnia.	Amfiteatr ma stać się centrum edukacyjno-rozrywkowym.	2017-2023	1 500 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna/ Techniczna	Kultura
3	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Rozwój infrastruktury systemu miejskiego poprzez zwiększenie liczby buforowych miejsc parkingowych	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Zwiększenie liczby miejsc parkingowych.	Uregulowanie ruchu drogowego w zakresie koordynacji przestrzeni publicznej.	2017-2023	2 000 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba utworzonych miejsc parkingowych [szt.]; Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych [szt.]	Techniczna	Techniczna/ Ochrona Środowiska
4	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Modernizacja Ogrodów Jordanowskich celem integracji międzypokoleniowej	Ogródki Jordanowskie	Modernizacja terenu ogródków jordanowskich - zakup i montaż nowych przyrządów, zagospodarowanie terenu.	Aktywizacja osób starczych, integracja seniorów i młodzieży	2017-2023	500 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją [ha]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna/ Techniczna	Techniczna

5	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Rewitalizacja przestrzeni publicznej traktu w centrum miasta	Obszar rewitalizacji - Podobszar I	Modernizacja ciągu ulic: pl. Rowińskiego, Wiosny Ludów, Kolejowa - Salon Miejski (wymiana nawierzchni, oświetlenia, monitoring, zagospodarowanie miejsca spotkań, mała architektura, parklety)	Poprawa estetycznej atrakcyjności miejsca, zwiększenie przepływów ruchu pieszego, zwiększenie potencjału gospodarczego, aktywizacja mieszkańców	2017-2023	4 500 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją [ha]; Liczba zainstalowanych obiektów – lamp, kamer [szt.]; Poziom zmniejszenia przestępczości na obszarach monitorowanych [%]	Techniczna	Techniczna
6	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Rozbudowa i modernizacja strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Staszica 1	Rozbudowa i modernizacja pomieszczeń wraz z instalacjami. Termomodernizacja budynku. Zagospodarowanie otoczenia budynku.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego budynku. Polepszenie funkcjonowania OSP.	2017-2023	1 500 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]; Wzrost bezpieczeństwa [%]	Techniczna	Bezpieczeń-stwo
7	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Zacharzew 2000"	Okna na przyszłość	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Wykonanie murali na budynkach związanych z Powstaniem Wielkopolskim.	Kształtowanie postawy szacunku dla historii Polski i regionu. Podniesienie estetyki miejskiej przestrzeni.	2017-2023	500 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Stosunek liczby osób przeciwnych do popierających promowanie lokalnego patriotyzmu – ankieta ex-post [%]	Techniczna	Techniczna

8	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolskie w partnerstwie z KPP	"Oczy Miasta"	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa, działania prewencyjne, zmniejszenie przestępczości, gromadzenie materiałów dowodowych. 10 sztuk dodatkowych kamer.	2017-2023	30 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zainstalowanych kamer [szt.]; Poziom zmniejszenia przestępczości na obszarach monitorowanych [%]	Techniczna	Bezpieczeń-stwo
9	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z Organizacją "Alarm Smogowy" i Strażą Miejską	Alarm Smogowy - Zakup czujników i promocja wyników pomiarów PM10 i PM2,5	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Zakup czujników monitorujących stan zanieczyszczenia powietrza w obszarze rewitalizacji. Akcje związane z podniesieniem świadomości mieszkańców w sprawie szkodliwości spalania odpadów, zajęcia i warsztaty edukacyjne w zakresie ochrony środowiska, segregacji odpadów i podnoszenia estetyki przestrzeni publicznych w tym terenów zielonych.	Eliminowanie negatywnych postaw i uświadamianie mieszkańców, jak duże stężenia toksycznych pyłów znajdują się w ich okolicy.	2017-2023	250 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zainstalowanych czujników [szt.]; Poziom polepszenia pomiaru zanieczyszczeń powietrza na obszarach monitorowanych [%]	Środowiskowa	Ochrona Środowiska
10	Miejski Zakład Zieleni Spółka z o.o.	Renowacja ogrodzenia cmentarza rzymsko-katolickiego w Ostrowie Wielkopolskim przy ulicy Wrocławskiej	Stary cmentarz zabytkowy (ul. Wrocławska)	Naprawa brakujących, uszkodzonych i zmurszałych cegieł, spękań muru, odchyleń od pionu, zwieńczenia ogrodzenia, uzupełnienie brakującej zaprawy, impregnacja muru.	Ochrona wartości historycznej, artystycznej, wizerunkowej i naukowej zabytku.	2017-2023	519 730,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją [ha]; Stosunek liczby osób przeciwnych do popierających dbanie o dziedzictwo kulturowe – ankieta ex-post [%]	Techniczna	Techniczna
11	Fundacja wspierania aktywności społecznej	Centrum usługowo-społeczne	ul. Kolejowa 32	Kompleksowa modernizacja obiektu w celu możliwości przeprowadzania szkoleń.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców. Przywrócenie właściwego wizerunku architektonicznego budynku.	2017-2023	4 921 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Techniczna/ Społeczna	Usługi

12	Property Taurus sp. z o.o. sp. k.	Remont i adaptacja budynku przy ulicy Raszkowskiej 70	ul. Raszkowska 70	Remont, adaptacja i modernizacja mająca na celu przywrócenie funkcjonowania budynku.	Przywrócenie funkcji usługowej i społecznej.	2017-2023	950 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]	Techniczna/ Społeczna	Usługi
13	Stowarzyszenie Niezależna Galeria 33	Niezależna Galeria 33 - modernizacja pomieszczeń budynku przy Wiosny Ludów - celem integracji społecznej	ul. Wiosny Ludów 17	Modernizacja budynku wraz z wymianą systemu grzewczego.	Realizacja projektu będzie pozwalała w pełni wykorzystywać możliwości budynku w porach zimowych.	2017-2023	100 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2021	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2]; Wzrost liczby odwiedzających [%]; Obniżenie kosztów ogrzewania [%]	Techniczna/ Społeczna	Kultura
14	PH ATANER	Kompleksowy remont i modernizacja lokalu użytkowego/handlowego przy ulicy Kolejowej 13 w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Kolejowa 13	Remont i modernizacja pomieszczeń, wymiana oświetlenia na energooszczędne, docieplenie obiektu.	Polepszenie wizualizacji i estetyki budynku.	2017-2023	50 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2] Obniżenie kosztów utrzymania [%]	Techniczna	Usługi
15	Wspólnota Mieszkaniowa Kolejowa 10 Ostrów Wielkopolski	Modernizacja - Renowacja Kamienicy	ul. Kolejowa 10	Czyszczenie parowe elewacji, naprawa parapetów, wymiana rynien.	Przywrócenie stanu pierwotnego i poprawa walorów estetycznych budynku.	2017-2023	50 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2022	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2] Obniżenie kosztów utrzymania [%]	Techniczna	Poprawa warunków
16	Współwłaściciele nieruchomości	Kompleksowy remont budynku mieszkalnego przy ulicy Kolejowej 13 w Ostrowie Wielkopolskim	ul. Kolejowa 13	Remont elewacji, dachu i kominów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont bramy wjazdowej, klatki schodowej, wymiana oświetlenia na energooszczędne, remont instalacji i systemu ogrzewania.	Zwiększenie estetyki budynku. Polepszenie warunków mieszkalnych.	2017-2023	200 000,00 zł	Środki własne oraz inne niż WRPO 2014-2020	Powierzchnia zmodernizowana obiektu [m2] Obniżenie kosztów utrzymania [%]	Techniczna	Poprawa warunków
17	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z placówkami oświatowymi	Wzmocnienie Świadomości Społecznej	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Organizacja warsztatów tematycznych dot. tematyki patriotycznej.	Aktywizacja społeczeństwa. Zwiększenie patriotyzmu lokalnego oraz świadomości do poszanowania miejsca zamieszkania.	2017-2023	50 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja

18	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z placówkami oświatowymi	Wprowadzenie dodatkowych zajęć plastycznych dla dzieci	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Dodatkowe zajęcia z plastyki i techniki dla dzieci i młodzieży.	Aktywizacja pozytywnych postaw społecznych i krzewienia umiejętności technicznych.	2017-2023	50 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
19	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Ocalić od zapomnienia"	"Spacer po dawnym Ostrowie"	ul. Kolejowa, ul. Wiosny Ludów	Organizacja plenerowej wystawy pocztówek z końca XIX i XX w.	Zwrócenie uwagi mieszkańców na walory historyczno-kulturowe miasta.	2017-2023	25 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Kultura
20	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Zacharzew 2000"	Między nami zdolniachami	ul. Kolejowa, ul. Wolności 2	Spotkania autorskie z pisarzami. Warsztaty i konkursy literackie dla młodzieży. Stworzenie funduszu literackiego.	Propagowanie czytelnictwa wśród mieszkańców miasta i powiatu. Wsparcie indywidualnego rozwoju utalentowanej młodzieży.	2017-2023	250 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
21	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Zacharzew 2000"	Znani też kiedyś zaczynali	ul. Kolejowa, ul. Wolności 2, ul. Raszkowska 21	Cykliczne spotkania ze znanymi osobistościami z różnych dziedzin.	Wskazywanie młodzieży możliwości i kierunków rozwoju, własnych pasji, zdolności i zainteresowań.	2017-2023	150 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
22	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Zacharzew 2000"	Moja Pasja - Moja Profesja	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Warsztaty dla uzdolnionej młodzieży zakończone publiczną prezentacją prac uczestników.	Wsparcie indywidualnego rozwoju utalentowanej młodzieży. Wskazanie możliwości zarobkowego wykorzystania własnych pasji.	2017-2023	70 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja

23	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie ze Strażą Miejską	Kurator Obszaru Rewitalizacji	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Projekt ma na celu skierowanie do osób psychologa i doradcę zawodowego wraz z osobą umundurowaną celem niwelowania śladów degradacji.	Wsparcie dodatkową opieką i kontrolą osób w obszarze rewitalizacji, które szczególnie przyczyniają się do degradacji społecznej.	2017-2023	50 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba osób objętych wsparciem [osoby]; Liczba osób, które poradziły sobie z problemami społecznymi [osoby]	Społeczna	Bezpieczeń-stwo
24	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z OSP w Ostrowie Wielkopolskim	Prowadzenie działań szkolno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej oraz pierwszej pomocy dla mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego	ul. Staszica 1, szkoły i przedszkola na obszarze rewitalizacji	Warsztaty, szkolenia i pokazy z zakresu udzielania pierwszej pomocy i zachowania w wypadkach zagrożenia życia i zdrowia oraz użytkowania źródeł ciepła.	Zwiększenie świadomości mieszkańców dot. bezpieczeństwa.	2017-2023	50 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Bezpieczeń-stwo
25	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z KP PSP	Bezpieczeństwo na co dzień - edukacja najmłodszych	Przedszkola i szkoły podstawowe na obszarze rewitalizacji	Przeprowadzenie cyklu spotkań informacyjnych i warsztatów dla dzieci w zakresie zapobiegania zagrożeniom zdrowia, życia i środowiska naturalnego.	Rozwijanie świadomości dzieci w zakresie bezpieczeństwa w życiu codziennym.	2017-2023	80 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna/ Środowiskowa	Bezpieczeń-stwo
26	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z KP PSP	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego w "Ognisku domowym"	al. Powstańców Wielkopolskich 14/14a	Przeprowadzenie cyklu spotkań informacyjnych i warsztatów dla mieszkańców w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Aktywizacja mieszkańców w zakresie współpracy na rzecz podniesienia świadomości społecznej dot. ochrony przeciwpożarowej.	2017-2023	80 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Bezpieczeń-stwo
27	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolskie w partnerstwie z KPP	Odblaski ratują życie!	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Szeroko pojęta akcja informacyjna, prelekcje, spotkania promujące bezpieczeństwo.	Wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Bezpieczeń-stwo
28	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku/Klubem Seniora	Klub Seniora - Aktywizacja osób starszych celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Organizacja eventów edukacyjnych między innymi takich jak Uniwersytet Trzeciego Wieku. Edukacja dla zjednoczenia i wspierania osób starszych.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja

29	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski wraz z Radami Osiedli	Forum Osiedlowe Mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Projekt ma na celu stworzenie Forum Osiedlowego wszystkich osiedli celem wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania wspólnotami i tworzeniem projektów służących mieszkańcom.	Wypracowanie jak najlepszych rozwiązań służących mieszkańcom i rozwiązywanie ich problemów w sposób kompleksowy.	2017-2023	20 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba mieszkańców objętych programem [osoby]; Liczba wspólnych projektów [szt.]	Społeczna	Edukacja
30	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Młodzieżowy Klub Integracji i Przygotowania do Dorosłości	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Miejsce, gdzie młodzież będzie mogła czynnie się spotykać celem: pogrania w gry planszowe, gry na instrumentach, będą mieli do dyspozycji mini bufet, miejsce do odrabiania lekcji, organizację kursów.	Integracja społeczna dzieci i młodzieży, nauka pozytywnych zachowań wobec rówieśników.	2017-2023	200 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
31	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Centrum Integracji Społecznej Młodzieży i Osób Starszych wraz z Warsztatem Pracy Twórczej	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Do podstawowych działań należeć będzie gra w gry planszowe, organizowanie wirtualnych olimpiad na konsoli komputerowej, a przede wszystkim wspólnej wymianie informacji między pokoleniami. Stworzenie Warsztatu Pracy Twórczej, który będzie miejscem, gdzie każdy będzie mógł wykonywać małe prace lub stworzyć swoją manufakturę.	Integracja osób starszych i młodzieży poprzez wspólne aktywności i projekty - przełamywanie barier wiekowych.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
32	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Film Komórkowy - Festiwal Mojego Miasta	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Zaangażowanie mieszkańców do nakręcenia filmu krótkometrażowego telefonem komórkowym.	Aktywizacja mieszkańców.	2017-2023	20 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Kultura
33	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Miejsce pomocy osobom poszkodowanym	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Miejsce pomocy osobom poszkodowanym przez przemoc domową. Organizacja tym osobom nowego lokum, pomocy prawnej, wsparcia psychologów i doradców zawodowych.	Umożliwienie osobom wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.	2017-2023	200 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba osób objętych wsparciem [osoby]; Liczba osób, które poradziły sobie z problemami [osoby]	Społeczna	Edukacja

34	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Projekt Młoda Mama - Warsztaty	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Warsztaty polegające na przygotowaniu młodych kobiet do radzenia sobie z codziennymi trudnościami wychowywania dziecka i relacji z rodziną, najbliższymi, w tym z ojcem dziecka.	Polepszenie sytuacji młodych matek w społeczeństwie.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
35	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Dodatkowe zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych z Tai Chi	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Przygotowanie pikniku Tai Chi, ćwiczenia fizyczne.	Umożliwienie mieszkańcom aktywnej formy spędzania czasu wolnego wraz z poznawaniem kultury dalekiego wschodu.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
36	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Wspólne zajęcia dzieci z rodzicami na terenie Obszaru Rewitalizacji	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Dzień pokazowy prowadzony przez psychologów i nauczycieli, obrazujący rodzicom efektywne spędzanie czasu z dziećmi.	Nauka rozwijania zainteresowań i chęci do edukacji poprzez zabawę.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
37	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Zorganizowanie zajęć śpiewanych	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania muzyczne i śpiewane. Rodzaj muzyko-terapii grupowej.	Aktywizacja grup społecznych i stworzenie wspierającej się społeczności.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
38	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Szkolenia samoobrony dla kobiet i osób starszych	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Szkolenia z samoobrony oraz warsztaty mające na celu zbudowanie wrażliwości społecznej w zakresie opieki nad osobami starszymi i słabszymi a także zwróceniu uwagi na problem wykorzystywania osób starszych.	Wpojenie poprawnych zachowań w sytuacjach zagrożenia.	2017-2023	10 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Bezpieczeń-stwo
39	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Aktywizacja Inicjatyw Społecznych na rzecz Dzieci i Młodzieży	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Organizacja przynajmniej pięciu inicjatyw mających na celu aktywizację postaw młodzieży np.: Konkurs Fotograficzny, Konkurs Tańca Nowoczesnego, Konkurs Śpiewu, Konkurs Języka Obcego.	Aktywizacja dzieci i młodzieży celem zmiany kierunków zainteresowań i wzbogacenie oferty kulturalno-edukacyjnej.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Kultura/ Edukacja

40	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Uwielbiam Ostrów	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Konkurs prac otwartych. Głównym celem projektu będzie wzbudzenie wśród mieszkańców lokalnego patriotyzmu i poszanowania do miejsca zamieszkania, czyli uruchomienia społecznej odpowiedzialności.	Wzmacnianie pozytywnej postawy do miejsc swojego zamieszkania.	2017-2023	5 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Kultura
41	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Projekt "Partyzanci Zieleni"	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Projekt będzie polegał na wytypowaniu miejsc strategicznych i przeorganizowaniu w nich znajdujących się klombów lub narożników zieleni. Uzdatnianie poszczególnych miejsc w kolorowe kwiaty, nasadzenia nowych małych zadrzewień.	Aktywizacja społeczna mieszkańców. Zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej.	2017-2023	50 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją [ha]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna/ Środowiskowa	Ochrona Środowiska
42	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Ostrowska Akademia Sportu i Żywienia	Obszar rewitalizacji - Podobszar II	Promowanie kultury fizycznej a także zdrowego żywienia wśród młodzieży. Promowanie pozytywnych postaw będzie się odbywało poprzez organizację zawodów, eventów edukacyjnych, konkursów i szerokorozumianych kampanii informacyjnych.	Aktywizacja fizyczna młodzieży.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
43	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Pracownia rozwoju manualnego i artystycznego dla dzieci i młodzieży oraz Klubu Seniora "Parowozik"	Centrum Przesiadkowe/ Sala Sesyjna UM	Przeglądanie prasy i literatury. Rozwijanie umiejętności manualnych i zmysłu artystycznego. Zarządzanie eksponatami.	Integracja międzypokoleniowa i aktywizacja seniorów.	2017-2023	99 360,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
44	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	3000 nowych publikacji w Bibliotece Miejskiej	ul. Wolności 2	Udostępnienie (także on-line) dodatkowych zbiorów, które będą fundamentem do stworzenia nowej bazy edukacyjnej, która przyciągnie młodzież i studentów do Ostrowa Wielkopolskiego.	Zwiększenie możliwości dotarcia mieszkańców do profesjonalnych publikacji, które pozwolą na rozwój edukacji i zainteresowań.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba dodanych zbiorów [szt.]; Wzrost wypożyczania zbiorów [%]	Społeczna	Edukacja
45	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Motor Piknik - Organizacja Pikniku Motoryzacyjnego celem integracji społecznej	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Piknik motocyklowy, którego celem będzie połączenie młodzieży razem z grupą rekonstruktorów, którzy będą wspólnie pracowali nad renowacją motocykli.	Stworzenie możliwości pokazania swoich umiejętności młodym ludziom.	2017-2023	40 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba uczestników pikniku [osoby]; Liczba osób, które rozpoczęły współpracę [osoby]	Społeczne	Edukacja

46	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego	Wirtualny Ostrów	Obszar rewitalizacji - Podobszar I	Zakup urządzeń pozwalających na wirtualny spacer po ulicach dawnego i współczesnego miasta. Zróżnicowanie sposobu dotarcia do potencjalnych grup odbiorców kultury.	Poszerzenie oferty kulturalnej o nowoczesne narzędzie wizualizacji przestrzeni.	2017-2023	25 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba wykonanych obiektów promocyjnych [szt.]; Stosunek liczby osób przeciwnych do popierających promocję lokalnej historii – ankieta ex-post [%]	Społeczna	Kultura
47	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski w partnerstwie z Ostrowskim Centrum Kultury	Kulturalny Ostrów	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Organizacja cyklicznych imprez kulturalno-rozrywkowych (imprezy takie jak np.: "Ocknij się", "Grajcy")	Poszerzenie oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców miasta. Włączenie osób zamieszkujących obszar rewitalizacji.	2017-2023	100 000,00 zł	Budżet Gminy (15%) oraz WRPO 2014-2020 Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych (85%)	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Kultura
48	MOPS, Dzienny Dom "Senior Wigor"	Centrum Integracji Międzypokoleniowej	Sala Sesyjna Urzędu Miejskiego	Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń osób starszych i młodszych.	Integracja międzypokoleniowa i przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych.	2017-2023	140 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
49	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowie Wielkopolskim	Zajęcia logopedyczne szansą na wspólny sukces	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Indywidualne zajęcia dla dzieci z zakresu komunikacji, stymulowania rozwoju mowy, usprawnienia technik czytania i pisania.	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży.	2017-2023	30 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2020	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja
50	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowie Wielkopolskim	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	Obszar rewitalizacji - Podobszar I i Podobszar II	Ćwiczenia ze stymulowania procesów poznawczych i percepcyjno-motorycznych, czytania ze zrozumieniem, pracy samodzielnej.	Wspieranie rozwoju uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.	2017-2023	30 000,00 zł	Środki własne oraz WRPO 2014-2021	Liczba zajęć [szt.]; Liczba uczestników zajęć [osoby]	Społeczna	Edukacja

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych działań rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia kompleksowości i komplementarności procesów rewitalizacji realizowanych w Ostrowie Wielkopolskim konieczne było uzupełnienie działań podejmowanych w ramach projektów podstawowych (twardych) przedsięwzięciami dodatkowymi (miękkimi). Ich realizacja wzmocni (poprzez efekt synergii) rezultaty uzyskane podczas realizacji projektów podstawowych i przyczyni się do realizacji celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. W przypadku niniejszego opracowania pozostałymi dopuszczalnymi działaniami rewitalizacyjnymi są 34 działania miękkie stanowiące pozycje 17-50 w harmonogramie.

Współdziałanie działań twardych i miękkich (efekt synergii) na rozwiązanie danego problemu, zostało opisane w podrozdziale *7.2 Komplementarność problemowo-kompleksowa*.

Charakterystyka (opis, zakres, rezultat) pozostałych jak i podstawowych działań została przedstawiona w *Harmonogramie rzeczowo-finansowym*.

Przedstawione w harmonogramie uzupełniające projekty mają na celu eliminację bądź ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących zdiagnozowaną sytuację kryzysową. Ich doprecyzowanie nastąpi w trakcie realizacji Programu Rewitalizacji, będą przygotowywane i realizowane sukcesywnie, w zależności od potrzeb i możliwości rewitalizacji.

W poniższej tabeli zaprezentowano, w które cele Programu wpisuje się każde z działań.

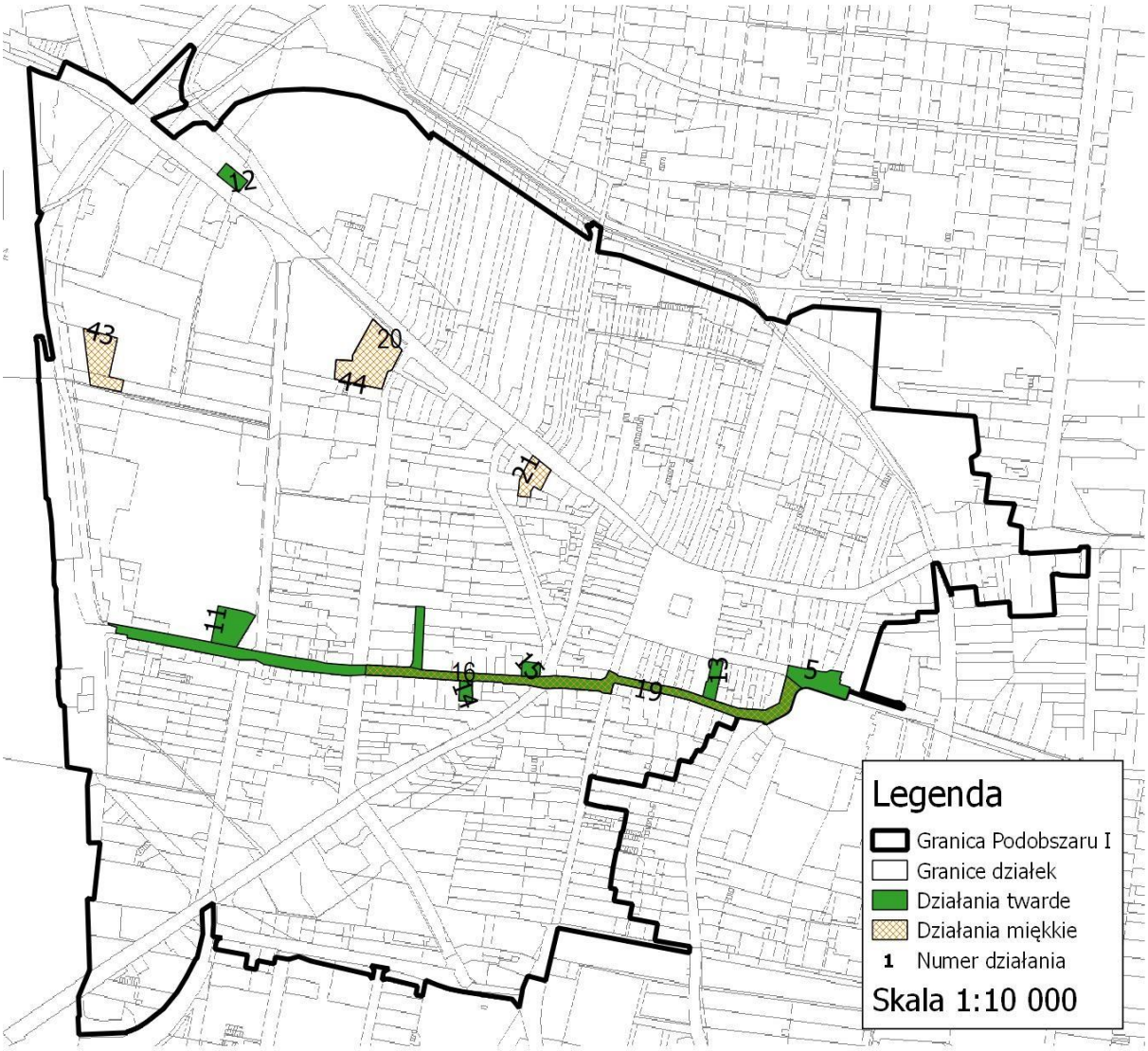
Tabela 40. Realizacja celów przez działania (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Działanie/Cel	1	2	3	4	5	Działanie/Cel	1	2	3	4	5
1		■	■		■	26	■		■		
2		■		■		27	■		■		
3	■	■			■	28	■		■		
4	■	■	■			29			■		
5	■	■			■	30			■		
6	■					31			■		
7		■	■	■		32			■	■	
8	■					33	■		■		
9			■		■	34			■		
10	■	■		■		35			■		
11	■	■	■			36			■		
12		■				37			■		
13	■	■	■		■	38	■		■		
14	■	■			■	39	■		■		
15		■				40			■	■	

16						41					
17						42					
18						43					
19						44					
20						45					
21						46					
22						47					
23						48					
24						49					
25						50					

6.3 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Na poniższych mapach podobszarów rewitalizacji zaprezentowano zasięg przestrzenny działań twardych oraz zasięg funkcjonalny działań miękkich, dla których zostały wyznaczone szczegółowe miejsca ich przeprowadzania. Dla przeprowadzania pozostałych działań nie wyznaczono jeszcze konkretnych miejsc lub są to działania, które swoim zakresem będą obejmowały cały obszar rewitalizacji, dlatego ich zasięg nie został oznaczony na mapach. Główna mapa w skali 1:5000 przedstawiająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych całego obszaru rewitalizacji stanowi Załącznik 2 do niniejszego opracowania.

Rysunek 15. Zasięg funkcjonalno-przestrzenny działań na terenie podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 16. Zasięg funkcjonalno-przestrzenny działań na terenie podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

7.1 Komplementarność przestrzenna

Wyznaczone projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są one odpowiedzią na główne problemy dla wyznaczonego obszaru, które zostały wskazane dzięki przeprowadzonej diagnozie. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ kilka z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy całego Miasta jak i regionu.

Zasięg działań może wykraczać poza obszar rewitalizacji tak, aby zapewnić rzeczywiste i trwałe rozwiązanie problemów, dopełnianie się przestrzennie oraz mechanizm synergii efektów oddziaływania. Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych służyć ma efektywnemu oddziaływaniu programu rewitalizacji na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Zaplanowane działania rewitalizacyjne mają więc wzajemnie się dopełniać przestrzennie, aby zachodził między nimi efekt synergii. W ramach obszaru rewitalizacji, przedsięwzięcia będą prowadzone w wielu różnych miejscach w ramach wszystkich sfer objętych programem rewitalizacji, co pozwoli na realizację kompleksowych a nie punktowych projektów i działań. Projekty realizowane będą w wielu różnych lokalizacjach obszaru kryzysowego, co powinno zapewnić dyfuzję efektów oddziaływania.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej interwencji to także konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych w taki sposób, aby ich realizacja nie skutkowała przesuwaniem (wypychaniem) problemów na inne obszary lub nie prowadziła do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Działania zaplanowane w Programie Rewitalizacji zostały tak przygotowane, aby rozwiązywać problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji i eliminować czynniki powodujące zjawiska kryzysowe. Zadbano zatem o to, aby nie następowało przenoszenie problemów na inne obszary miasta.

7.2 Komplementarność problemowo-kompleksowa

Współgranie projektów pod względem komplementarności problemowo-kompleksowej sprowadza się do analizy pod kątem ich wzajemnego dopełniania. W Programie zasada ta jest realizowana poprzez organizowanie działań o charakterze społecznym, przestrzennym czy środowiskowym. Szczegółowe powiązania i synergia działań oraz synchronizacja efektów oddziaływania przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sytuację kryzysową została przedstawiona w harmonogramie. Działania społeczne będą dotyczyły rozwijania aktywnych form integracji społecznej czy prowadzenia działań integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych w zmodernizowanych obiektach użyteczności publicznej. Modernizacja obiektów publicznych jak i mieszkalnych wpisze się w aspekty infrastrukturalne, ale także przestrzenne (np. uporządkowanie otoczenia) czy środowiskowe (wymiana instalacji na energooszczędne czy też zastosowanie alternatywnych źródeł energii). W aspekcie komplementarności ważne jest precyzyjne określenie pożądanych efektów rewitalizacji. Każdy projekt posiada zatem wskazane rezultaty wynikające z jego realizacji. Generalnie realizacja działań przyczyni się do rozwiązania następujących problemów, poprzez efektywne powiązanie projektów twardych (zaznaczonych na zielono) z miękkimi (zaznaczonych na pomarańczowo):

- niska integracja społeczna – udostępnienie budynków i przestrzeni do integracji, organizacja spotkań osób z różnych klas społecznych i wiekowych, tworzenie klubów integracyjnych;
- niewystarczająca oferta kulturalna – modernizacja i ułatwienie dostępu do obiektów promujących kulturę oraz zwiększenie wydarzeń kulturalnych;
- pogorszająca się koordynacja ruchu drogowego – zwiększenie liczby buforowych miejsc parkingowych, akcje informacyjne dla uczestników ruchu drogowego;
- wykluczenie społeczne osób starszych – modernizacja obiektów i organizacja szkoleń celem spotkań i aktywizacji osób starszych;
- zaniedbane przestrzenie publiczne – rewitalizacja, udostępnianie i urozmaicanie przestrzeni, akcje nakłaniające mieszkańców do dbania o wspólne przestrzenie;
- niski poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego – rozwijanie systemu monitoringu, współpracy z policją i strażą miejską oraz polepszenie funkcjonowania straży pożarnej, warsztaty dla mieszkańców na temat bezpieczeństwa;

- niski patriotyzm lokalny – nadanie przestrzeniom publicznym charakteru przypominającego o historii i kulturze miasta (w tym remont zabytków) wraz z organizacją wydarzeń promujących historię miasta;
- niska świadomość ekologiczna – organizacja akcji związanych z podniesieniem świadomości mieszkańców, inwestycja w czujniki monitorujące stan powietrza;
- niestabilny rynek pracy i bezrobocie – zwiększenie potencjału gospodarczego, organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców;
- zły stan techniczny budynków pełniących ważne funkcje usługowo-społeczne – modernizacja i przywrócenie właściwego wizerunku architektonicznego i funkcji budynkom;
- niskie wsparcie uzdolnionych dzieci i młodzieży – udostępnianie nowych budynków dla organizacji specjalnych zajęć rozwijających umiejętności, spotkań z mentorami, promotorami, osobistościami ze swoich dziedzin, wsparcie indywidulanego rozwoju;
- niski poziom aktywności fizycznej – organizacja wydarzeń promujących sport, udostępnianie terenów do aktywności fizycznej dla dzieci i osób starszych;
- patologie społeczne – zwiększenie doraźnej pomocy bezpośredniej i pośredniej osobom poszkodowanym i potrzebującym wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

7.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Wśród struktur, które biorą udział w realizacji Programu można wyróżnić podmioty wykonawcze - jednostki realizujące poszczególne zadania oraz podmioty zarządzające - jednostki nadzorujące oraz koordynujące wdrożenie programu, a przy tym prowadzące monitoring i ocenę programu. Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony w wydziałach Urzędu Miejskiego w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji (*opis jednostki został przedstawiony w rozdziale 10*). Działaniami społecznymi mogą zajmować się ośrodki pomocy społecznej czy odpowiednie wydziały Urzędu Miejskiego. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania, wdrażania i monitoringu opisane w kolejnych rozdziałach Programu jest konieczne do pełnego wykorzystania narzędzi finansowych i instytucjonalnych.

7.4 Komplementarność międzyokresowa

Analizując projekty pod kątem okresu finansowania, należy zwrócić uwagę na ciągłość programową. Program budowano z myślą o spełnieniu wymogów komplementarności międzyokresowej i spójności jego przedsięwzięć rewitalizacyjnych z działaniami finansowanymi w poprzednim okresie programowania. Rozwój Miasta, który był realizowany w latach 2005-2015 poprzez takie dokumenty jak Lokalny Program Rewitalizacji Terenów Miasta Ostrowa Wielkopolskiego czy Zintegrowany Program Rewitalizacji Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, ma swoją kontynuację. Przy obecnie realizowanych przedsięwzięciach są wzięte pod uwagę doświadczenia programów zrealizowanych w poprzednim okresie.

7.5 Komplementarność źródeł finansowania

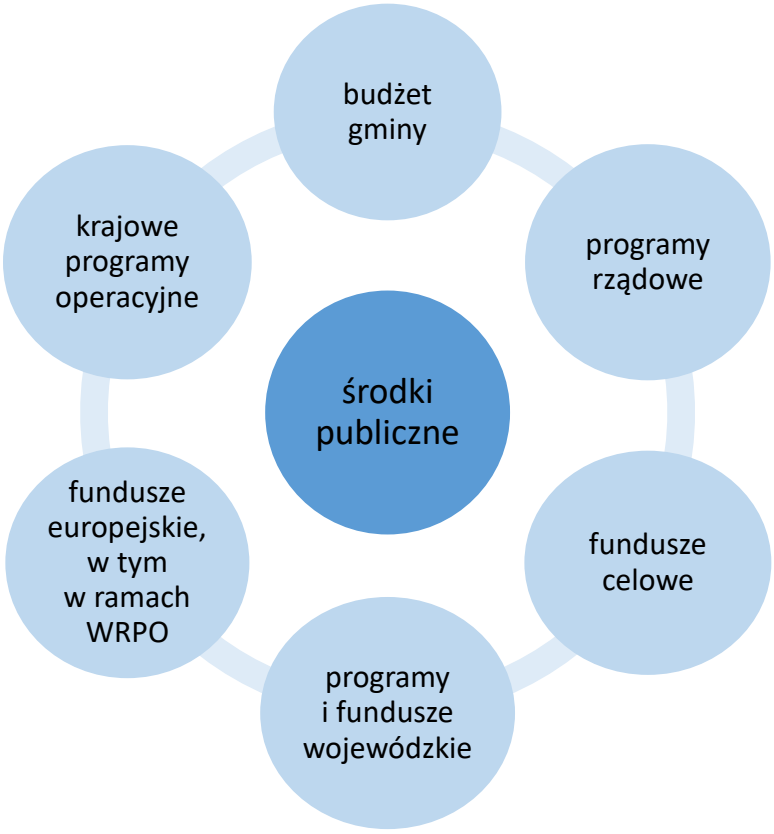
Projekty zawarte w Programie mają zapewnione finansowanie z różnych instrumentów wsparcia. Uwzględniają zaangażowanie środków prywatnych i publicznych. Program zawiera indykatywne ramy finansowe dla wszystkich przedsięwzięć z harmonogramu, w tym kwoty finansowania dla każdego z nich. Umiejętne wykorzystanie środków finansowania pozwoli uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji.

8. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

8.1 Instrumenty finansowania

Realizacja oraz powodzenia zamierzeń zawartych w Programie Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 jest uzależnione od wielu czynników, m.in. zaangażowania i sprawności administracji samorządowej czy aktywności społeczności rewitalizowanego obszaru. Bardzo ważnym i kluczowym elementem jest wysokość środków przeznaczonych na realizację projektów rewitalizacyjnych. Realizacja Programu uzależniona jest zatem w dużej mierze od wysokości pozyskanych środków, zarówno krajowych publicznych i prywatnych oraz z funduszy strukturalnych.

Poniższe schematy przedstawiają źródła finansowania działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 17. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków publicznych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 18. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Finansowanie działań w ramach Narodowego Planu Rewitalizacji będzie pochodzić z następujących źródeł, dedykowanych w całości lub częściowo celom rewitalizacji:

a) Publicznych wspólnotowych (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w ramach programów regionalnych i krajowych, w tym także sukcesywne zasilanie środkami pochodzącymi ze spłaty pożyczek).

Przyjmując, że na wsparcie rewitalizacji zostanie przeznaczona część środków w ramach określonych priorytetów inwestycyjnych (w zależności od charakteru priorytetu), szacunkowo w poszczególnych obszarach wsparcia na NPR zostaną wydatkowane kwoty:

- technologie informacyjno-komunikacyjne (wsparcie jako element szerszych przedsięwzięć na rewitalizowanych obszarach) – ok. 200 mln EUR,
- gospodarka niskoemisyjna – ok. 1,7 mld EUR,
- środowisko i kultura – ok. 600 mln EUR,
- transport – ok. 300 mln EUR,
- rynek pracy i przedsiębiorczość – ok. 2mld EUR,
- włączenie społeczne, w tym dostęp do usług publicznych – ok. 2 mld EUR,
- edukacja – ok. 200 mln EUR.

Powyższe kwoty mają charakter indykatywny, biorąc pod uwagę fakt, iż negocjacje programów krajowych i regionalnych nie zakończyły się. Niemniej jednak, zsumowanie powyższych szacunków przewyższa kwotę 25 mld zł.

b) Publicznych krajowych – istniejących instrumentów i źródeł (poprzez terytorialne profilowanie – ukierunkowywanie na obszary zdegradowane istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in. wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej). Wolumen środków i identyfikacja źródeł określane będą w ramach prac i uzgodnień międzyresortowych indywidualnie dla poszczególnych instrumentów.

c) Prywatnych, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły PPP[1].

Dla zwiększania skali działań rewitalizacyjnych rozbudowywana będzie oferta instrumentów finansowych (zwrotnych). Dlatego w projektowaniu zasad instrumentów zwrotnych w nowej perspektywie budżetowej będzie kładziony akcent na możliwość szerokiego zastosowania ich na rzecz działań rewitalizacyjnych.

Finansowanie ze środków UE – Wytyczne w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Perspektywa finansowa 2014-2020.

Umowa Partnerstwa, przyjęta przez Komisję Europejską 23 maja 2014 r. zidentyfikowała gminy oraz miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji jako jedne z pięciu obszarów strategicznej interwencji wymagające kompleksowych, zintegrowanych działań społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Tym samym, fundusze unijne (zwłaszcza EFS i EFRR) będą stanowiły jedno z podstawowych źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych w kwocie

[1] **Partnerstwo publiczno-prywatne** (PPP) to koncepcja wykorzystywana w świadczeniu usług (wykonywaniu zadań), do realizacji których łączy się zasoby publiczne oraz prywatne, co przynosi wartość dodaną, jaką są korzyści dla odbiorców. Główną zaletą PPP jest dostępność do większej puli środków finansowych w sytuacji ograniczeń budżetowych, wykorzystanie efektywności działań sektora prywatnego, aby móc podnosić jakość wykonywanych usług/ zadań przy jednoczesnej redukcji kosztów oraz, co z tym związane, przyspieszenie rozwoju infrastruktury. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach PPP występują zarówno lokalnie jak i regionalnie oraz ponadregionalnie, a obszary, w których najchętniej aplikuje się tę formułę obejmują infrastrukturę drogową i usługi transportowe, zarządzanie odpadami komunalnymi, usługi medyczne, turystykę oraz edukację i kulturę. Dla miasta jako strony korzyścią może być szansa na uzyskanie *know-how* oraz dodatkowego finansowania, gdy wykorzystuje ono instrument PPP w swoich działaniach rewitalizacyjnych.

niemniejszej niż 25 mld zł. Środki te przewidziane są głównie ramach regionalnych programów operacyjnych, a dodatkowo także w ramach programów krajowych: Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Program Operacyjny Polska Cyfrowa.

Finansowanie na terenie województwa będzie pochodzić z *Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020* w ramach *Osi Priorytetowej 9. Infrastruktura dla Kapitału Ludzkiego*.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 jest instrumentem realizującym zadania zmierzające do osiągania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej przez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. WRPO 2014+ jest programem regionalnym i dzieli się na 10 osi priorytetowych.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania, w ramach WRPO 2014+ najważniejsze jest **Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych** wraz z następującymi poddziałaniami:

- Poddziałanie 9.2.1. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych,
- Poddziałanie 9.2.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych w ramach ZIT dla rozwoju AKO,
- Poddziałanie 9.2.3 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, poprzemysłowych i powojskowych – instrumenty finansowe

Celem tematycznym działania jest *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*. Natomiast priorytetem inwestycyjnym jest *Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*.

8.2 Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji

Szacunkowe ramy finansowe Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane na okres 2017-2023 i przedstawiają się następująco:

1. Całkowita wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych Programu wyniesie **20 945 090,00 zł**.
2. W tej kwocie wkład budżetu Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego wyniesie **13 954 360,00 zł.**
3. Wkład pozostałych podmiotów w przedsięwzięcia rewitalizacyjne wyniesie **6 990 730,00 zł**.
4. Na działania twarde (podstawowe) zostanie przeznaczone **18 570 730,00 zł**, w tym **11 780 000,00 zł** z budżetu Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego.
5. Na działania miękkie (dodatkowe) zostanie przeznaczone **2 374 360,00 zł**, w tym **2 174 360,00 zł** z budżetu Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

9. MECHANIZMY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

W trakcie procesu włączania (współdecydowania) mieszkańców i potencjalnych interesariuszy w prace nad opracowywaniem Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 wykorzystano różnorodne formy partycypacji społecznej, których zastosowanie spełniło wymóg skuteczności i adekwatności w kontekście aktywnego uczestnictwa jak najszerszej liczby odbiorców. Z grona licznych narzędzi i technik partycypacyjnych wykorzystano: warsztaty, badania ankietowe, składanie wniosków (fiszki projektowe), otwarte spotkania, konsultacje. Proces posiada trzy etapy.

ETAP I

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji prace nad Programem rozpoczęto od wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji. W dniu 11 maja 2016 r. Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego zamieścił obwieszczenie w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim. Konsultacje trwały od 18 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r.

Zaproszenie do udziału w konsultacjach ww. projektu uchwały wraz ze stosownymi załącznikami umieszczono i dystrybuowano następującymi kanałami informacyjnymi:

- strona internetowa gminy: www.umostrow.pl,
- strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej: bip.ostrow-wielkopolski.um.gov.pl,
- tablica ogłoszeń zlokalizowana w Urzędzie Miejskim (sposób zwyczajowo przyjęty).

Konsultacje społeczne ww. projektu uchwały wraz ze stosownymi załącznikami przeprowadzono w następujących formach:

- zbieranie uwag w formie papierowej (w siedzibie Urzędu Miejskiego),
- zbieranie uwag w formie elektronicznej,
- otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami w Ratuszu,
- dyżury konsultacyjne w Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego.

Jednocześnie przeprowadzono badania ankietowe - ankieta mogła być wypełniona osobiście przez respondenta lub przesłana elektronicznie (formularz interaktywny, e-mail). Wzór ankiety stanowi Załącznik 3 do niniejszego opracowania.

Uwagi do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji można było zgłaszać na specjalnie przygotowanym formularzu. Wzór formularza składania uwag stanowi Załącznik 4 do niniejszego opracowania.

Po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzony został Raport podsumowujący z konsultacji społecznych do Projektu Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, który został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie projektu.

Etap zakończył się podjęciem uchwały nr XXIII/256/2016 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 26.06.2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim.

ETAP II

Przystąpienie do opracowania Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 rozpoczęto od podjęcia uchwały nr XXIV/267/2016 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 30.08.2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim.

Interesariusze zewnętrzni mieli możliwość zgłaszania działań rewitalizacyjnych dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji. Wzór formularza zgłaszania działań stanowi Załącznik 5 do niniejszego opracowania.

Następnie w drodze obwieszczenia Prezydenta, poddano do konsultacji społecznych projekt Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023. W związku z tym poinformowano wszystkie grupy interesariuszy o możliwości zgłaszania uwag do projektu dokumentu. Informacja wraz z formularzem zgłaszania uwag została udostępniona na stronie internetowej Miasta oraz Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowo odbyły się spotkania konsultacyjne projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu. Formularz zgłaszania uwag do projektu Programu stanowi Załącznik 6 do niniejszego opracowania.

Termin na składanie uwag wynosił 30 dni, licząc od 7 dnia po wydaniu obwieszczenia. Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji społecznych sporządzono Raport podsumowujący z konsultacji społecznych dot. Projektu Uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023.

ETAP III

Najważniejszym etapem jest wdrażanie Programu. Udział interesariuszy w procesie tworzenia Programu nie kończy się wraz z przyjęciem dokumentu uchwałą Rady Miejskiej. Ważne jest, aby na etapie realizacji zapisów Programu, zapewnić interesariuszom zewnętrznym aktywny udział w konsultacjach projektów. Zaleca się przygotowanie ankiet satysfakcji, aby móc poznać opinie mieszkańców na temat realizowanych projektów oraz aby ocenić czy prowadzone działania przynoszą założony skutek. Stała współpraca z interesariuszami wewnętrznymi pozwoli systematycznie monitorować sytuację społeczno-gospodarczą Miasta, tak aby w razie potrzeby możliwa była aktualizacja zapisów Programu.

10.SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 jest dokumentem, który określa cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania. Pierwszym etapem wdrożenia Programu będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Miejskiej. Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023 t.j.), projekt niniejszego dokumentu powinien zostać zaopiniowany przez:

- Zarząd Powiatu Ostrowskiego,
- Zarząd Województwa Wielkopolskiego,
- Wojewodę Wielkopolskiego,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Poznaniu,
- Delegaturę ABW w Poznaniu,
- Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowie Wielkopolskim,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu,
- Gminną Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną,
- Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Ostrowie Wielkopolskim,
- Ostrowski Komitet Rewitalizacji.

Zmiany wynikające z uzyskanych opinii zostaną wprowadzone do projektu Programu. Brak odpowiedzi na pismo lub opinie, które wpłyną po terminie wyznaczonym przez Prezydenta Miasta, uznane zostaną za pozytywne zaopiniowanie projektu Programu.

Za wdrażanie i monitoring Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 odpowiedzialny jest Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, we współpracy z:

- Ostrowskim Komitetem Rewitalizacji,
- Interesariuszami zewnętrznymi.

Na podstawie *Uchwały Nr XXVI/312/2016 Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu i zasad działania Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji* powołano (*Zarządzeniem Nr 1637/VII/2017 Prezydenta Miasta Ostrowa Wielkopolskiego z dnia 31 stycznia 2017 r.*) do funkcjonowania Ostrowski

Komitet Rewitalizacji. OKR będzie odpowiedzialny za koordynowanie i zarządzanie rewitalizacją, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Prezydenta. W skład OKR wchodzi nie więcej niż 13 członków, w tym Przewodniczący Komitetu oraz Zastępca Przewodniczącego. Członkowie OKR reprezentują różne grupy interesariuszy (mieszkańców obszaru rewitalizacji, mieszkańców miasta zamieszkujących tereny poza obszarem rewitalizacji, przedsiębiorców, organizacje społeczne) i są związani z różnymi sferami rewitalizacji (społeczną, techniczną, gospodarczą, środowiskową). W strukturze OKR tylko jedno miejsce zajmuje osoba ze struktur Urzędu Miejskiego. Członkowie w trakcie trwania naboru, zobligowani byli do przedstawienia list poparcia i w OKR działają społecznie.

Ostrowski Komitet Rewitalizacji pełni następujące funkcje:

- doradczą,
- opiniodawczą,
- monitorującą,
- ewaluacyjną.

Koszty zarządzania i harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski zgodnie z umową nr DPR.U.135/2016 z dnia 23.11.2016 r. otrzymała dofinansowanie w ramach konkursu „Przygotowanie programów rewitalizacji" organizowanego przez Województwo Wielkopolskie oraz Ministerstwo Rozwoju na realizację projektu pn.: „Opracowanie programu rewitalizacji dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego" współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Techniczna 2014-2020.

Koszty zarządzania programem zostały uwzględnione w ramach Urzędu Miejskiego i etatów już istniejących wraz z udziałem Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji. Stanowisko, w którego zakres obowiązków wchodzą działania takie jak koordynowanie procesem rewitalizacji w mieście jest wydzielone w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego (Pełnomocnik ds. Rewitalizacji Miasta w Wydziale Rozwoju Miasta), a środki przeznaczone na koszty jego funkcjonowania są zabezpieczone w budżecie miasta.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji, niezwłocznie po uchwaleniu Programu Rewitalizacji, Rada Miejska powinna wprowadzić przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące realizacji zadań własnych miasta, do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.4).

Środki przeznaczone na zadania związane z rewitalizacją zostały zarezerwowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w pkt.: *1.3.2.23 Rewitalizacja przestrzeni miejskiej – Przywrócenie świetności starej części miasta*

- Jednostka odpowiedzialna: Urząd Miejski
- Okres realizacji: 2016-2018
- Łączne nakłady zobowiązań: 1 147 065,00 zł
  - 2017: 150 000,00 zł
  - 2018: 972 750,00 zł
- Limit zobowiązań: 1 122 750,00 zł

Poniżej przedstawiony został harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji. Etapy jego realizacji będą odbywały się w oznaczonych latach.

Tabela 41. Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Nazwa działania	Rok							
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Opracowanie i uchwalenie Programu Rewitalizacji								
2.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych								
3.	Monitoring wdrażania Programu Rewitalizacji								
4.	Ewaluacja końcowa wdrażania Programu Rewitalizacji								

11.SYSTEM MONITORINGU PROGRAMU REWITALIZACJI

Proces monitorowania jest jednym z kluczowych elementów procesu zarządzania Programem Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023. Celem monitoringu jest prawidłowa i efektywna realizacja założeń Programu, dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania projektów rewitalizacyjnych oraz ocenę tego procesu, a także określenie występujących trudności lub niezgodności.

Monitoring realizacji Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 będzie prowadzony przez Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do powołanego Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji. Jego zadaniem będzie bieżący monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów oraz realizacji całego Programu, a także sprawdzanie czy wdrażane projekty są zgodne z wcześniejszymi celami i założeniami Programu. Ponadto jednostka ta będzie również odpowiedzialna za:

- sporządzanie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu (w połowie okresu funkcjonowania programu oraz po jego zakończeniu), a następnie przedstawienie ich do zatwierdzenia Radzie Miejskiej,
- opublikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Ostrowie Wielkopolskim będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie powinno obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi nam efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Zakłada się, że przynajmniej raz w roku powinien być dokonywany

monitoring społeczny nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych. Równolegle, monitoringiem objęte będą także uwarunkowania i zmiany jakie zachodzą w całym mieście i otoczeniu. Zmiany te wpływają na przebieg procesów rewitalizacyjnych, tj. uwarunkowania w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, w obszarze subregionalnym i regionalnym.

Monitoring procesu rewitalizacji będzie prowadzony na dwóch głównych poziomach: strategicznym – całego Programu i operacyjnym - poszczególnych przedsięwzięć. Ważnym elementem raportu monitoringowego będzie zestawienie wskaźników produktu, które pozwolą na określenie efektów rzeczowych realizacji projektów. Wszystkie wskaźniki mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru wskaźników jest uzależniona od kategorii wskaźnika. Wskaźniki te są określone w odniesieniu do problemów, które zostały zaplanowane do rozwiązania w ramach Programu w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej miasta. Wskaźniki dotyczą generalnie następujących zagadnień:

- zatrudnienia,
- bezpieczeństwa publicznego,
- ochrony dziedzictwa kulturowego,
- edukacji, kształcenia zawodowego,
- infrastruktury społecznej,
- zdrowia,
- transportu i środowiska,
- aktywności kulturalnej,
- sportu i rekreacji,
- integracji różnych grup społecznych,
- środowiska zamieszkania i przestrzeni publicznej,
- poprawy wizerunku miasta,
- jakości i komfortu życia społeczności lokalnej.

Monitorowanie finansowe obejmować będzie dane finansowe z realizacji przedsięwzięć, będących podstawą do oceny efektywności wydatkowania przeznaczonych na nie środków, w oparciu o raporty okresowe uwzględniające wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych i prywatnych.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze w trakcie i po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

Tabela 42. Wzór karty monitoringu projektu Programu (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Nazwa projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku		
Data rozpoczęcia realizacji		
Data zakończenia realizacji		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu		
Propozycje działań minimalizujących ryzyka		

System monitorowania powinien zakładać przygotowywanie w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu zapewniać transparentność danych oraz pełną dostępność do wyników monitorowania. Dlatego w przypadku monitorowania skutków realizacji GPR należy przyjąć dwuletnią cykliczność analiz (co dwa lata). Jeśli chodzi natomiast o kwestię monitorowania stanu przedsięwzięć, to powinno mieć miejsce bieżące monitorowanie poszczególnych projektów.

Proponuje się, aby w roku 2020 po zakończeniu etapu dofinansowań, przeprowadzić raport podsumowujący działania, aby ustalić, które z nich przynoszą oczekiwane rezultaty oraz czy nie jest konieczna zmiana działań lub wprowadzenie nowych, a co za tym idzie aktualizacja programu.

12. POWIĄZANIA PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Poniżej opisano najważniejsze dokumenty wspólnoty, kraju, województwa, powiatu i miasta wraz z zaznaczeniem kolorem niebieskim celów, priorytetów, kierunków lub kwestii owych dokumentów, w które najlepiej wpisują się cele (oznaczone odpowiadającym im numerem) i działania Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023.

12.1 Dokumenty strategiczne na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej

Agenda 21

Globalna Agenda 21 jest programem działań uchwalonym w czerwcu 1992 podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi. Dokument określa ramy wspólnych działań w skali globalnej w kwestii ochrony i kształtowania środowiska zwracając przede wszystkim uwagę na ochronę zasobów naturalnych oraz zrównoważony rozwój. Agenda 21 składa się z czterech części, które poruszają następujące kwestie:

- zagadnienia społeczne i ekonomiczne, (Cel 1)
- gospodarowanie zasobami naturalnymi Ziemi, (Cel 5)
- wzmocnienie roli głównych grup społecznych, (Cel 3)
- środki wdrażania zaleceń.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest długookresową strategią rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej w latach 2010-2020. Dokument zastąpił realizowaną od 2000 r. Strategię Lizbońską. Celem nowej strategii jest współpraca państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu, wdrażania reform, które pozwolą na zmaganie się z problemem globalizacji współczesnego świata, starzenia się społeczeństwa oraz racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.

Realizacja strategii wymaga skupienia się na trzech priorytetach:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój opierający się na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. (Cel 3)

Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, innowacyjności, klimatu i energii oraz w zakresie walki z ubóstwem. (Cel 1, 3)

12.2 Dokumenty strategiczne na szczeblu krajowym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Głównym celem, który został przedstawiony w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone, z jednej strony, wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a z drugiej zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierównomierności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.

Osiąganie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych i ich celach strategicznych:

- konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji):

Cel 1 - Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,

Cel 2 - Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,

Cel 3 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, (Cel 1)

Cel 4 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,

Cel 5 - Stworzenie Polski Cyfrowej,

Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state", (Cel 1, 3)

Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, (Cel 5)

- równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji):

Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,

Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, (Cel 2)

- efektywności i sprawności państwa (efektywności):

Cel 10 - stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,

Cel 11 - wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową kraju, która obejmuje średni horyzont czasowy. Dokument wskazuje najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju, a także poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych.

Wizja Polski przedstawia się następująco: *Polska w roku 2020 to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo.*

Celem głównym strategii średniookresowej staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

Cel 1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, (Cel 1)

Cel 2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe,

Cel 3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. (Cel 1, 3)

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel 1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej,

Cel 2. Wzrost wydajności gospodarki,

Cel 3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki,

Cel 4. Rozwój kapitału ludzkiego,

Cel 5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,

Cel 6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, (Cel 5)

Cel 7. Zwiększenie efektywności transportu. (Cel 2)

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel 1. Integracja społeczna, (Cel 1, 3)

Cel 2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, (Cel 1, 2)

Cel 3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju to najważniejszy dokument strategiczny w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania przestrzeni kraju. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, które pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Dokument wyznacza następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności; (Cel 1, 2)

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się

czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;

Cel 5. Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. (Cel 2)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie to średniookresowy dokument strategiczny, który odnosi się do zasad prowadzenia polityki społeczno-gospodarczej kraju w ujęciu wojewódzkim. Określa on cele i główne kierunki rozwoju kraju w wymiarze terytorialnym, wprowadza zmiany w zakresie planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce oraz nakreśla zadania podejmowane przez poszczególne resorty.

Krajowa strategia wyznacza następujące cele polityki regionalnej do 2020 roku:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych, (Cel 1, 2, 3)
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Kapitał społeczny to, wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów.

Działania Strategii mają wspierać zaangażowanie obywatelskie, zachęcać do współpracy oraz wzmacniać kreatywność Polaków, poprzez realizację wyznaczonych celów:

Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji. (Cel 3)

Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. (Cel 3)

Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy. (Cel 3)

Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego. (Cel 1, 3, 4)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. W Strategii zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów) oraz weryfikacji pozostałych instrumentów wdrożeniowych.

Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Strategia jest ukierunkowana na inkluzywny rozwój społeczno-gospodarczy. Przyjęto, że główną siłą napędową rozwoju i priorytetem publicznym jest spójność społeczna. Strategia podporządkowuje działania w sferze gospodarczej osiąganiu celów związanych z poziomem i jakością życia obywateli Polski. Kładzie nacisk, aby beneficjentem rozwoju gospodarczego, w większym niż dotychczas stopniu, byli zwykli obywatele oraz obszary do tej pory pomijane w polityce rozwoju.

SOR wyznacza następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; (Cel 1, 2)

- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. (Cel 1, 3)

12.3 Dokumenty strategiczne na szczeblu regionalnym

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Zgodnie z uwarunkowaniami instytucjonalno-prawnymi, strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym kierunki polityki rozwoju, prowadzonej przez samorząd w średnim okresie programowania. Strategia wskazuje główne wyzwania i cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa, jak również przez inne podmioty. Stanowi również ważny punkt odniesienia dla pozostałych dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym, jak również lokalnym. Strategia przedstawia następujący cel generalny wraz z celami strategicznymi.

Cel generalny: *Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju*.

- Cel strategiczny 1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu; (Cel 3)
- Cel strategiczny 2 Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami; (Cel 5)
- Cel strategiczny 3 Lepsze zarządzanie energią;
- Cel strategiczny 4 Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie;
- Cel strategiczny 5 Zwiększenie spójności województwa, w tym:
  - Cel operacyjny 5.4 Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji - cel ten realizowany powinien być przede wszystkim przez m.in. kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach; (Cel 1, 2, 3, 4, 5)
- Cel strategiczny 6 Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;
- Cel strategiczny 7 Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia; (Cel 3)

- Cel strategiczny 8 Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa; (Cel 1, 3)
- Cel strategiczny 9 Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem. (Cel 1)

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan pełni rolę ogniwa łączącego krajowe planowanie przestrzenne z planowaniem miejscowym. Dokument ten określa uwarunkowania oraz kierunki rozwoju przestrzennego województwa. Celem głównym planu jest: *zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców, osiągany przez realizację następujących celów szczegółowych.*

Dokument przedstawia dostosowanie przestrzeni województwa do wyzwań XXI wieku przez:

- Poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi. (Cel 5)
- Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. (Cel 2)
- Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego. (Cel 4)
- Poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych.
- Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Poznania – miasta o charakterze europola o znaczeniu krajowym oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, jako dwubiegunowego układu miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym. (Cel 2, 4)
- Wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych.
- Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym. (Cel 1, 2, 3)

Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa przez:

- Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.
- Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu.
- Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej.
- Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu. (Cel 4)

Poniżej opisano zasady kształtowania wynikające z planu województwa, w którego zapisach, Ostrów Wielkopolski zlokalizowany jest w trzech strefach zróżnicowanej polityki przestrzennej województwa.

I. Strefa dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego

- koncentracja zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy drogach lub w ich pobliżu,
- projektowanie struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne układy miejskie lub wiejskie, na bazie istniejących układów komunikacyjnych,
- ograniczenie możliwości przekształceń gruntów rolniczych, szczególnie w strefie intensywnej gospodarki rolnej, na cele nierolnicze,
- projektowanie dróg serwisowych oraz węzłów komunikacyjnych, umożliwiających sprawne włączenie ruchu lokalnego do głównych tras,
- stosowanie zabezpieczeń w miejscach o największej uciążliwości ruchu dla zabudowy istniejącej i projektowanej oraz dla obszarów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

II. Strefa intensywnych procesów urbanizacyjnych i potencjalnej urbanizacji

- dążenie do zapewnienia poprawy dostępności do centrów miast, również poprzez tworzenie zintegrowanej komunikacji publicznej,
- kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, uwzględniającej duży popyt na tereny budowlane, przy ograniczonym zasobie wolnych terenów,
- istotne jest wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanych, które wymagają rewitalizacji lub zmiany funkcji (tereny poprzemysłowe, tereny pomilitarne), jak również koncentracja zabudowy i ochrona walorów środowiska przyrodniczego,
- dążenie do wielofunkcyjności, rozumianej jako integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów o różnym przeznaczeniu,
- określenie strefy potencjalnej urbanizacji w ujęciu regionalnym jest informacją prognostyczną, która ujmuje rozwój urbanistyczny w kategoriach generalnych, a szczegółowe wskazania przestrzenne odbywać się będą na szczeblu lokalnym,

po przeprowadzeniu analiz przestrzennych, społeczno-gospodarczych i komunikacyjnych, z uwzględnieniem zasięgów aglomeracji wodno-kanalizacyjnych,

- przyjmuje się za istotne zachowanie systemu obszarów chronionych oraz wzbogacanie go o ochronę lokalnych walorów środowiska przyrodniczego,
- obszary te, ważne w ujęciu perspektywicznym, nie mogą tworzyć alternatywnych, w stosunku do istniejącej sieci osadniczej, centrów rozwoju. Ich rozwój należy opierać o tworzenie oferty dla terenochłonnych funkcji, związanych z gospodarką miasta.

III. Strefa rozwoju działalności logistycznej

- konieczna jest na obszarze województwa budowa systemu urządzeń obsługi – węzłów intermodalnych i centrum logistycznego; niezbędny jest sprawnie działający system logistycznych centrów dystrybucji (LCD) zintegrowanych z centrum logistycznym (CL) o znaczeniu międzynarodowym (Poznań) lub z centrum regionalnym (Piła, Leszno, Ostrów Wielkopolski, Kępno, Krzyż Wielkopolski),
- lokalizacja centrów logistycznych zapewni obsługę transportu w korytarzach europejskich oraz w planowanych krajowych korytarzach transportowych,
- wskazane w Planie strefy koncentracji działalności logistycznej są perspektywą rozwoju tej branży usług, opartej o obecne lokalizacje oraz przesłanki dla przyszłego jej rozwoju – wskazane zostały obszary wokół Poznania, Konina, Września oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zgodnie z tym dokumentem polityka społeczna województwa wielkopolskiego stanowi integralną część rozwoju, czemu mają sprzyjać i dawać gwarancję poniższe ustalenia.

Realizacja strategii i polityki społecznej województwa wielkopolskiego sprzyjać ma:

- Zrównoważonemu rozwojowi. (Cel 1)
- Budowaniu spójnych i funkcjonalnych społeczności. (Cel 1, 3)
- Ochronie podmiotowości i promocji zaradności obywateli. (Cel 1, 3)
- Ustaleniu pewnego minimum i hierarchii chronionych zasad i priorytetów.
- Realnemu udziałowi podmiotów niepublicznych w tworzeniu i realizacji programów społecznych.

W celu realizacji tej strategii sformułowano następujące priorytety:

- Priorytet I: Wielkopolska równych szans i możliwości. (Cel 1, 3)
- Priorytet II: Zdrowi Wielkopolanie.
- Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska (bezpieczeństwo publiczne i socjalne). (Cel 1, 2, 3)
- Priorytet IV: Wielkopolska obywatelska. (Cel 3)
- Priorytet V: Samorząd Województwa Wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Priorytety strategiczne rozpisane zostały na cele operacyjne i zadania adresowane do:

- Dzieci i młodzieży.
- Seniorów.
- Osób z ograniczeniem sprawności.
- Osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego.

Ustalenia tego dokumentu mają duże znaczenie ze względu na konieczność uwzględnienia i realizacji jednego z trzech celów strategii Europa 2020, jakim jest rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

12.4 Dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Ostrowskiego na lata 2014-2020

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowskiego na lata 2014-2020 stanowi podstawę do podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej. Strategia jest koncepcją systemowego działania, polegającego na formułowaniu długookresowych celów w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów. Strategia jest dokumentem wspierającym rozwój powiatu w zakresie polityki społecznej. Celem strategii jest rozwiązywanie ważnych problemów społecznych w powiecie oraz planowanie i realizacja wyznaczonych zadań w zakresie polityki społecznej.

Strategia wskazuje główne kierunki działań dla podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej – organów administracji publicznej, głównie samorządowej oraz pozarządowej – zarówno podmiotów trzeciego sektora, jak sektora prywatnego.

Wytyczoną w dokumencie misją powiatu jest „*Zharmonizowany rozwój społeczny budujący zintegrowane i aktywne społeczeństwo obywatelskie*".

Strategia wyznacza następujące cele strategiczne:

- Osoby młode zaadaptowane do zmieniających się uwarunkowań rynku pracy; (Cel 3)
- Infrastruktura pomocy społecznej dostosowana do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem; (Cel 1, 3)
- Edukacja przez całe życie i zapobieganie bezrobociu; (Cel 3)
- Innowacje polityki społecznej służące aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. (Cel 3)

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej

Dokument jest efektem porozumienia zawartego pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (w tym Miasta Kalisza oraz Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego) w celu współdziałania jednostek samorządu terytorialnego, służącego realizacji wspólnych przedsięwzięć, w ramach ZIT AKO.

Założeniem dokumentu jest wykształcenie siatki ośrodków wzrostu w poszczególnych subregionach, co umożliwi wzrost konkurencyjności zarówno regionów jak i w rezultacie kraju, nawet jeśli zróżnicowania regionalne i wewnątrz-regionalne zostaną utrzymane na tym samym poziomie. Mając powyższe wskazania na uwadze, Aglomeracja Kalisko-Ostrowska formułuje sobie następujący cel główny: *Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie ważnym biegunem wzrostu i rozwoju województwa wielkopolskiego, która przy współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz dzięki wykorzystaniu posiadanego kapitału społecznego rozwiąże istniejące problemy społeczno-gospodarcze i stworzy trwałe podstawy zrównoważonego rozwoju.*

Cel główny rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, będzie realizowany przez następujące priorytety i ich cele:

- Priorytet 1. Dynamiczna i nowoczesna gospodarka - rozwój gospodarki oparty o lokalne zasoby i potencjały; (Cel 4)
- Priorytet 2. Przyjazne środowisko - poprawa warunków środowiska poprzez wdrażanie proekologicznych przedsięwzięć na terenie Aglomeracji Kalisko- Ostrowskiej;
- Priorytet 3. Aktywne, twórcze i wykształcone społeczeństwo - aktywizacja społeczności lokalnej poprzez poprawę warunków życia, rozwoju i edukacji oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia; (Cel 1, 3)
- Priorytet 4. Nowoczesna infrastruktura służąca rozwojowi - stworzenie na terenie AKO nowoczesnej infrastruktury komunikacyjno-informacyjnej, systemu komunikacji i zabezpieczenia przed klęskami żywiołowymi;
- Priorytet 5. Pomoc techniczna - zapewnienie jednostce wdrażającej administracyjne zdolności, na które składają się zasoby ludzkie i materialne.

Program współpracy Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski z organizacjami pozarządowymi (...) na rok 2017

Program został stworzony z udziałem partnerów społecznych i samorządu w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem doświadczeń, wynikających z dotychczasowej współpracy i analizy potrzeb organizacji pozarządowych. Wyznacza on kierunki i nadaje ramy współpracy na rok 2017 oraz tworzy warunki dla realizacji konstytucyjnej zasady pomocniczości i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Celem nadrzędnym programu współpracy jest polepszenie jakości życia mieszkańców Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski, poprzez efektywną współpracę samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

Celami szczegółowymi współpracy są:

a) Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych. (Cel 1, 3)

b) Zwiększenie wpływu organizacji sektora pozarządowego na kreowanie polityki społecznej w Gminie Miasto Ostrów Wielkopolski. (Cel 3)

c) Wzmocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wpływ nażycie lokalnej wspólnoty. (Cel 3)

d) Zwiększenie zaangażowania mieszkańców Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski w rozwiązywanie lokalnych problemów. (Cel 3)

e) Umożliwienie wczesnej identyfikacji potrzeb społecznych, co doprowadzi do pełniejszego ich zaspokojenia, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców. (Cel 3)

f) Udział zainteresowanych podmiotów przy tworzeniu programu współpracy, a także realizacji innych działań, podejmowanych w celu wzmacniania współpracy między organami administracji publicznej i organizacjami pozarządowymi. (Cel 3)

g) Otwarcie na innowacyjność, poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych. (Cel 3)

h) Wzmocnienie wsparcia dla inicjatyw, zarówno indywidualnych mieszkańców jak i organizacji pozarządowych, podejmowanych w celu eliminowania negatywnych zjawisk dotykających społeczność lokalną. (Cel 3)

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na rok 2017

Program skierowany jest do całej społeczności lokalnej, a nie tylko do osób uzależnionych od alkoholu, pijących ryzykownie czy szkodliwie.

Cele programu:

1. Zapobieganie rozwojowi uzależnienia od alkoholu. (Cel 3)
2. Zmniejszenie szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W większości zadania te obejmują:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2014-2020

Dokument przedstawia wizję rozwoju miasta, która brzmi następująco: *Ostrów Wielkopolski otwartym miastem nowoczesnej gospodarki i wysokiej jakości życia*.

W strategii przyjmuje się cztery obszary strategiczne ważne dla rozwoju miasta:

- Nowoczesna gospodarka – Ostrów Wielkopolski miastem nowoczesnej gospodarki, z obszarem funkcjonalnym opartym na silnym środowisku innowacyjnym.
- Kapitał ludzki – Kapitał ludzki o wysokich kompetencjach zapewniający rozwój gospodarczy miasta i zapewniający przedsiębiorcom wykwalifikowane kadry. (Cel 1, 3)
- Jakość życia – Społeczność miasta Ostrowa Wielkopolskiego zadowolona ze swojego miasta. (Cel 1)
- Otoczenie zewnętrzne – Miasto obecne i aktywne w regionalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym otoczeniu. (Cel 1, 2, 4)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski

Ostrów Wielkopolski jako silny ośrodek miejski w południowej Wielkopolsce, pełniący rolę wielofunkcyjnego centrum subregionalnego, musi mieć szerokie perspektywy rozwoju. Aby sprostać nowym wyzwaniom cywilizacyjnym, miasto potrzebuje takiej polityki przestrzennej, która uwzględniać będzie zmieniające się potrzeby mieszkańców, inwestorów i osób przyjeżdżających do Ostrowa Wielkopolskiego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski ma umożliwić dalszy pomyślny rozwój miasta.

W Ostrowie Wielkopolskim funkcjonuje ok. 50 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących łącznie ok. 36% powierzchni miasta. Większość gruntów na terenie Ostrowa Wielkopolskiego ponad 52% powierzchni miasta należy do osób fizycznych, a stosunkowo duży odsetek 22% powierzchni miasta jest własnością Skarbu Państwa.

We władaniu Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski 16% powierzchni miasta, co daje stosunkowo duże możliwości rozwoju usług publicznych, terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych oraz komunikacji lokalnej. Pozostałe tereny należą do spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, powiatu, województwa, spółek i organizacji pozarządowych.

Głównym celem Studium jest określenie polityki przestrzennej, umożliwiającej aktywizację społeczno-gospodarczą miasta oraz podwyższenie standardu życia i zamieszkania lokalnej społeczności. (Cel 1) Studium zakłada głównie sukcesywne wzmocnienie i uatrakcyjnienie obszaru centralnego miasta, w celu stworzenia obszaru o charakterze prestiżowym i wysokich walorach estetycznych. (Cel 2) W tym zakresie występuje zgodność Studium z założeniami programu rewitalizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Ostrów Wielkopolski na lata 2016-2022

Podstawą polityki społecznej w mieście Ostrowie Wielkopolskim jest strategia, która określa, misję, cele i kierunki działania oraz wskazuje na sposób ich monitorowania. Misja samorządu, sformułowana w Strategii, jest następująca: „*Miasto Ostrów Wielkopolski zapewnia mieszkańcom warunki do rozwoju, stara się zaspokajać ich potrzeby oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu*."

Cele strategiczne:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom. (Cel 3)
2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży. (Cel 1, 3)
3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym. (Cel 3)
4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście. (Cel 1, 2)
5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego

PGN jest dokumentem strategicznym wyznaczającym główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy jakości powietrza, efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym głównie gazów cieplarnianych. PGN jest zintegrowanym planem działań

mającym na celu osiągnięcie standardów jakości powietrza w latach 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku. Dokument wyznacza następujące cele strategiczne:

1. Racjonalizacja wykorzystania źródeł energii oraz poprawa efektywności energetycznej na terenie miasta wraz z poprawą jakości powietrza.
2. Redukcja zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej budynków. (Cel 5)
3. Rozwój zrównoważonego transportu w mieście. (Cel 2)
4. Zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii.

Wg dokumentu realizacja zadań zaplanowanych do roku 2020 pozwoli na redukcję energii finalnej o 28 896,53 MWh oraz redukcję 20 774,43 Mg CO_2 w stosunku do roku bazowego 2013. Obliczone efekty ekologiczne odpowiadają głównie redukcji emisji Mg CO_2 o 4,38% względem roku bazowego. Ponadto wzrost udziału energii z OZE względem roku bazowego 2013 wyniesie 22,88%. Efekt redukcji energii finalnej wszystkich zadań zawartych w harmonogramie wyniesie 59 243,05 MWh, natomiast efekt redukcji emisji CO_2 względem roku bazowego 2013 wyniesie 9,67%. Efekt wzrostu udziału energii z OZE wyniesie 36,51%.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2014-2017, w perspektywie na lata 2018-2021

Celem sporządzenia aktualizacji POŚ była identyfikacja podstawowych problemów w zakresie ochrony środowiska, nakreślenie perspektywicznych kierunków rozwiązywania problemów oraz ustanowienie bazy dla tworzenia szczegółowych planów działania, w tym planów inwestycyjnych. Realizacja zaktualizowanego programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko gminy przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawodawstwa krajowego i unijnego. Program stanowi dodatkowe źródło wiedzy, inspiracji i motywacji dla mieszkańców, władz oraz organizacji pozarządowych do wspólnego działania na rzecz poprawy stanu środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego oraz zrównoważonego rozwoju.

Program przedstawia następującą wizję: *Ostrów Wielkopolski ma być jako miasto o wysokiej świadomości ekologicznej, przyjaznym dla środowiska i mieszkańców, spełniającym wszystkie normy ekologiczne – miastem czystym, zielonym o sprawnie zorganizowanym ruchu kołowym.*

W Programie przyjęto następujące priorytety ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska w Ostrowie Wielkopolskim:

- Priorytet 1 – Przywrócenie czystości wód powierzchniowych,
- Priorytet 2 – Redukcja niskiej emisji oraz emisji komunikacyjnej, (Cel 2, 5)
- Priorytet 3 – Ochrona przed hałasem komunikacyjnym,
- Priorytet 4 – Ochrona różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo,
- Priorytet 5 – Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, (Cel 5)
- Priorytet 6 – Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. (Cel 5)

13.OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Programie Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023 t.j.).

Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnie obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski.

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2013-2017

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnie obowiązującym Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski na lata 2013-2017 zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. 2016 poz. 1610).

Uchwała w sprawie określenia zasad wyznaczania składu i zasad działania Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023 nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnie obowiązującej Uchwale w sprawie określenia zasad wyznaczania składu i zasad działania Ostrowskiego Komitetu Rewitalizacji zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023 t.j.).

14. NIETECHNICZNE STRESZCZENIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie nr WOO-III.410.328.2017.PW.1 poinformował, że Program Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023, nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w piśmie nr DN-NS.9012.674.2017 poinformował o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023.

Spis tabel

Tabela 1. Ludność wg grup wiekowych w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS) 15
Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS) 16
Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2014 (źródło: SRPS) 17
Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg rejestru REGON w Ostrowie Wielkopolskim w latach 2012-2015 (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS) 21
Tabela 5. Podmioty gospodarcze w Ostrowie Wielkopolskim wg sekcji PKD w 2015 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS) 21
Tabela 6. Parametry infrastruktury technicznej w Ostrowie Wielkopolskim – stan na rok 2015 (źródło: BDL, GUS) 25
Tabela 7. Wykaz pomników przyrody na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego (źródło: Urząd Miejski) 33
Tabela 8. Ulice objęte podobszarem I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 52
Tabela 9. Grupy wiekowe mieszkańców podobszaru I w podziale na płeć – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 54
Tabela 10. Liczba bezrobotnych na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy) 56
Tabela 11. Liczba osób objętych pomocą społeczną na terenie podobszaru I w roku 2015 (źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej) 57
Tabela 12. Liczba przestępstw na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Komenda Powiatowa Policji) 59
Tabela 13. Frekwencja wyborcza na terenie podobszaru I – stan na rok 2014 (źródło: Państwowa Komisja Wyborcza) 60
Tabela 14. Aktywne przedsiębiorstwa na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 61
Tabela 15. Selektywna zbiórka odpadów na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 62
Tabela 16. Masa wyrobów azbestowych na terenie podobszaru I – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 63
Tabela 17. Charakterystyka sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie podobszaru I – stan na rok 2016 (źródło: WODKAN S.A.) 64
Tabela 18. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 67
Tabela 19. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 68
Tabela 20. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze społecznej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 69
Tabela 21. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 70

Tabela 22. Wartości wskaźników syntetycznych - kumulacja zjawisk negatywnych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 71
Tabela 23. Ulice objęte podobszarem II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)....77
Tabela 24. Grupy wiekowe mieszkańców podobszaru II w podziale na płeć – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 79
Tabela 25. Liczba bezrobotnych na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy)...82
Tabela 26. Liczba osób objętych pomocą społeczną na terenie podobszaru II w roku 2015 (źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej)....83
Tabela 27. Liczba przestępstw na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Komenda Powiatowa Policji) 85
Tabela 28. Frekwencja wyborcza na terenie podobszaru II – stan na rok 2014 (źródło: Państwowa Komisja Wyborcza) 86
Tabela 29. Aktywne przedsiębiorstwa na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski).....87
Tabela 30. Selektywna zbiórka odpadów na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski).....88
Tabela 31. Masa wyrobów azbestowych na terenie podobszaru II – stan na rok 2015 (źródło: Urząd Miejski) 89
Tabela 32. Charakterystyka sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie podobszaru II – stan na rok 2017 (źródło: WODKAN S.A.)....90
Tabela 33. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze społecznej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 93
Tabela 34. Wartości dla poszczególnych zjawisk w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 94
Tabela 35. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze społecznej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 96
Tabela 36. Wartości wskaźników cząstkowych w sferze gospodarczo–przestrzenno-funkcjonalnie–techniczno–środowiskowej podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 97
Tabela 37. Wartości wskaźników syntetycznych - kumulacja zjawisk negatywnych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 98
Tabela 38. Analiza SWOT (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 106
Tabela 39. Harmonogram rzeczowo-finansowy (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 112
Tabela 40. Realizacja celów przez działania (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)..... 122
Tabela 41. Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 140
Tabela 42. Wzór karty monitoringu projektu Programu (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)..... 143

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na tle województwa wielkopolskiego i powiatu ostrowskiego (źródło: www.gminy.pl) 12
Rysunek 2. Podział Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na jednostki pomocnicze (źródło: www.umostrow.mpcms.pl) 13
Rysunek 3. Rozkład przestrzenny obszarów analitycznych diagnozy (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 39
Rysunek 4. Mapa wskazująca obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji (źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim) 48
Rysunek 5. Podział obszaru rewitalizacji na podobszary i ich położenie na tle Miasta Ostrowa Wielkopolskiego (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 50
Rysunek 6. Mapa poglądowa podobszaru I z rozmieszczeniem ulic (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 51
Rysunek 7. Nasilenie negatywnych zjawisk społecznych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 73
Rysunek 8. Nasilenie negatywnych zjawisk gospodarczo-techniczno-przestrzenno-funkcjonalnie-środowiskowych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 74
Rysunek 9. Koncentracja zjawisk negatywnych podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 75
Rysunek 10. Mapa poglądowa podobszaru II z rozmieszczeniem ulic (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 76
Rysunek 11. Nasilenie negatywnych zjawisk społecznych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) ... 100
Rysunek 12. Nasilenie negatywnych zjawisk gospodarczo-techniczno-przestrzenno-funkcjonalnie-środowiskowych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 101
Rysunek 13. Koncentracja zjawisk negatywnych podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 102
Rysunek 14. Wizja rewitalizacji obszarów na podstawie ankietyzacji mieszkańców (źródło: Raport z ankiety geoprzestrzennej) 105
Rysunek 15. Zasięg funkcjonalno-przestrzenny działań na terenie podobszaru I (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 124
Rysunek 16. Zasięg funkcjonalno-przestrzenny działań na terenie podobszaru II (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 125
Rysunek 17. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków publicznych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 130
Rysunek 18. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.) 131

Załącznik 1

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim

Załącznik 2

Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – mapa w skali 1:5000

Załącznik 3

ANKIETA

REWITALIZACJA – MIASTO OSTRÓW WIELKOPOLSKI

SZANOWNI PAŃSTWO,

celem niniejszej ankiety jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych potrzeb w sferze rewitalizacji wybranych przestrzeni miejskich oraz oczekiwań w zakresie działań mających ożywić nasze miasto pod względem społeczno-gospodarczym.

REWITALIZACJA - jest to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces rewitalizacji powinien być prowadzony kompleksowo czyli z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców oraz innych użytkowników miasta na rzecz społeczeństwa, ładu przestrzennego i gospodarki.

1. PROSZĘ PODAĆ MIEJSCA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM, KTÓRE WG PANA(I) POWINNY BYĆ PODDANE REWITALIZACJI (NP. ULICE, PLACE, OBSZARY, OSIEDLA)

2. KTÓRE MIEJSCE Z PODANYCH W ODPOWIEDZI NA POPRZEDNIE PYTANIE, WSKAZAŁBY PAN(I) JAKO PRIORYTETOWE – PIERWSZE W KOLEJNOŚCI DO PRZEPROWADZENIA PROCESU REWITALIZACJI

3. JAKI JEST PANA(I) ZWIĄZEK ZE WSKAZANYM W ODPOWIEDZI NA POPRZEDNIE PYTANIE MIEJSCEM (MOŻNA ZAZNACZYĆ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ POZYCJĘ)

☐ MIEJSCE ZAMIESZKANIA ☐ MIEJSCE PRACY ☐ MIEJSCE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSP.
☐ MIEJSCE ROBIENIA ZAKUPÓW ☐ MIEJSCE REKREACJI, WYPOCZYNKU ☐ INNE

NALEŻY WYPEŁNIĆ W PRZYPADKU WSKAZANIA ODPOWIEDZI „INNE" :

4. JAKIE SĄ WG PANA(I) PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE NA WSKAZANYM OBSZARZE (MOŻNA ZAZNACZYĆ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ POZYCJĘ)

☐ PRZESTĘPCZOŚĆ ☐ BEZROBOCIE ☐ UBÓSTWO
☐ PRZESTĘPCZOŚĆ MŁODOCIANYCH ☐ PRZEMOC W RODZINIE ☐ BRAK AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ
☐ ALKOHOLIZM ☐ NARKOMANIA ☐ UCIĄŻLIWY HAŁAS
☐ SŁABA KONDYCJA PRZEDSIĘBIORSTW ☐ DUŻA LICZBA PUSTOSTANÓW ☐ WYKLUCZENIE SPOŁECZNE
☐ STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW ☐ STAN TECHNICZNY DRÓG ☐ BRAK MIEJSC PARKINGOWYCH
☐ ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA I ŚRODOWISKA ☐ BRAK OFERTY NA SPĘDZENIE WOLNEGO CZASU ☐ BRAK WYSTARCZAJĄCEJ LICZBY POŁĄCZEŃ KOMUNIKACYJNYCH

PRZYKŁADY INNYCH PROBLEMÓW NIE UWZGLĘDNIONYCH POWYŻEJ :

5. JAKIE WG PANA(I) POWINNY BYĆ REZULTATY DOBRZE PRZEPROWADZONEGO PROCESU REWITALIZACJI (PROSZĘ OCENIĆ I EWENTUALNIE ZAPROPONOWAĆ WŁASNE PROPOZYCJE)

REZULTAT	RANGA		
	KLUCZOWY	ISTOTNY	NIEISTOTNY
ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	☐	☐	☐
WŁĄCZENIE OSÓB DOTYCHCZAS WYKLUCZONYCH	☐	☐	☐
BARDZIEJ WYKSZTAŁCONA SPOŁECZNOŚĆ	☐	☐	☐
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA	☐	☐	☐
ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	☐	☐	☐
ZAHAMOWANIE PROCESU ODPŁYWU PRZEDSIĘBIORCÓW	☐	☐	☐
ZWIĘKSZENIE LICZBY MIEJSC PRACY	☐	☐	☐
POZYSKANIE INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH	☐	☐	☐
NOWE PRZESTRZENIE PUBLICZNE	☐	☐	☐
POPRAWA WARTOŚCI WIZUALNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	☐	☐	☐
POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	☐	☐	☐
POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO	☐	☐	☐
REMONTY ELEWACJI BUDYNKÓW	☐	☐	☐
INNE (JAKIE):	☐	☐	☐
INNE (JAKIE):	☐	☐	☐
INNE (JAKIE):	☐	☐	☐

6. CZY MIASTU POTRZEBNY JEST KOMPLEKSOWY PLAN DZIAŁANIA DOTYCZĄCY REWITALIZACJI, KTÓRY BĘDZIE ODNOSIŁ SIĘ DO SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ ORAZ PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWEJ?

☐ TAK ☐ NIE ☐ NIE WIEM

7. CZY ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ SĄ DLA PANA(I) WAŻNE?

☐ TAK ☐ NIE ☐ NIE WIEM

8. UWAGI:

9. METRYCZKA:

PŁEĆ
☐ KOBIETA ☐ MĘŻCZYZNA

WIEK
☐ 0-18 ☐ 19-30 ☐ 31-44 ☐ 45-59 ☐ 60+

WYKSZTAŁCENIE
☐ PODSTAWOWE ☐ GIMNAZJALNE ☐ ZAWODOWE ☐ ŚREDNIE ☐ WYŻSZE

STATUS
☐ PRACUJĄCY ☐ BEZROBOTNY ☐ UCZĄCY SIĘ ☐ INNY

NALEŻY WYPEŁNIĆ W PRZYPADKU WSKAZANIA ODPOWIEDZI „INNY":

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA CZAS POŚWIĘCONY NA WYPEŁNIENIE ANKIETY

ANKIETA MA CHARAKTER ANONIMOWY. ANKIETY MOŻNA SKŁADAĆ W URZĘDZIE MIEJSKIM W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM, AL. POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH 18, 63-400 OSTRÓW WIELKOPOLSKI - POKÓJ 321 (PEŁNOMOCNIK DS. REWITALIZACJI MIASTA)

Załącznik 4

FORMULARZ KONSULTACYJNY

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Ostrowie Wielkopolskim

ZGŁASZANE UWAGI / OPINIE

Lp.	Treść uwagi lub propozycja zmiany	Uzasadnienie uwagi lub zmiany
1.		
2.		
3.		
4.		

Wypełnione formularze konsultacyjne można przekazać:

1) drogą elektroniczną poprzez wypełnienie interaktywnego formularza dostępnego na stronie internetowej **http://www.umostrow.pl** w zakładce: **„Konsultacje społeczne"**;
2) drogą elektroniczną na adres e-mail: **konsultacje@umostrow.pl**, wpisując w tytule wiadomości „Konsultacje społeczne";
3) faksem na nr **(62) 591 82 06**;
4) drogą korespondencyjną na adres Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim, **al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski** (istotna jest data wpływu);
5) bezpośrednio w Urzędzie Miejskim al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00, **pokój 122**;
6) w trakcie spotkania konsultacyjnego **2 czerwca 2016 r.** które rozpocznie się o godz. 17.00 w ostrowskim Ratuszu;
7) w trakcie dyżurów konsultacyjnych, które odbędą się **18.05.2016 r., 25.05.2016 r., 01.06.2016 r., 08.06.2016 r. w godz. od 16.00 do 18.30 w Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego.**

Załącznik 5

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY ZADANIA REWITALIZACYJNEGO DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2016-2023

Nazwa działania			
Opis zadania			
Miejsce realizacji zadania			
Szacunkowa wartość zadania			
Przewidywane rezultaty uzyskane w wyniku realizacji zadania			
Sfera społeczna	**Sfera gospodarcza**	**Sfera środowiskowa**	**Sfera techniczna i przestrzenna**
Okres realizacji zadania			

Podmiot zgłaszający zadanie	
Nazwa podmiotu	
Imię i nazwisko	
Adres e-mail	
Numer telefonu	

Wyrażam zgodę, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz.2135 ze zm.) na przetwarzanie moich danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016-2023

Załącznik 6

FORMULARZ KONSULTACYJNY
projektu Uchwały Rady Miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego w sprawie
przyjęcia Programu Rewitalizacji dla Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2016 - 2023

Uwagi, wnioski i propozycje zmian w ramach konsultacji społecznych będą przyjmowane na poniższym formularzu.

Wypełnione formularze konsultacyjne należy przekazać:

1) drogą elektroniczną na adres e-mail: konsultacje@umostrow.pl, wpisując w tytule wiadomości „Konsultacje społeczne";
2) faksem na nr (62) 591-82-06;
3) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim, al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski (istotna jest data wpływu);
4) bezpośrednio w Urzędzie Miejskim al. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wielkopolski od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00, pokój 122;
5) w trakcie spotkania konsultacyjnego **27 kwietnia 2017 r. w ostrowskim Ratuszu**;
6) w trakcie dyżurów konsultacyjnych, które odbędą się: **20.04.2017 r., 04.05.2017 r., 11.05.2017 r. w Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego**.

ZGŁASZANE UWAGI / WNIOSKI /PROPOZYCJE ZMIAN

Lp.	Treść uwagi, wniosku lub propozycja zmiany	Uzasadnienie uwagi, wniosku lub propozycji zmiany
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		